

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра іноземних мов професійного спрямування**

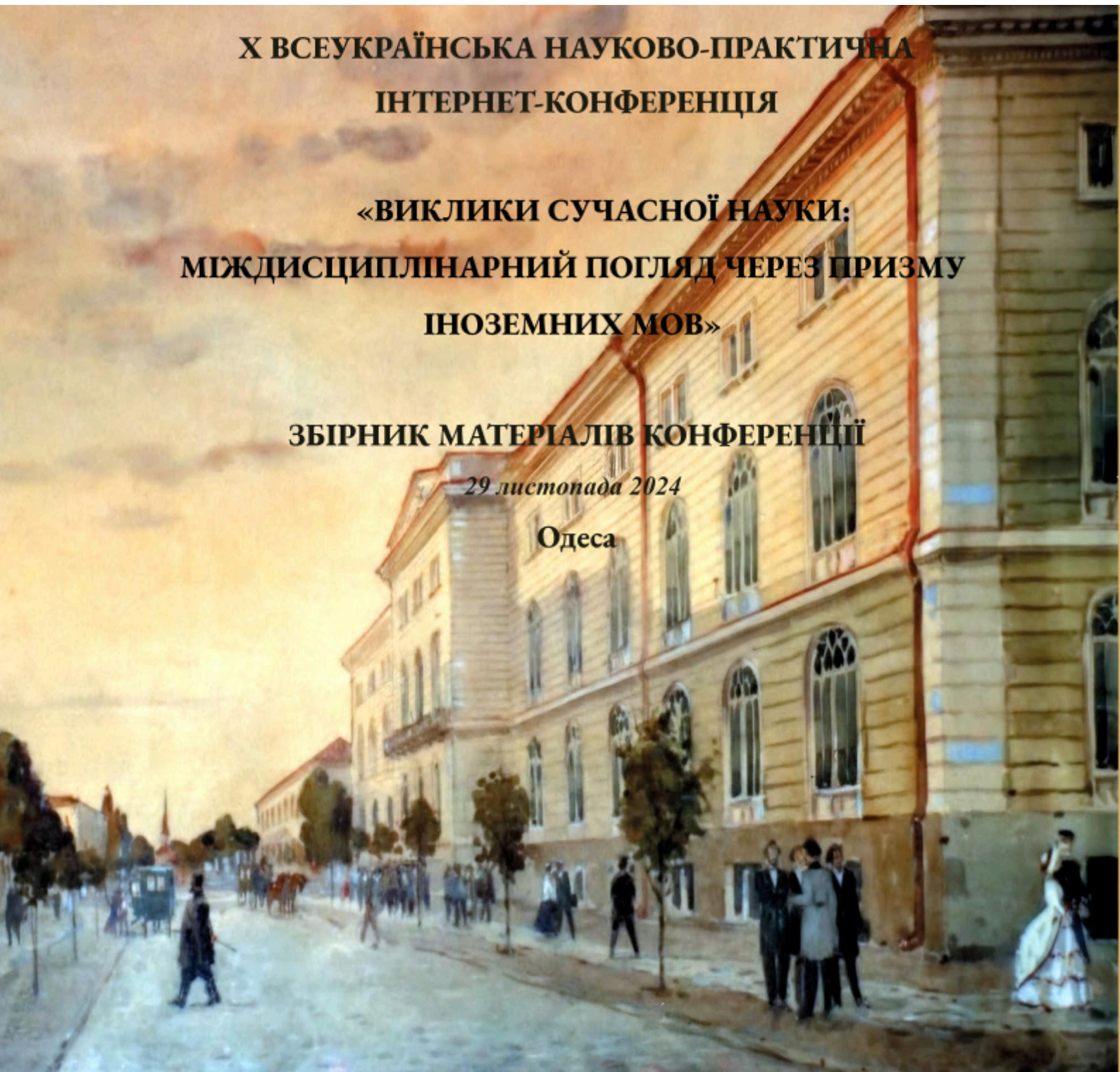

**Х ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
«ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
ІНОЗЕМНИХ МОВ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

29 листопада 2024

Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ**

**Х ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
ІНОЗЕМНИХ МОВ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

29 листопада 2024 року

Одеса 2024

Збірник матеріалів конференції затверджено Вченою Радою факультету романо-германської філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (протокол № 3 від 07. 11. 2024 року)

Редакційна колегія

д. філол. н., проф. Кравченко Н. О.,
к. філол. н., доц. Набока О. М.,
к. філол. н., доц., доц. Румянцева О. А.,
к. філол. н., доц., доц. Григораш В. С.,
к. філол. н., доц., доц. Шотова-Ніколенко Г. В.,
к. філол. н., доц., доц. Онищук І. Ю.,
к. філол. н., доц., доц. Рудік І. В.,
ст. викл. Орлов В. В.,
ст. викл. Кузнєцова Г. П.

Технічний секретар: викладач Кривоніс Д. В.

Відповідальний секретар конференції:

к. філол. н., доц. Ульянова В. О.

X Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Виклики сучасної науки: міждисциплінарний погляд через призму іноземних мов»: 29 листопада 2024 р. : Збірник матеріалів конференції / М-во освіти та науки України; Одеський нац. університет імені І. І. Мечникова. Одеса: 2024. 126 с.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Виклики сучасної науки: міждисциплінарний погляд через призму іноземних мов» є результатом плідної роботи науковців, аспірантів та здобувачів, які об'єдналися для обговорення актуальних питань сучасної мовознавчої, культурної, соціальної, гуманітарної та природничої сфер. Публікації, представлені в цьому збірнику, відображають широкий спектр досліджень, які охоплюють новітні методики викладання іноземних мов, проблеми міжкультурної комунікації, психологічні аспекти освітнього процесу, а також інноваційні дослідження в різних галузях знань. Вони є цінним внеском у розвиток відповідних галузей знань та можуть бути використані як для подальших наукових досліджень, так і для практичної діяльності. Матеріали збірника будуть корисними для науковців, викладачів, здобувачів та всіх, хто цікавиться проблемами сучасного суспільства.

Тези подано в авторській редакції.

ЗМІСТ

<i>Ahibalova Tetiana</i> DIFFICULTIES IN THE ACQUISITION OF A FOREIGN LANGUAGE FACED BY UNIVERSITY STUDENTS.....	5
<i>Bazeleva Tetiana</i> LINGUAL FEATURES OF ENGLISH-LANGUAGE PROTESTANT SERMONS.....	8
<i>Бігунова Наталя, Савілова Лариса</i> ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНОГО ДИСКУРС-АНАЛІЗУ.....	11
<i>Благородумна Анна, Кривоніс Діана</i> CHAT GPT: ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	14
<i>Вім Надія, Вім Юлія</i> ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ КАРТИНИ СВІТУ ТА ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	17
<i>Деменко Павло</i> МОДЕЛЮВАННЯ СВІТУ ЯК АНТИУТОПІЧНА РИСА В РОМАНІ М. ГРИМИЧ «ВУГЛЕДАР-2099».....	19
<i>Dimova Larysa</i> COMPOSANTES DE L'IDENTITÉ EUROPÉENNE DE L'ATTRACTION TOURISTIQUE D'ODESA DANS LA DIMENSION INTERDISCIPLINAIRE À TRAVERS DE L'ENSEIGNEMENT DE FRANÇAIS.....	23
<i>Домбровська Софія</i> НОМІНАТИВНЕ ПОЛЕ ЯК ПРЕДМЕТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ОПИСУ...26	
<i>Ivanchenko Andrii, Popovych Iryna</i> BRIDGING CULTURES: THE ROLE OF TRANSLATION IN INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE MODERN WORLD.....	29
<i>Караваєва Тетяна</i> THE PROJECT METHOD IN LEGAL LANGUAGE TEACHING.....	32
<i>Колегаєва Ірина, Черніченко Маргарита</i> НЕОЛОГІЗМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ.....	35
<i>Kotliarova Louisa</i> IMITATIVE-BUSINESS GAMES AS ONE OF THE FORMS OF GAME ACTIVITY OF THE STUDENTS IN A NON-LINGUISTIC EDUCATIONAL ESTABLISHMENT.....	40
<i>Кравченко Ніна, Авхутська Анастасія</i> ВЕРБАЛІКА ТА НЕВЕРБАЛІКА У ЗОБРАЖЕНОМУ КІНОДИСКУРСІ ТА У ДИСКУРСІ ІНТЕРВ'Ю (на матеріалі мовлення актора Хоакіна Фенікса).....	45
<i>Крамаренко Анастасія</i> АНТИВОЄННІ МОТИВИ ТА СИМВОЛІКА ВТРАЧЕНОЇ БУДЕННОСТІ В ОПОВІДАННІ В. БОРХЕРТА «DIE KÜCHENUHR».....	48
<i>Khadzhylii Tetiana, Mokhno Marharyta</i> MACROECONOMIC CHALLENGES FACING NEW COUNTRIES' ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION.....	51
<i>Khadzhylii Tetiana, Kaluhina Kateryna</i> ECONOMIC DETERMINANTS OF UKRAINIAN POLITICS.....	56
<i>Khromchenko Olena</i> ONLINE ASSESSMENT: FORMATIVE AND SUMMATIVE.....	60

<i>Linnyk Valeriia, Semenishyn Nikolay</i> SYNTHESIS AND STUDY OF 4f-LUMINESCENCE OF EDTA-DERIVATIVE TETRAPHENYLPORPHYRIN COMPLEXES WITH YTTERBIUM.....	62
<i>Манза Дмитро</i> ДРАМАТУРГІЧНИЙ ТЕКСТ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ДИСКУРС.....	65
<i>Марчук Ірина, Волкова Діана</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	68
<i>Миронова Лариса, Григороаш Вікторія</i> ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ПОГЛЯД УЧАСНИКІВ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	71
<i>Набока Олена</i> CONCEPTUAL METAPHORS IN POLITICAL DISCOURSE IN ENGLISH POLITICAL LANGUAGE.....	74
<i>Неклесова Валерія</i> АКАДЕМІЧНИЙ ДИСКУРС В УКРАЇНСЬКІЙ ДИСКУРСОЛОГІЇ.....	78
<i>Onyschuk Iryna, Rudik Iryna</i> THE EXTRALINGUISTIC IMPACT OF AI-GENERATED VISUALS ON PUBLIC SPEECH PERCEPTION AND EFFECTIVENESS.....	81
<i>Подковиркофф Нанушка, Татьяна, Соня</i> ЖОЕЛЬ ПОМРА ЯК АВАНГАРДИСТ СУЧАСНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ТЕАТРУ.....	84
<i>Пожарицька Олена, Зеленський Вадим</i> ПЕРЕКЛАД І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	89
<i>Приходченко Олександра</i> ПОНЯТТЯ ЕМОТИВНОЇ СИТУАЦІЇ.....	92
<i>Приходько Ганна</i> ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	96
<i>Ростомова Лада</i> ІНШОМОВНИЙ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРС: МОВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА КОГНІТИВНІ ВИКЛИКИ.....	98
<i>Рудік Ірина, Тер-Григорьян Марина</i> РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВДОСКОНАЛЕННІ НАВИЧОК ВИМОВИ.....	101
<i>Румянцева Олена</i> ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ З АКАДЕМІЧНОГО ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ».....	104
<i>Сосницький Ігор</i> ENHANCING STUDENT ENGAGEMENT AND LEARNING THROUGH FORMATIVE AND AUTHENTIC ASSESSMENTS.....	109
<i>Столяренко Оксана, Столяренко Олена</i> МІЖНАРОДНА КОМУНІКАЦІЯ В НАУЦІ: ВПЛИВ БАГАТОМОВНОСТІ НА ОБМІН ЗНАННЯМИ.....	112
<i>Ульянова Вікторія, Миронова Лариса</i> ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ФАКТОРИ РИЗИКУ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ.....	116
<i>Хвалибога Тетяна, Хвалибога Дмитрій</i> ПОКРАЩЕННЯ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	119
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	123

DIFFICULTIES IN THE ACQUISITION OF A FOREIGN LANGUAGE FACED BY UNIVERSITY STUDENTS

Tetiana Ahibalova

Kharkiv National Automobile and Highway University

In the context of foreign language learning, students frequently encounter a decline in motivation as a result of the discrepancy between their aspiration for fluency and the reality of slow progress. This demotivation, which is common among adult learners, arises when their expectation of rapid improvement collides with the slower development of higher-level skills such as the ability to express oneself with stylistic fluency. Despite dedicated practice in reading, writing, listening, and speaking, they may not achieve the breakthrough they were anticipating, causing frustration and a sense of stagnation. Educators play a pivotal role in recognising this phase and implementing strategies to help students maintain motivation and continue their intellectual growth.

Over the past few decades, extensive academic research has explored the causes of demotivation and stagnation in foreign language learning from both theoretical and practical perspectives. In particular, studies have focused on language transfer, both positive and negative, and cross-linguistic influences as significant causes of persistent errors in adult learners' communication. According to the findings, effective teaching methods, corrective feedback, and the alignment of expectations between teacher and learner are essential to prevent frustration and anxiety as a result of "language failure". However, the particularities of the stagnation period in foreign language learning remain relevant, with an ongoing debate about its consequences and causes of the gap between students' expectations and the intensity of the skills acquired.

Students engaged in language learning often face a few interrelated challenges. First, as they pursue vocabulary expansion, individuals struggle to understand and apply technical terminology and idiomatic expressions, especially in professional contexts. This creates a conflict between their desire for a wider lexical scope and the practical difficulty of mastering technical language. Grammar adds another challenge.

Prospective learners expect to use complex structures accurately across a range of topics but may experience confusion and uncertainty when trying to meet stylistic requirements or use figurative language. Communication skills also prove challenging; learners seek to participate fluently in conversations, but often feel uncertain about the appropriateness of their word choices, especially when interacting with native speakers.

Listening and reading comprehension skills are hindered by their own set of obstacles. Students expect to have improvement in each of these activities but may struggle with implicit meanings that are influenced by cultural nuances. This challenge can be compounded by cultural dissonance when faced with unfamiliar customs and practices, leading to potential discomfort or culture shock. Cultural understanding is another important expectation. While learners want to comprehend the customs and standards of the language community, they often find their skills inadequate when it comes to specific professional or academic language. This highlights the need for targeted development of vocabulary and discourse strategies.

To help students progress, educators can apply a variety of methods. Task-based learning encourages problem-solving and communication through real-world projects, while consistent engagement with the language through discussions and audio-visual materials improves listening and speaking skills. Authentic resources, such as movies and news articles, introduce idioms and cultural references that are difficult to learn in traditional classrooms. Vocabulary expansion can be boosted by teaching words in their topical contexts and encouraging cognitive exploration through reading. Constructive error correction guides students in acknowledging and learning from mistakes without discouragement, while individualised feedback addresses their specific strengths and opportunities for improvement.

Collaborative teaching provides students with two perspectives, one based on their cultural background and the other on the culture of the target language, helping them to understand diverse use patterns. Simplifying complex tasks into manageable steps, along with collaborative learning, allows participants to build skills as they

progress. Real-life simulations and cultural immersion deepen language understanding and provide a sense of context.

By combining these strategies, foreign language instructors can create a stimulating environment conducive to meeting students' goals and advancing their language proficiency. Effective teaching strategies such as task-based learning, consistent language engagement, authentic resources, vocabulary expansion techniques, and error correction can help mitigate emerging difficulties. Further research could investigate how specific cultural and contextual factors influence language acquisition, especially the integration of real-life situations and cultural immersion.

LINGUAL FEATURES OF ENGLISH-LANGUAGE PROTESTANT SERMONS

Tetiana Bazeleva

Odesa I. I. Mechnikov National University

The thesis is devoted to the study of religious discourse in its Sermon realization. It is a vast term, which includes communication inside Christian communities, prayer and interaction between preacher and congregation during the sermon. Due to the challenges Ukraine is experiencing right now, this topic becomes of great importance as it can shed some light on the pressing questions. Moreover, in the last few years the war brought about the reappraisal of values, people started being more careful with information they receive, which made the question of persuasiveness and influence even more critical.

In the present research six sermons delivered by Francis Chan (the founder of Cornerstone Community Church in Simi Valley, California in 1994, Eternity Bible College in 2004 and a current preacher), and Timothy Keller (the founder of Redeemer Presbyterian Church in New York City, New York in 1989, co-founder of Redeemer City to City and an author of 31 books) have been analyzed. The sermons under the analysis are “Falling Madly in Love with God”, “Prayer as a Way of Walking in Love” and “Living Eternally” by Francis Chan and “Uncovering meaning”, “Uncovering satisfaction”, “How to deal with dark times” by Timothy Keller. The following general scientific and special linguistic methods were used in order to accomplish the tasks set in the work: descriptive method, method of observation, comparative method, inductive generalization, auditory analysis and interpretive analysis.

Sermon takes most of the service time in both Baptist and Presbyterian communities. Halley’s Bible handbook states that “Sermon is the most important ministry in the Church. Preaching of the Word can never be displaced. It is the most effective force in sharing the Gospel.” (Henry Halley, 1984, 818). Collins dictionary states that a sermon is a talk on a religious or moral subject that is given by a member of the clergy as part of a church service (Collins, 2007). This definition is fitting just

for some communities as in Protestant churches not only clergy have the right to preach. The textbook “Homiletics” describes evangelical sermon as a sermon that, first of all, conveys the spirit and the heart of Christ’s teaching and, secondarily, holds only to the evangelical ways of conducting a service (Homiletics, 1993). The last definition is more accurate as it brings us back to the best role model that was Jesus, the best preacher of all times.

The work provides the results of a study of the impact effect of preaching. For this purpose, a survey was conducted with the aim to determine the preferences of the sermon audience, namely what attracts listeners to a preacher, what kind of sermons they find valuable etc. For the means of reliability, one hundred people took part in the survey each of them being a current member of a Protestant church. The results of the poll revealed that listeners treat words with their complexity. They do not consider it to be just a series of sounds, they believe that words have sacral power. So listeners analyze preacher’s life to see if he lives out the principles he is preaching. The number one thing on the list was the presence of personal relationship with God, then comes his personal example. As a result, most of the survey participants state that good structure is crucial, it helps them to remember the sermon and to see the logic of preacher’s mind work. It can be reached by means of presenting or dividing the speech into semantic groups each containing one main point.

Along with the survey the auditory analysis has been carried out. For the sake of accuracy all of the participants have a good command of Phonetics. The chosen 18 excerpts belong to different parts of the sermons. The results of this analysis showed that Francis Chan’s degree of emotions is rather high. The tone of his voice is rarely quieter than average. The fact that all influential prosodic means are present in his speech testifies to his outstanding speaker’s aptitude. Though the most informative prosodic means is tempo, Francis Chan changes the speed of his speech in order to draw congregation’s attention or it can as well just reveal his excitement and emotional involvement. Hence, the phonetic means convey his declamatory skills and unfold his personal traits as well.

Francis Chan establishes the connection with the audience by the means of a number of jokes, questions and by mentioning people or events his listeners are familiar with. Talking about the filling of Francis' sermons, there is a great number of examples from his own life which makes his sermons more personal and trustworthy. He also quotes Bible a lot during preaching that shows his deep knowledge of the Scriptures.

In comparison to Francis Chan, Timothy Keller may be characterized as less emotional, his sermons cannot be described as the monotonous ones. The diversity of the melodic patterns of the utterance that conveys genuine surprise, delight or even sometimes indignation does not let listeners' attention go astray. For the sake of credibility, Tim Keller's sermons abound with citing of classic literature and famous art pieces such as Horace, Ibsen, CS Lewis etc. He often makes a pause before quoting or gives his audience a "signal" by saying "quote" which helps his listeners' to stay in focus without making any extra efforts.

Timothy Keller's knowledge of the cultural context and some facts about his audience makes his listeners immediately like him as they experience a pleasant feeling of being known. An addition to that, his jokes are of intellectual type that testifies of his intelligence level.

The conducted survey concerning the influencing power of the sermon and auditory analysis of sermons allow us to state the following: for the success of the sermon, both extralingual factors (the personality of the preacher, his faith, his way of life, his sense of humour, his all-round development etc.) and the lingual features of the sermon are requisite. It seems promising to further study the texts of Protestant sermons from the point of view of their phonetic implementation.

REFERENCES

1. Halley H. (1984) Halley's Bible Handbook. Toronto: World Christians Ministries. 818 p.
2. Collins W. Collins Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com>
3. Homiletics. URL: <http://www.blagovestnik.org/books/00212.htm>

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНОГО ДИСКУРС-АНАЛІЗУ

Наталя Бігунова, Лариса Савілова

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Мультимодальність є напрямком теорії комунікації та соціальної семіотики, який розглядає комунікативний процес як сукупність текстуальних, звукових, лінгвальних, просторових та візуальних засобів або модусів з метою створення повідомлення.

При проведенні мультимодальних досліджень використовується комунікативно-прагматичний підхід до розуміння мови та дискурсу, згідно з яким осмислення реальності може здійснюватися через комплекс вербальних та невербальних аспектів. Дослідження у цього напрямку ґрунтуються на контент-аналізі, конверсаційному аналізі, аналізі мультимодальної взаємодії, мультимодальному дискурс-аналізі. Пропонована розвідка спрямована на висвітлення специфіки мультимодального дискурс-аналізу, що передбачає інтерпретацію комунікативних практик в аспекті виявлення смислів при аналізі окремих аспектів комунікації.

Підвалини для мультимодальних досліджень у 1980-х та 1990-х роках заклали Г. Кресс, Т. ван Ліувен та М. О'Тул. Г. Кресс і Т. ван Ліувен (Kress, van Leeuwen, 2006) досліджували зображення та візуальний дизайн, а М. О'Тул (O'Toole, 2010) застосував системно-функціональну модель М. Халлідея до семіотичного аналізу образотворчого мистецтва, картин, скульптури та архітектури (Halliday, 1978). Мультимодальні дослідження набули популярності в середині 2000-х років, коли до нього залучилися й українські лінгвісти (Глівінська, 2018; Град, 2014; Макарук, 2019 та ін.).

Ключовими теоретичними проблемами мультимодального дискурс-аналізу є: 1) моделювання семіотичних ресурсів, які фундаментально відрізняються від мови; 2) моделювання та аналіз міжсеміотичних розширень значення; 3) моделювання та аналіз ресеміотизації мультимодальних явищ.

Необхідність моделювання семіотичних ресурсів, фундаментально відмінних від мови, викликана тим, що системи, розроблені для мови, мають

обмеження, коли справа стосується ресурсів, таких як зображення, жести, рухи, звуки, які є топологічними за своєю природою (Kress, van Leeuwen, 2006). Г. Кресс та Т. ван Ліувен пропонують моделювання систем у рамках мультимодальних семіотичних ресурсів (колір, стиль шрифту, розмір шрифту, гучність, якість голосу, висоту тону) (там само).

Необхідність моделювання та аналізу міжсеміотичних розширень значення викликано тим, що інтеграція смислового потенціалу різних ресурсів призводить до семантичного розширення, наприклад, у співвідношенні рівнів текст-зображення (Bateman, 2008), жестикуляція та мова (Lemke, 1998), а також мова, зображення та математична символіка (Kress, van Leeuwen, 2006). Семантичну інтеграцію в мультимодальних явищах можна розглядати метафункціонально, з урахуванням того, що емпіричні, логічні, міжособистісні та текстові значення взаємодіють між елементами на різних рівнях (наприклад, словосполучення та зображення).

Мультимодальний дискурс-аналіз займається також розглядом схожості мультимодальних явищ у різних місцях і в часі: «ресеміотизація – це те, як смисл змінюється від контексту до контексту, від практики до практики або від етапу практики до наступного етапу» (Halliday, 1978). З граматичної точки зору ресеміотизація обов'язково передбачає переосмислення значення, оскільки семіотичний вибір змінюється в залежності від місця і часу. У багатьох випадках ресеміотизація передбачає введення нових семіотичних ресурсів і може призвести до метафоричного розширення значення, оскільки функціональні елементи в одному семіотичному ресурсі реалізуються з використанням іншого семіотичного ресурсу: наприклад, перехід від мови до зображення та математичної символіки в математичному дискурсі (Kress, 2006).

Мультимодальна лінгвістика та мультимодальна стилістика як універсальні галузі дослідження усного й писемного мовлення покликані полівекторно дослідити конвергенційні інтеракційні процеси, реалізовані шляхом використання вербальних, невербальних і паравербальних засобів у різножанрових площинах, незалежно від обраного каналу й середовища, в

якому відбувається спілкування, цілей та учасників комунікативного акту (Макарук, 2019, 31).

Таким чином, основним завданням мультимодального дискурс-аналізу є анотування, аналіз, пошук та вилучення моделей мультимодальної семантики всередині та між складними мультимодальними явищами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гливінська Л.К. Об'єкт неолінгвістики – мультимодальність: завдання і рішення. *Science and Education: a New Dimension. Philology*. Будапешт, 2018. Т. 6 (52), Вип. 177. С. 23–26.
2. Град Н.Я. Сучасні мультимодальні студії: модальна лінгвістика та мультимодальна стилістика. *Одеський лінгвістичний вісник*, 2014. Вип. 4. С. 49–51.
3. Макарук Л. Л. Мультимодальність сучасного англomовного масмедійного комунікативного простору : дис.... д-ра філол. наук: 10.02. 04. Запоріжжя, 2019. 635 р.
4. Bateman J. *Multimodality and Genre: A Foundation for the Systematic Analysis of Multimodal Documents*. London : Palgrave Macmillan, 2008.
5. Halliday M. A. K. *Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. London : Edward Arnold, 1978.
6. Kress G., van T. Leeuwen. *Reading Images: The Grammar of Visual Design / 2nd ed.* London : Routledge, 2006.
7. Lemke J. *Metamedia literacy: Transforming meanings and media. Handbook of literacy and technology: Transformations in a post-typographic world / eds. D. Reinking, M. McKenna, L. Labbo & R. Kieffer*. New Jersey : Erlbaum, 1998. P. 283–302.
8. O'Toole M. *The Language of Displayed Art*. 2nd ed. London ; New York : Routledg, 2010.

CHAT GPT: ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анна Благорозумна, Діана Кривоніс

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Актуальність дослідження зумовлена черговим витком розвитку цифрових технологій, що актуалізував питання про впровадження штучного інтелекту в різні сфери життя, у тому числі й у процес навчання іноземних мов. Ціль дослідження полягає в тому, щоб виявити потенціал впровадження ChatGPT в освітній процес. Теоретико-методологічну базу нашого дослідження складають роботи вчених, які досліджували застосування штучного інтелекту саме під час навчання іноземним мовам (Вікторова, 2021; Зубенко, 2023; Кадемія, 2022; Оруг, 2022).

ChatGPT — це чат-бот, який навчений на величезних масивах даних, тому здатний самостійно аналізувати отримані запити від користувачів та відповідати на них.

Під час роботи з ChatGPT було виявлено наступні потенційні способи застосування нейромережі у навчанні іноземних мов.

1. Складання текстів для аудиторної та позааудиторної роботи.

Ймовірно, найзрозумілішою та найкориснішою функцією ChatGPT є її здатність генерувати текст заданою мовою за тематикою будь-якої спрямованості. При складанні запиту можна вказати бажаний стиль оповідання, певну лексику та граматичні форми. Подібні тексти можна використовувати як для додаткового читання, так і основу для лексико-граматичних завдань.

2. Складання діалогів.

Чат-бот здатний створити по запиту діалог. Крім того, можна вказати також його тематику і задати певний бекграунд комунікативної ситуації (місце, ролі співрозмовників, обставини, що спровокували розмову). Ці діалоги можна використовувати як ілюстрації до певних комунікативних ситуацій і використовувати як для читання, так і як зразок для складання студентами власного діалогу.

3. Генерація нових версій раніше складеного тексту.

Нейромережа може створити спрощену або ускладнену версію вихідного тексту, що дозволить адаптувати той самий текст відповідно до рівня знань студентів.

4. Генерація питань.

ChatGPT може скласти питання як на певну тематику, так й на основі заданого тексту. Сервіс дає можливість згенерувати як самі питання, так й варіанти відповідей щодо нього.

5. Створення списку лексики.

Ще однією можливістю ChatGPT є складання списків лексики. Список може бути як на певну тему, так і включати лексику, вичленовану з певного тексту. Крім того, нейромережа може підібрати синоніми, антоніми, скласти завдання для перевірки вивченої лексики. Можливості нейромережі також дозволяють миттєво перекласти отриманий список з заданої мови на іншу. Слід, однак, брати до уваги той факт, що перекладацькі здібності ChatGPT не ідеальні і загалом схожі на функціонал усіх звичних онлайн-перекладачів: результат роботи над текстом задовільний лише в тому випадку, якщо він не обтяжений складними лексичними, граматичними та смисловими конструкціями.

У той час як ChatGPT відкриває безліч можливостей для суттєвих змін у викладанні та навчанні іноземної мови, існують ризики, пов'язані з його застосуванням: етичні проблеми та проблеми з авторським правом; можлива неточність та невідповідність фактичної інформації, що за відсутності перевірки може ввести в оману або дезінформувати; залежність від ШІ; втрата власних творчих здібностей, критичного мислення та погіршення навичок розв'язання проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікторова Л.В., Кочарян А.Б., Мамчур К.В., Коротун О.О.(2021). Застосування штучного інтелекту та чат-ботів під час вивчення іноземної мови. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*. Вип. 32. Т. С. 166–173.
2. Зубенко О.В. (2023). Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 27. Том 2. С. 80-85.
3. Кадемія М., Візнюк І., Поліщук А., Долинний С. (2022). Використання штучного інтелекту у вивченні іноземної мови здобувачами освіти. *Сучасні інформаційні*

технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Випуск 63. С. 153–163.

4. Опур М., Dobrovolska S., Panchyshyn S. (2022). Artificial intelligence for learning English. *Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей VII Міжнар. наук.-практ. конф.* С. 181–184.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ КАРТИНИ СВІТУ ТА ТЕРМІНОЛОГІЇ

Надія Віт, Юлія Віт

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Наївна картина світу — образ світу, що відображає інтерпретацію людиною дійсності на основі знань, уявлень та асоціацій, набутих у процесі чуттєво-емпіричного пізнання навколишнього світу, та закріплений у мові. Вона має властивості діалектичності, консервативності, антропоцентричності, прагматичності та суб'єктивності й виконує світоглядну, гносеологічну, інтегративну та комунікативну функції, пов'язуючи один з одним людей та об'єкти світу. Наївна картина світу як результат практичного пізнання дійсності, має етнічну специфіку, знаходить своє вираження в мовному матеріалі, традиціях, культурі та виконує такі функції: систематизація явищ дійсності, створення умов для адаптації та соціалізації, які забезпечують включення в культуру продуктів сприймання та передачу їх через традиції та мову наступним поколінням. Розглядаючи функції наївної картини світу, слід звернути увагу на вплив життєвого досвіду поколінь, на особливості формування наукових понять, їх впровадження в маси (Щербань, 2010).

Факт мовного відображення наївної картини світу дозволяє припустити наявність зв'язку між наївною картиною світу і термінологією. Основна умова виділення терміну з масиву лексичних одиниць – наявність у нього дефініції. Дефініція – «стисле логічне визначення, яке містить у собі найістотніші ознаки визначуваного поняття». Поняття ж визначається як «ідея, що відображає в узагальненій формі предмети та явища дійсності за допомогою фіксації їх властивостей та відносин» (Тлумачний словник української мови). Відповідно термін означає визначення думки, у якому відбивається якийсь фрагмент дійсності.

Зіставивши механізм формування картини світу з особливостями відображення її у мові, можна побудувати наступний логічний ланцюжок: концептуальна картина світу (відображення дійсності, отримане у вигляді

досвіду) - приватна картина світу (досліджуваний сегмент) - враження (результат чуттєвого відображення фрагмента дійсності) - поняття (результат осмислення відображення фрагмента дійсності) – дефініція (визначення поняття) – термін (знаковий вираз дефініції). Таким чином, термін постає знаковим репрезентантом фрагмента картини світу.

Термін є заключним етапом процесу пізнання, верхньою точкою фіксації результатів когнітивного процесу, а саме, картини світу. Термінологія входить у загальну картину світу за допомогою приватних картин, які вона обслуговує, залежно від польової приналежності.

Терміни як одиниці мови для спеціальних цілей є частиною наукової картини світу, яка визначається як результат синтезу конкретнонаукових знань. Наука формує картину світу, представляючи її як систему об'єктів, що розвиваються за своїми природними законами, а термінологія визначає цю систему. З погляду соціолінгвістичного підходу, який застосовується до вивчення термінології в даній роботі, людський фактор у мові та термінології відіграє значну роль, адже терміни створюються людьми, відповідно, вони не можуть не нести на собі відбиток особистості дослідника, особливо на початковому етапі існування, не будучи підданими процесам систематизації, уніфікації та стандартизації.

Зв'язок картини світу з термінологією має дуалістичний характер, який виражається у змішуванні двох основних типів картин світу — ментальної, заснованої на науковому знанні, та картини світу, що формується під впливом чуттєвого пізнання дійсності. Витоки цієї антиномії необхідно, на нашу думку, шукати шляхом соціолінгвістичного вивчення історії виникнення та розвитку медичної науки та термінології у порівнянні з розвитком картини світу людини та суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Щербань Є.А. Огляд теоретичних досліджень структури та типологій картини світу людини. *Вісник психології і соціальної педагогіки* [Електронний ресурс] : Зб. наук. праць. Випуск 2. К., 2010. URL: www.psyh.kiev.ua
2. Тлумачний словник української мови. URL: <https://slovnnyk.ua>

**МОДЕЛЮВАННЯ СВІТУ ЯК АНТИУТОПІЧНА РИСА В РОМАНІ М. ГРИМИЧ
«ВУГЛЕДАР-2099»**

Павло Деменко

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Однією з характерних особливостей літературного процесу ХХ століття – початку ХХІ століття є жанрова нестабільність, синтез літературних напрямків і жанрів, криза традиційних уявлень та трансформація майже усіх жанрових моделей. Такі процеси динамічного характеру сучасного літературознавства відповідають антиутопічному жанру. Антиутопія рубежу віків перетворилася із літературного жанру в моделювання реальної дійсності. Це пояснюється, перш за все, зближенням літературного жанру антиутопії з суміжними видами досліджень – соціологічним, філософським.

Дослідниця І. Стоянова проаналізувала антиутопію як об'єкт міждисциплінарного дослідження, тобто виокремила особливості аналізу антиутопії з позицій літературознавчого, ідеологічного, культурологічного, лінгвістичного, естетичного підходу (Стоянова, 2016).

Мета нашої роботи – проаналізувати роман М. Гримич «Вугледар-2099» як антиутопію, визначити й схарактеризувати складові жанру, ввести твір у контекст новітньої української прози.

Матеріалом дослідження є художній текст сучасного українського автора М. Гримич.

Дослідження ґрунтується на наукових принципах сучасної історії та теорії літератури, в ньому поєднані описовий, історико-літературний наявні елементи герменевтичного методу, наративного та інтертекстуального аналізу тощо.

Роман структурно поділяється на дві реальності: ідеальна та інша. Між ними зведений штучний мур, здолати який досі не було змоги чи потреби. Така побудова твору М. Гримич нагадує світові антиутопії: у Є. Замятіна – це скляне місто за Зеленою Стіною, на противагу нетрям дикої природи; у О. Гакслі – вірцевий соціум проти резервації дикунів, у Дж. Орвела – суспільство і район

пролів (пролетаріїв). У М. Гримич ідеальне суспільство майбутнього – міська агломерація Українських Об'єднаних Лібертатів – протистоїть решті світу.

Разом із тим, взірцеве суспільство у «Вугледарі-2099» – має сувору регламентацію діяльності громадян: у ньому обумовлені праця й дозвілля, чітко визначені години для ігор й суспільно корисних занять. Однаковість усіх підкреслюється й посилюється уніфікацією побуту та щоденного життя персонажів, здійснюється контроль над їхнім мисленням задля одностайності думок (героям вмонтовується парний чип (поведінка Гаїни та Васильківського на нараді з безпекових питань). Так втрачається індивідуальність, відбувається знеособлення і загальна універсалізація характерів.

Рішенням очільників корпорації та власне Університету Вугледар, соціум навмисно позбавили родової та колективної пам'яті. Бо, на думку керівництва, «Прогрес можливий тільки тоді, коли люди забудуть своє минуле. ... <> План був спрямованим на те, щоб люди дивилися в майбутнє й жили сьогоднішнім днем, а не голосили й посипали голову попелом з приводу сконструйованих істориками ілюзорних картинок минулого та не займалися пошуком героїв, з одного боку, і винних у всіх своїх нещастях – з іншого. І от Українські Об'єднані Лібертати вже півстоліття живуть без історії. Виросло два покоління, які не знають, хто кривдив їхніх предків у минулому, й не тримають ні на кого зла...» [Гримич, 2021, 13].

Таким ставленням до історії антиутопія М. Гримич перегукується з романом «1984» Дж. Орвелла, де головний герой Вінстон Сміт працює в Міністерстві Правди і щодня переписує історичні та літературні твори, щоби вони відповідали партійній ідеології.

Українським Об'єднаним Лібертатам у романі «Вугледар-2099» протистоять Піски Удайські, «... це місце, де живуть, за різними варіантами міфу, чи то старовіри, чи то полтавські ковбої...<> де курсують підземними тунелями поїзди-привиди...<> така собі «чорна діра», де час від часу зникають вугледарські летючі маршрутки й ніколи звідти не повертаються...» [Гримич, 2021, 103]. І саме в цій реальності розташована країна Комзомолія,

відокремлений простір, закрита зона зі своєю столицею Малою Ведмедицею, у середмісті якої височіє в'язниця.

У локацію Пісків Удайських герої М. Гримич потрапляють випадково: під час поїздки на конференцію стається авіакатастрофа – і члени Малої Ради Вугледару опиняються в реаліях Радянського Союзу. Про повернення в часи СРСР свідчить не тільки назва санаторію, «взірцевого підприємства перехідного комсомольського прапора» [Гримич, 2021, 8] й «режимного закладу, де все за розкладом» [Гримич, 2021, 153], а й весь його інтер'єр: хол, ретротелефон з диском, касетний магнітофон, меню з радянських їдалень (гороховий суп, котлети), спільні сніданки-обіди-вечері усіх гостей пансіонату, за якими необхідно культурно спілкуватися, а також поведінка і зовнішній вигляд (уподобання) тамтешніх персонажів тощо.

Країна Комзомолія, за письменницею, збірна алюзія одразу на три площини – сучасної України, колишнього Радянського Союзу, і квазіреспублік Л/ДНР.

Зауважимо, що роман М. Гримич, як ми вже зазначали, складається з двох частин, у кожній з яких зображене тоталітарне суспільство. І байдуже, це країна Комзомолія з її диктатурою пролетаріату чи ідеальне суспільство майбутнього. В обидвох – суворий контроль держави, що придушує будь-яке найменше волевиявлення своїх громадян, і постійний її тиск задля знеособлення й уніфікації щоденного життя країни. Дві моделі суспільства М. Гримич не є протиставленням, авторка переконливо показує: найбільшою проблемою таких взірцевих соціумів стає духовна деградація людини в умовах насильства і, як наслідок, – пошуки й спроби опору владі (керівництву) як уособленню такого гніту.

Прикметно, що усі члени Малої Ради у той чи інший спосіб пов'язані з радянською епохою. Приміром, очільниця університету «Вугледар» Леоніда Львівна народилася за часів Бровастого правителя й названа на його честь (Леоніда Брежнєва – *уточнення належить Н. Гримич*), Гаїна – спеціаліст із радянської літератури, Васильківський – власник ретродому, бо, як сам

зізнається, має «потаємну пристрасть до естетики минулого» [Гримич, 2021, 11] та ін.

Тож ідеальне суспільство майбутнього міська агломерація Українських Об'єднаних Лібертатів прямо пов'язане з країною Комзомолією. Недарма саме у цьому замкненому й небезпечному для вугледарівців просторі відбувається самоусвідомлення і становлення характерів персонажів – вони мусять пройти випробування і завершити всі справи минулого, або ж залишитися там назавжди, як це стається з очільницею Університету.

Підсумовуючи, зазначимо: автор послуговується жанром антиутопії передовсім для зображення переламної ситуації (зміна суспільного ладу, війни, кризи та ін.), щоби показати суспільство, яке опинилося в «соціально-моральному, економічному, політичному чи технологічному глухому куті внаслідок неправильно ухвалених рішень» [Антиутопія, 2024].

ЛІТЕРАТУРА

1. Антиутопія. [Ел. ресурс]. Режим доступу: <https://termin.in.ua/antyutopiia-dystopiia/>. (дата звертання: 01.11.24)
2. Стоянова І. Антиутопія як об'єкт міждисциплінарного дослідження. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ: Університет «Україна», 2016, No 34, С. 136-145. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gotvzn_2016_34_14 (дата звертання: 01.11.24)
3. Гримич М. Вугледар-2099. Роман. Київ : Нора-друк, 2021. 296 с.

COMPOSANTES DE L'IDENTITÉ EUROPÉENNE DE L'ATTRACTION TOURISTIQUE D'ODESA DANS LA DIMENSION INTERDISCIPLINAIRE À TRAVERS DE L'ENSEIGNEMENT DE FRANÇAIS

Larysa Dimova

Université nationale I. I. Metchnikov d'Odesa

Introduction: Les enjeux de l'approche interdisciplinaire sont restés d'actualité ces dernières années, enrichissant mutuellement les approches et les méthodes de diverses disciplines, ce que soulignent les scientifiques ukrainiens (Dokuchaeva V., Chemerys O., Kuzmenko O., Nechitailo I., Serdyuk O., Shynkevych O., Zagorodniy A., Yakovenko L. et autres), dont beaucoup travaillent dans le cadre du « Programme de recherche et d'innovation Horizon Europe de l'Union Européenne » (Офіційний сайт Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2024).

L'interdisciplinarité en réponse aux défis d'aujourd'hui permet de rapprocher les aspirations de l'Ukraine à l'adhésion à la Communauté européenne, suscite l'intérêt pour de nombreuses composantes de l'identité européenne, l'un d'entre eux est l'attractivité touristique des villes ukrainiennes en termes de présence de l'euroanéité (Дімова, 2020).

L'objectif est d'analyser le contexte de l'attractivité touristique d'Odesa du point de vue de l'identité européenne, de résoudre des questions théoriques de la problématique de divulgation de l'essence et du contenu de l'interdisciplinarité, du point de vue du Programme « Seconde Langue Etrangère pour les buts professionnels de deuxième niveau (master) de spécialité 242 Tourisme de la Faculté de Géologie et de Géographie de l'Université Nationale I.I. Mechnikov, des types de compétences, à l'exemple du travail d'un des cercles scientifiques (Дімова, Яворська, 2023).

Méthodes et matériel de l'étude: étaient utilisés la méthode d'analyse, la méthode d'analogie, la méthode de déduction et la méthode axiomatique. Le matériau de recherche est le processus de sélection de matériel linguistique et culturel sur les thèmes spécifiés en français.

Résultats de l'étude: Scientifiques ukrainiens (Brest P., Global Y., Kolomiets K., Stolbova R., Yavorskaya V. Et autres) considèrent le tourisme comme un facteur

influent dans la formation de l'identité nationale, où le tourisme est un outil de dialogue socioculturel qui permet de parler de l'identité européenne.

L'identité européenne, qui est inhérente aux Ukrainiens en tant que nation, ce que crée l'identité touristique et se reflète non seulement dans l'histoire, mais aussi dans les toponymes, l'architecture, les mythes historiques, la présence d'organisations internationales, y compris humanitaires. Ce que le touriste peut voir clairement, sans une étude approfondie des disciplines historiques particulières, ce que était étudié dans le cadre des recherches du Cercle interdisciplinaire scientifique interfacultaire en langues étrangères en l'honneur de Présidente d'honneur du Cercle – Halyna Semenivna Dimova (Shutko) «Histoire de la Croix-Rouge d'Izmaïl» de l'Université nationale I.I. Metchnikov d'Odesa, qui fait bilan de ses recherches scientifiques, terminé à l'année scolaire 2023-2024, en coopération avec le Département de Tourisme de la Faculté de Géologie et de Géographie) (Dimova, 2022).

L'identité, qui a de nombreuses dimensions, comprend non seulement les identités philosophiques, psychologiques, culturelles, religieuses, nationales, y compris l'identité européenne, mais aussi l'identité touristique, vise à familiariser avec les aspects qui définissent le rôle du tourisme dans la formation de l'identité.

L'identité touristique, qui se forme, entre autres, sur le fond de l'architecture de la ville, reflète les choses qui se rapportent non seulement à son identité nationale ou culturelle, mais aussi à sa relation avec la communauté européenne.

Dans le cadre du tourisme historique Odesa possède de nombreux chefs-d'œuvres architecturaux, ce qui a permis d'inscrire le centre historique de la ville au patrimoine mondial de l'UNESCO, sélectionnées d'après les critères suivantes: multiculturalisme et architecture. Pour la mise en candidature été choisis le plan de la ville de Franz de Volan (1752 - 1818), Ingénieur hollandais, premier architecte d'Odesa (Офіційний веб-сайт Одеської національної наукової бібліотеки, 2022).

Conclusions: La concentration maximale de monuments architecturaux multiculturalistes d'Odesa contribue non seulement à la formation de l'identité nationale, mais aussi l'identité européenne, que offre de puissantes opportunités pour

l'utilisation des langues étrangères, car c'est une nécessité vitale pour le fonctionnement efficace non seulement d'une entreprise touristique, mais aussi de ce secteur de l'économie, qui peut reconstituer de manière significative le budget de l'État, y compris la situation post guerre. D'autres perspectives incluent l'écriture de l'article scientifique dans le Bulletin scientifique (où quelques articles de l'auteur ont déjà été publiés) et la création d'un cours électif « *Identité européenne de l'attraction touristique d'Odesa* » en français et en anglais.

LITTÉRATURE

1. Інформаційний семінар «Програма ЄС «Горизонт Європа»: можливості для українських науковців». URL: <https://onu.edu.ua/> (дата звернення 10.11.2024).
2. Дімова Л.С. Міждисциплінарний підхід в програмах магістерського рівня з викладання другої іноземної мови зі спеціальності 242 Туризм | Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки. Том 25. Випуск 2 (37) 2020, с. 325 – 335. С. 84-94. URL: <http://visgeo.onu.edu.ua/article/view/216556> (дата звернення 12.11.2024).
3. Дімова Л.С. & Яворська В.В. Історичний круїзний туризм в біосферних резерватах ЮНЕСКО: «Чорноморський» та «Дельта Дунаю» (співпраця Наукового гуртка «Історія Ізмаїльського Червоного Хреста» та Геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова). *Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки*. Том 28. Випуск 1(42), 2023. С. 84-94. URL: <http://visgeo.onu.edu.ua/article/view/282238> (дата звернення 12.11.2024).
4. Dimova L. Recherches historiques du Cercle scientifique d'Odessa «Histoire de la Croix-Rouge d'Izmail». *The Annals of «Dunarea de Jos» de Galati University of Galati. Fascicule XX, Sociology. Roumanie. No 16* (2021). Published 2022-03-07. P.155-165. URL: <https://www.gup.ugal.ro/ugaljournals/index.php/socio/article/view/5119/4504> (дата звернення 14.11.2024).
5. "Перший архітектор Одеси" – до 270-річчя від дня народження Франца Павловича Де-Волана (1752–1818), державного діяча, інженера. URL: https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=3822 (дата звернення 14.11.2024).

НОМІНАТИВНЕ ПОЛЕ ЯК ПРЕДМЕТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ОПИСУ

Софія Домбровська

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Джерелом формування концептів є пізнавальна діяльність людей. Концептосфера – область мисленневих образів, що висловлюють структуроване знання людей. Концептосфера має впорядкований характер. Концепти, що утворюють концептосферу, за окремими ознаками вступають у системні відносини подібності, відмінності та ієрархії з іншими концептами.

До кола проблем лінгвоконцептології входить встановлення ознак концепту. Концепт як основна операційна одиниця пізнання світу, відображення людського досвіду та фіксації знань про реальність відбиває національну специфіку мислення носіїв етнокультури. Він має цілу низку властивостей, що свідчать про складність і певну суперечливість його природи.

Однак, різні тлумачення концепту зумовили і встановлення різних його ознак. Відсутність єдності в описі ознак концепту як ментального конструкта обумовлює необхідність подальшого вивчення його складної природи.

Найважливішою проблемою лінгвоконцептології є репрезентація концепту – його найменування та методи вираження засобами мови. Дане ментальне утворення наділяється якимось ім'ям – мовним знаком (зазвичай, словом), передає зміст концепту найповніше і адекватно, хоча іноді характеристика одного й того ж концепту стикається з парними (синонімічними) іменами, що, звісно, потребує уніфікації.

Концепт містить весь семантичний потенціал засобів, що його репрезентують: 1) значення, зафіксовані в тлумачних словниках; 2) різні мовні реалізації цього смислу (фразеологізми, паремії, синоніми тощо); 3) асоціативні смислові прирощення, які існують у свідомості носіїв мови і можуть бути представлені у мовленні. За такого розуміння концепт виступає структурним елементом як концептуальної, а й мовної картини світу (Кравченко, 2008; Приходько, 2008; Смаглій, 2022).

Концепт, відбитий у семантиці мовних знаків, що його об'єктивують, може бути описаний шляхом аналізу засобів його вербалізації. Сукупність всіх мовних засобів, що номінують концепт, є його номінативним полем. Номінативне поле може бути великим, обмеженим, або взагалі може бути відсутнім, якщо концепт як ментальна одиниця в мові не номінується. Номінативне поле концепту постає мовним матеріалом лінгвокогнітивного дослідження, що дозволяє описати структуру та зміст концепту у мовній свідомості.

Дослідження історії формування та розвитку номінативного поля того чи іншого концепту дозволяє виявити особливості формування концепту в історії суспільства, встановити його соціальну та лінгвокультурну специфіку.

Одним із основних завдань сучасного когнітивно-психологічного моделювання є створення мовної моделі ментального змісту концепту за вербальними репрезентаціями.

Структура мовної моделі заснована на концептуальній ієрархії, яка відображає міжрівневу диференціацію основних характеристик концепту, що дозволяє виділити ментальну та семантичну відмінність її рівнів на базі лексикографічних даних.

В структурі концепту виокремлюють образно-перцептивний компонент, понятійний (інформаційно-фактуальний) компонент та ціннісну складову (оцінка та поведінкові норми).

Вихідною інформацією, необхідною для аналізу номінативного поля концепту, є інформація, що міститься в сім'ї ключового слова.

До номінативного поля концепту можуть входити прямі номінації концепту (ключове слово – репрезентант концепту, яке обирається дослідником як ім'я концепту та ім'я номінативного поля, і його системні синоніми); похідні, переносні номінації концепту; спільнокореневі слова, одиниці різних частин мови, дериваційно пов'язані з основними лексичними засобами вербалізації концепту; контекстуальні синоніми; okazіональні індивідуально-авторські номінації; стійкі поєднання слів, синонімічні ключовому слову;

фразеосполучення, які включають ім'я концепту; паремії (прислів'я, приказки та афоризми); метафоричні номінації; стійкі порівняння з ключовим словом; вільні словосполучення, які номінують певні ознаки, що характеризують концепт; словникові тлумачення мовних одиниць, що об'єктивують концепт; словникові статті в енциклопедіях; тематичні тексти (наукові або науково-популярні, що розкривають зміст концепту); тексти або дискурси, які розкривають зміст концепту; сукупність текстів (за необхідності експлікації або обговорення змісту складних, абстрактних чи індивідуально-авторських концептів).

Ключове слово (лексична одиниця, яка найбільш повно номінує досліджуваний концепт) і його синоніми утворюють ядро номінативного поля. До його ядра відносять лексеми, які відзначаються: а) високою частотністю вживання; б) найбільшою узагальненістю за своєю семантикою у прямому значенні; в) стилістичною та експресивною нейтральністю.

У структурі концептосфери є ядро (когнітивно-пропозиційна структура концепту), параядерна зона (інші лексичні репрезентації концепту, його синоніми тощо) і периферія (асоціативно-образні репрезентації). Ядро й параядерна зона переважно репрезентують універсальні й загальнонаціональні знання, а периферія – індивідуальні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кравченко Н.К. Лінгво-когнітивні характеристики концептосфери справедливості в універсальній картині світу. *Наукові записки. Серія: філологічні науки*. Вип. 75 (4). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. С. 3 – 7.
2. Смаглій, В. М. Номінативне поле концепту SPEECH як складової наукової картини світу. *Закарпатські філологічні студії*. Т. 2, вип. 23. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2022. С. 134–138.
3. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.

BRIDGING CULTURES: THE ROLE OF TRANSLATION IN INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE MODERN WORLD

Andrii Ivanchenko, Iryna Popovych
Odesa I. I. Mechnikov National University

In today's interconnected world, translation plays a pivotal role in fostering intercultural communication, serving as a bridge between languages and cultures. This research investigates the multifaceted impact of translation on cross-cultural understanding, examining how translation techniques both reflect and shape cultural identities, values, and perspectives. As globalisation intensifies and societies become more multicultural, the demand for precise yet culturally sensitive translation practices grows. Translation has evolved beyond mere linguistic substitution to become a complex cultural practice that helps negotiate meaning across diverse socio-cultural contexts (Baker, 2018).

This study uses a combination of literature review and case study analysis to explore contemporary theories in translation studies, focusing on dynamic equivalence, functionalism, and Skopos theory. These frameworks highlight the translator's role as a cultural mediator who must balance fidelity to the source language with sensitivity to the target audience's cultural norms and expectations (Pym, 2014). By examining these theories alongside real-world case studies, this report identifies effective strategies used by translators, such as adaptation, domestication, and foreignisation, which help them navigate the challenges of cultural references, idiomatic expressions, and culturally specific meanings. For example, literary translators often face a choice between preserving the original tone and style or adapting the language to make it more accessible for a new audience. This decision-making process has a significant impact on how cultural nuances are conveyed and received, influencing readers' understanding of foreign cultures (Venuti, 2017).

The study also evaluates the impact of digital translation technologies, such as machine translation (MT), computer-assisted translation (CAT) software, and neural

machine translation (NMT), on the translation industry. These technologies have accelerated the pace of translation and expanded the reach of intercultural communication, especially in sectors like business, tourism, and online communication. However, they also pose challenges in capturing the idiomatic language, humour, and culturally specific meanings, which are often lost in automated translations. The report underscores the limitations of these tools in handling cultural nuances and the continued importance of human translators in producing culturally sensitive translations (Pym, 2014).

The findings underscore the essential role of translation in shaping cultural identity and intercultural relationships. By allowing the dissemination of diverse cultural values, philosophies, and literary traditions, translation facilitates cross-cultural exchange, fosters global identities, and promotes empathy across cultural divides (Baker, 2018). However, the process is not free from issues of power and representation; translation choices can influence how certain cultures are perceived, often amplifying or diminishing specific cultural traits based on the translator's decisions. This study highlights the ethical considerations involved in translation, including avoiding cultural appropriation, preserving cultural integrity, and addressing biases that may arise in translation.

Ultimately, this research advocates for a balanced approach that respects both traditional translation practices and modern digital tools, recognising translators as essential cultural mediators who enhance intercultural understanding while adapting to technological advancements (Venuti, 2017). The report concludes with recommendations for best practices, such as combining human expertise with machine-assisted tools, training translators in intercultural competence, and promoting collaboration between linguists and technologists to improve the cultural sensitivity of translation software.

The results of this study contribute to the field of translation studies by emphasising that effective translation extends beyond linguistic accuracy to achieve cultural resonance, serving as a vehicle for cultural exchange, mutual respect, and global understanding. These findings highlight the indispensable role of translation in

bridging cultures and facilitating intercultural communication in an increasingly globalised world.

REFERENCES

1. Baker M. *In Other Words: A Coursebook on Translation*. 3rd ed. London : Routledge, 2018. 384 p.
2. Pym A. *Exploring Translation Theories*. 2nd ed. New York : Routledge, 2014. 188 p.
3. Venuti L. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. 3rd ed. New York : Routledge, 2017. 336 p.

THE PROJECT METHOD IN LEGAL LANGUAGE TEACHING

Тетяна Каравасва

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

The evolution of educational values and scientific advancements are significantly influencing pedagogical approaches. Teachers are increasingly favouring active and interactive methodologies. Project-based learning, in particular, encourages the development of creative capabilities of a personality taking into account the individual peculiarities of learning process and communication participants, promotes the search of efficient approaches to foreign language teaching. Project-based learning is gaining traction as it stimulates creativity and caters to individual learning styles. By fostering a dynamic and personalized learning environment, project-based learning facilitates the exploration of innovative strategies for foreign language instruction.

The project method is a powerful tool in foreign language teaching. It engages students actively, fostering creativity, critical thinking, and collaboration. By working on real-world projects, learners develop language skills holistically, applying them in authentic contexts. This approach enhances motivation, cultural understanding and overall language proficiency.

The project method is one of the modern methods of teaching where the students point of view is given importance in designing the curricula and content of studies. This method is based on the philosophy of pragmatism and the principle of “learning by doing”. This approach encourages students to be engaged in practical tasks in real-world settings. Projects involve applying classroom knowledge to real-life situations.

The project method, a student-centered approach, offers a dynamic and engaging way to teach legal language. By working collaboratively on real-world legal tasks, law students can develop essential language skills, critical thinking abilities, and practical legal knowledge. The teacher’s tasks are to create the conditions for practical language learning for each student, to choose such methods of teaching that would enable every student to show their activity, their creativity, to increase

students' cognitive activity in learning foreign languages. The use of modern tools such as computer programs, Internet-based technologies, as well as cooperative learning and project technology can solve these problems.

The project method combines problem-based learning and teamwork to help students reach a high level of language proficiency. By working on real-world projects students actively use the language which makes learning more engaging and effective. This method is particularly useful for learning legal language, as it allows students to apply their knowledge to real-world legal scenarios.

Here are some examples of projects that can be implemented in a legal language course:

1. Mock Trial: Students can simulate courtroom proceedings, drafting legal documents, conducting legal research, and presenting oral arguments.

This project allows students to apply their knowledge of legal procedures, evidence, and argumentation.

2. Legal Document Analysis: Students can analyze real-world legal documents such as contracts, statutes, wills or case law, identifying key legal concepts, analyze the structure and language, and discuss the implications of the document.

This project helps students develop critical thinking and analytical skills.

3. Legal Research Project: Students can research specific legal topics (e.g., international law, intellectual property, or environmental law), write legal memos, or prepare legal papers and present them to the class.

This project encourages students to develop research skills and the ability to synthesize information.

4. Legal Translation and Interpretation: Students can practice translating legal texts or interpreting legal conversations between parties.

This project helps students develop language proficiency and cultural awareness.

5. Legal Writing Workshop: Students work together to improve their legal writing skills, focusing on clarity, precision, and persuasive language.

They can practice writing legal memos, briefs or opinion pieces.

This project helps students develop effective communication skills and the ability

to write clear and concise legal documents.

Project-based learning contributes to enhancing students' personal confidence, developing a "team spirit" and communication skills; providing a mechanism for critical thinking, the ability to find ways to solve problems and developing students' research skills.

In conclusion, the project method offers a compulsory approach to legal language teaching creating an engaging learning environment. This method cultivates a range of essential skills, including critical thinking, problem-solving, and creativity. It promotes the development of strong oral and written communication abilities, crucial for success in the legal profession. The nature of projects encourages teamwork, negotiation, and interpersonal skills, preparing students for real-world legal practice. The project method enhances students' language proficiency, legal knowledge, and professional competencies making it a valuable tool for legal language educators.

By incorporating the project method into legal language teaching, educators can empower students to become effective legal professionals who are well-equipped to manage the complexities of the legal field.

JIITEPATYPA

1. Brit.N., Sushkevich O., Solodchuk A. The Project Method: Practical Implementation in English Classroom. *Czech-Polish Historical and Pedagogical Journal*. November 2021. 12(2). p. 189-200
2. Duran A., Leung J. (2016). *Language and Law*. Routledge. 241 p.
3. Kilpatrick W. (1918). *The Project Method*. New York: Teachers College, Columbia University. 332 p.

НЕОЛОГІЗМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Ірина Колегаєва, Маргарита Черніченко

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ВСТУП. Англійська мова сягає своїм корінням на століття назад. Пройшовши неабиякий шлях розвитку, від статусу діалекту до міжнародної мови, три періоди існування, отримавши безліч запозичень й перетерпівши чисельні зміни у фонетиці, граматиці, лексиці, ця мова продовжує жити й творчо розвиватися. Якщо граматика та фонетика функціонують у трохи інший спосіб, лексика є ідеальним прикладом дзеркала суспільного життя. Вона швидко реагує на різні зміни, не оминаючи жодної теми – чи то наукова революція, чи поява швидко розповсюдженої хвороби – все потрапляє до уваги мовців і збагачує мовний лексикон. Проте, варто зазначити, що зміни можуть бути протилежно спрямовані, а отже неоднозначно впливати на мову та її використання. З одного боку, варіативність використання лінгвістичних прийомів і засобів значно збільшується, що дає свободу у спілкуванні і робить комунікації простішими і зрозумілішими. З іншого боку, уніфікація та спрощення існуючих правил, структур та лексичної бази позбавляє мову унікальності, вносить неясність при спілкуванні, розмиває кордони між діалектами, зменшує кордони між офіційними та розмовними формами. У розвитку мови важливу частину відіграє саме лексика, адже, за ствердженням Арнольд І. В., щороку в словниковому складі мови з'являється приблизно 800-900 нових слів. Ці нові слова називають неологізмами.

Наприклад, слова *algspeak* – noun, slang or codewords that arise from the need to hide from content moderation on social media, може змінюватись правопис слова: замість *mood* пишеться *m00d*, –може з'явитись нове слово на заміну вже існуючого: дієслово *to kill* стане *to unalive*, або *rizz* – noun, *rizz* actually comes from the word charisma, чи *Quiet quit* – noun, when physically, you still turn up to work but mentally, you check out and do the absolute bare minimum to get by є одними з найяскравіших прикладів неологізмів у шарі лексики, що найбільше

контактує зі світом соціальних мереж, культурою етносу та стилем життя людини.

Архаїзми – слова та словосполучення, які вийшли з активного вжитку. Наприклад, *Do you bite your thumb at us, sir?*. Вислів «*bite one's tumb at sb*» колись мав значення «вкусити великий палець та махнути ним у бік когось», це було образливим жестом. *This above all: to thine own self be true*. Рядок із «Гамлета». Він містить не тільки архаїзм *thine* (тобі/твоє), але й архаїчну структуру речень.

Історизми – слова або словосполучення, що позначають явище з минулого. При цьому йдеться про явище, що вже пішло з життя суспільства, втратило для нього будь-яку актуальність. Ось як *a battleaxe* – a large axe used as a weapon in the past; *a barque* – a vessel of three or more masts, fore and aft rigged on the aftermost mast and square-rigged on all others. Sometimes spelled 'bark';

Звісно, що без нових термінів та явищ лексика не змогла б бути такою еластичною, особливо за умови того, що поява нових об'єктів потребує номінації нових понять. Тут й потрібні неологізми. Наприклад, *Slowmaxxing* – noun, *slowmaxxing* is the pinnacle of a slow-paced life (contrary to hellmaxxing – Obtaining a one-way ticket to hell by doing something incredibly bad, evil, or shameful), або *Menty-b* – noun, a shorterned term for *mental breakdown*.

Nonce-words a.k.a occasionalisms, literary coinages (sometimes) – words coined or used for a special occasion – оказіоналізми, мовленнєві одиниці, які утворюються за стандартними та новими словотвірними моделями, з характерним експресивним забарвленням та індивідуальним характером. Багато відомих авторів використовували неповторні слова в контексті своїх творів, щоб створити унікальний, захоплюючий або цікавий літературний досвід. Дитячий письменник Доктор Сьюз часто використовував у своїй поезії такі слова для комедійних цілей. Він вигадав слова *ga-fuppeted* і *obsk, tilzzle-topped Tufted Mazurka, snerl*.

A portmanteau word – це слово, утворене шляхом злиття звуків і значень двох або більше інших слів. Наприклад, слово *Dumbfound* (*dumb+confound*)

з'явилося ще у 17 столітті, їм продовжують користуватися. *Flabbergasted*, одне з найбільш вимудруваних слів, з'явилося у 18-ому сторіччі, його значення поєднує в собі в'ялість і жах.

Мета роботи полягає у аналізі особливостей історичних та культурнозабарвлених передумов походження, будови й використання неологізмів, дослідження їхнього зв'язку з оказіоналізмами, історизмами/архаїзмами та нейтральною лексикою англійської мови, оцінці впливу неологізмів на англійську сьогодення, з якими проблемами вони зустрічаються під час функціонування. Дуже багато неологізмів використовуються під час комунікацій, чи то онлайн, чи офлайн, у ролі прикметників (*up-to-hate, guilty*) або засобів вираження почуття стосовно когось/чогось (*uggala*). Але неологізми це не тільки жарти й прізвиська, вони також використовуються для надання характеристики чи освітлювання проблем сьогодення (*To Truss sth up* – висвітлює економічні проблеми Великобританії). Тому, завдяки цьому прикладу, можемо зазначити, що у неологізмів присутня так звана крос-функція – вони не мають суворих рамок використання, можуть плавно переходити від однієї підтеми до іншої.

Щодо зв'язку неологізмів та оказіоналізмів, зазначимо, що оказіоналізми не вважаються повністю неологізмами. Вони виступають формою слова на шляху до становлення неологізмом (потенційне слово – оказіоналізм – неологізм). Якщо слово стає більш вживаним, воно на деякий час перестає бути оказіоналізмом і переходить до класу неологізмів, а згодом, коли воно вже втрачає новизну й стає загальноновживаним (це слово додають у офіційні словники).

Актуальність виконаного дослідження зумовлена тим, що неологізми, під впливом різноманітних факторів: глобалізація, вплив Інтернету, створення та розвиток цифрових технологій, тяга до спрощення життя, поява нових способів відпочинку тощо, продовжують активно з'являтися у XXI столітті. Аналіз деяких неологізмів та сфер їхнього використання надає можливість

краще зрозуміти культурні процеси та потреби сучасного суспільства поза цими новими словами.

У дослідженні були використані *методи* спостереження, лінгвістичного та діахронічного опису, класифікації, аналізу, узагальнення. Наприклад, *Cozy Glow* – noun, a person who sleeps with the lights turned and with a big amount of Blankets. by *Whackcoon* October 9, 2023. Лексичний неологізм, словосполучення, *To Truss something up* – verb, to destroy something completely. Named after UK's shortest (meaning the time of being one) PM Liz Truss, who trussed up the economy with her trussonomics, by *DarthBearHunter* October 20, 2022. В цьому випадку це лексичний неологізм, спостерігаємо конверсію (власне ім'я перетворилось на дієслово)

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Варто відзначити, що англійська мова постійно змінюється, відновлюється та розширюється. Культурні, наукові, світові процеси є одними з головних чинників цього розвитку. Зрозуміло, що неологізми у цьому випадку виступають засобом зв'язку мови та людей, які нею користуються. Розвиток мови, фактично, зупинити неможливо, тому поява нових слів у її лексичному складі також можна вважати невпинним.

ВИСНОВКИ. Питання виникнення неологізмів є дуже актуальним, адже за мовними процесами треба слідкувати безпосередньо досліджуючи представників цих мовних процесів. Наразі існує велика кількість наукових статей, досліджень та підручників, що присвячені проблемі неологізмів та неології як науки. Усе лінгвістичне товариство пильно слідкує за оновленнями лексичного складу англійської мови: широковживані слова, колишні неологізми, фіксуються у великих, офіційних словниках, а нові одиниці мови досліджуються та спостерігаються передусім у звичайному для них мовленнєвому середовищі.

Не тільки неологізми можуть бути чинниками сильного впливу на мову та її вокабуляр. Якщо звернутися до okazionalizmів, то через призму дослідження можна побачити, що ці слова є явищем не менш унікальним ніж неологізми. Вони з'являються задля однієї цілі – надання найкращого опису емоцій мовця,

для того щоб передати усю суть його думок і відчуттів. Тому вони часто можуть бути дивними, загадковими, незвичними тощо. Їх основна задача у літературному тексті – звернути увагу читача, розбудити його інтерес, показати щось «таке», що ще ніхто не показував.

Особливо важливим для лексики англійської мови (як і будь-якої іншої) є той факт, що неологізми та okazіоналізми продовжують з'являтися. Поки суспільство буде розвиватися, доти й лексика буде відповідати цим змінам та нововведенням. Таким чином маємо зазначити, що неологізми виступають супутниками мови, діяльності людей та повсякденного життя – так би мовити, шестернями завжди працюючого годинника. Цей процес не буде зупинним, як і робота механізму цього невпинного годинника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Dr. Seuss If I ran the Zoo. URL: <https://archive.org/>
2. Meaning and style in language. Neologisms. URL: <https://www.britannica.com/Neologisms>
3. Stylistic Lexicology. Stylistic Classification of the English vocabulary. URL: <https:pereklad.nmu.org.ua>

IMITATIVE-BUSINESS GAMES AS ONE OF THE FORMS OF GAME ACTIVITY OF THE STUDENTS IN A NON-LINGUISTIC EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

Louisa Kotliarova

Odesa I. I. Mechnikov National University

Teaching of a foreign language professional speech competence should follow the path of developing creative thinking as the basis for productive speech activity, and not as the ability to reproduce ready-made clichés. The ultimate goal of teaching professional communication in a foreign language is to develop students' skills and abilities in oral professional speech. One of the most effective means of achieving this goal is conducting business games in a foreign language that imitate professional communication situations – imitative business games (ImBG). We consider this problem should be investigated in more details. Unfortunately, today most publications devoted to business games contain either a description of specific games or an analysis of the results of their application. The literature covering the principles, development and implementation of business games mainly contains advice obtained from the experience of developing and conducting specific games. Only a small number of the works consider the phenomenon of "business game" as the task of theoretically studying.

Most often, a business game is derived from a children's role-playing game, arguing that:

- 1) both games are modeling the social relations and recreate them in a new form;
- 2) both games are the tools for learning and cognition. The attempts aimed at developing of the universal theory of games and their research by Caillois Roger are considered very important to us The author characterizes a game as the activity:
 - 1) voluntary (a player is not obliged to participate in the game);
 - 2) isolated (occurring within precise, pre-determined spatial and temporal boundaries);
 - 3) Uncertain (not having a predictable development or result, the participants in the game always has the opportunity to demonstrate intelligence and resourcefulness);

- 4) unproductive (not leading to the creation of new elements or the acquisition of new goods, i.e. at the end of the game, the same situation existed at the beginning of the game is smoothed out);
- 5) subject to certain rules and conditions (the rules of the game replace the usual laws and temporarily serve as a new code that is the only one that has force);
- 6) illusory (the participants of the game are aware that they act within the framework of a conditional reality or even absolutely outside the framework of reality, unlike everyday life).

The specified principles can be used as the criteria determining the activity, finding out whether it relates to game forms of activity or not.

We have proposed such a term as Imitative Business Game (ImBG) as a most efficient form of educational linguistic-oriented game simulated the real communication of the representatives of the given profession. By this term we mean a complex technique carried out in a role-playing manner. It models one of the typical situations of group-type professional communication. Thus, an imitative business game is one of the forms of game activity.

Voluntariness in ImBG is understood differently than in entertaining or children's games. For all types of games, this principle is important, since it is directly related to their attractiveness for the participants. The information potential of games imposed and uninteresting to the participants is very low.

In ImBG voluntariness seems to be absent, since if it is an educational game, it is mandatory for all students regardless of their wishes.

The unwillingness of the players to participate in ImBG can lead either to the collapse of the game or to the insufficiently good result. ImBG should be attractive and interesting for all participants, but this attractiveness is born not before the start of the game, but during the game process. If the game has become attractive to the participants, then we can assume that their further participation becomes free-will.

In most cases, ImBG is uncertain in terms of the result obtained in the game model: it depends on the decisions made by the game participants, their language training, professional competence etc.

Often, not only the outcome of the game but also its course depends on the participants' decisions. Only the so-called demonstration games are completely defined both in terms of the outcome and in their development; they lack a decision-making process. Such games are closer in nature to a theatrical performance. Perhaps, at the beginning, it is necessary to offer such a game to students, demonstrating the process of its implementation in a foreign language.

For ImBG, the requirement of non-productivity in the material sense is also fulfilled, since its main product is information. Each ImBG is based on a code of rules for the implementation of game activities, the rules are mostly not artificial, they are often transferred from life (almost one to one). An essential aspect of ImBG is that only written or specially agreed upon rules are valid, which makes ImBG similar to a sports game.

Despite all the reality of the reproduced processes, there is also an illusory quality in ImBG. The participants of ImBG are characterized by a duality of behavior: serious and conditional. On the one hand, there is a real analogue of the imitated process - serious, on the other - the participant realizes that he does not live a real life in the game, but only plays a role - conditional.

The amount of illusory nature varies in different game models and is one of the most important problems in substantiating the ImBG method in social and psychological research. Unlike children's play, illusory nature in ImBG is somewhat different, it is limited by the framework of conditional reality: present, past or future. Thus, as a result of the comparison of a regular game and an imitative-business game, we can say that ImBG:

- 1) is a model of professional-production situations. The situations used in ImBG outwardly resemble situations of real professional communication;
- 2) the "characters" acting in ImBG are the prototypes of real functionaries;
- 3) ImBG participants are guided by the rules of real communicative communication;
- 4) when solving problem situations in ImBG, students use their existing life experience, just as in situations of professional communication;

5) in the course of ImBG, the skills and abilities of a future specialty are developed, consolidated and monitored;

6) as in real communication situations, the final result of the ImBG often depends on the individual decisions of its participants, on their ability to develop collective decisions, on their personal qualities (quickness of reaction, resourcefulness, energy).

So we can make a conclusion that the imitative business game has all the characteristics of game activity and, therefore, it is one of the forms of a diverse phenomenon called a game. But in turn, it imposes certain restrictions on the models of the "business game" type, determines some principles of their development and implementation in conditions of maximum use of the game features of this method.

Based on all of the above-mentioned, we can conclude, that:

1. An imitative business game in a foreign language is a complex technique aimed at developing speech behavior related to certain social and communicative roles.

2. The main features of ImBG should be considered: imitation of a real situation of professional common speech acts of students, versatility and selectivity of contacts for the purpose of interaction, linguistic (foreign language and speech) focus.

3. IMD is a subject to clear didactic-methodical and organizational management.

4. Improving the effectiveness of ImBG in teaching professional communication in a foreign language is realized through the optimization of its psychological, communicative and linguistic aspects.

5. ImBG promotes the growth of students' interest in their future professional foreign language and speech activities, and substantiates the reality and necessity of the corresponding social and communicative roles, which makes ImBG one of the most effective means of training highly qualified specialists.

REFERENCES

1. Abdullah N L, Hanafiah MH, Hashim NA. Developing creative teaching module: Business simulation in teaching strategic management. *International Education Studies*. 2013;6(6): pp. 95–107.
2. Keys B, Wolfe J. The role of management games and simulations in education and research. *J Manage* 2018;16(2). pp. 307–36.

3. Whicker ML, Lee S. Computer Simulation Applications, An Introduction. Sage Publications, London,2021.
4. Riedel JCKH, Hauge JB. State of the art of serious games for business and industry. 17th International Conference on Concurrent Enterprising, 20–22 June. Germany. 2011; p.1–8.
5. Jerman BA, Arh T. Immersive business simulation games: an innovative pedagogical approach to e-learning and education. In: Proceedings of 30th Conference, Carter H, Gosper M, Hedberg J. (eds.) Electric Dreams. 1-4 December 2013 Sydney, 2023, p. 427–437.

ВЕРБАЛІКА ТА НЕВЕРБАЛІКА У ЗОБРАЖЕНОМУ КІНОДИСКУРСІ ТА У ДИСКУРСІ ІНТЕРВ'Ю

(на матеріалі мовлення актора Хоакіна Фенікса)

Ніна Кравченко, Анастасія Авхутська

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ВСТУП. На другу половину ХХ і початок ХХІ століття припадає активний розвиток масових інформаційних ресурсів, до яких належать художній кінодискурс і дискурс інтерв'ю. Ці форми комунікації істотно вплинули на розвиток як лінгвістики, так і дискурсології, оскільки комунікація може здійснюватися через вербальні та невербальні засоби, що взаємопов'язані між собою. У наукових дослідженнях українських і закордонних авторів (зокрема Т.Крисанової (Крисанова, 2014), Тен ван Дейк (Т.А. van Dijk, 1989) відображено різні підходи до поняття дискурсу; системи класифікації невербальних засобів, спрямованих на дослідження поведінки та емоційних проявів людини запропоновані в працях Ф. Бацевича (Бацевич, 2014), Р. Л. Бердвістла (Birdwhistell, 2012) та ін. Невербальні засоби дозволяють глибше зрозуміти психологічний стан співрозмовника і мають вирішальне значення для інтерпретації вербальних висловлювань.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Метою цієї роботи є детальний аналіз особливостей кінодискурсу та дискурсу інтерв'ю, зокрема мовленнєвих і просодичних портретів, а також вербальних і невербальних аспектів комунікації. Дослідження базується на відео та саундтреках з англійських фільмів «Joker» і «Gladiator», де Хоакін Фенікс зіграв відповідно ролі Джокера і Коммода, а також на двох інтерв'ю актора для «Games Radar» і «The Ellen Show». В процесі дослідження застосовано описовий, аналітичний і кількісний методи для аналізу й узагальнення особливостей англійського кінодискурсу, що дозволяє розкрити динаміку та характерні риси комунікації актора в ролях і спонтанному мовленні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Для дослідження інтонаційних характеристик мовлення актора в кінодискурсі та автентичному

квасиспонтанному мовленні (інтерв'ю) було задіяно перцептивний аналіз. Це дозволило отримати попередні суб'єктивні дані про загальну інтонаційну організацію мовлення актора в різних комунікативних умовах. Було відібрано найбільш інформативні за просодичною структурою сегменти (фрази, надфразові єдності) для аудиторського аналізу. Аналіз включав динамічні інтонаційні особливості мовлення Хоакіна Фенікса, а також паравербальні ознаки, залежні від емоційного стану мовця в сценах фільмів та інтерв'ю. Задля отримання інформації щодо характеристики паравербаліки актора залежно від його емоційного стану у зображувальному кінодискурсі та в інтерв'ю були проаналізовані вид мовлення, емоції актора/персонажа та мелодійні оформлення різних фрагментів з фільмів або інтерв'ю. Приклад наведений в таблиці:

	Емоція	Невербальні засоби вираження емоції
Joker	Гнів	<i>Акустичні засоби:</i> підвищена висота голосу; прискорений темп; підвищена гучність голосу; логічний наголос; тембр збуджений, агресивний. <i>Кінесичні засоби:</i> різкі, розгонисті рухи руками; погрожування вказівним пальцем; контакт очима; поза сидіння — закидування ноги на ногу (вважає себе господарем становища).
	Розпач	<i>Акустичні засоби:</i> низька висота голосу; повільний темп; низька гучність голосу; логічний наголос; тембр низький, серйозний, тьмяний. <i>Кінесичні засоби:</i> супроводжуючі рухи долонею з цигаркою; контакт очима; погляд з-під лоба.

ВИСНОВКИ. Вищезазначені спостереження дозволяють зробити попередні висновки щодо наявності спільних та відмінних просодичних характеристик у персонажному та спонтанному мовленні актора. Інтегральними просодичними параметрами є такі, як мелодійний компонент інтонації, зокрема висота голосу та фразовий наголос. До диференційних рис відносяться темп і гучність мовлення. Перспективним напрямом подальших досліджень є

проведення інструментального аналізу цих мовленнєвих реалізацій для об'єктивного вивчення просодичної структури персонажного мовлення у порівнянні зі спонтанним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2014. 344 с.
2. Крисанова Т. Основні підходи до розуміння поняття «кінодискурс». Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство». Луцьк, 2014. № 4. С. 98–102.
3. Birdwhistell R.L. Introduction to kinetics: An annotation system for analysis of body motion and gesture. KY: Univ. of Louisville press, 2012. 75 p.
4. T.A. van Dijk. Social cognition and discourse. Handbook of Language and Social Psychology. London: Academic Press, 1989. P. 163–183.

АНТИВОЄННІ МОТИВИ ТА СИМВОЛІКА ВТРАЧЕНОЇ БУДЕННОСТІ В ОПОВІДАННІ В. БОРХЕРТА «DIE KÜCHENUHR»

Анастасія Крамаренко

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Двадцяте століття – час інтенсивної політизації німецької літератури. Драматичні події, які відбувалися за цей період, стали доленосними як для Німеччини так і для її літератури: Перша світова війна, роки фашистської диктатури (1933-1945), розкол країни спочатку на чотири окупаційні зони (1945-1949), а потім на дві держави – ФРН і НДР (1949 – 1990). У цих умовах письменники часто навіть не за власним бажанням втягувалися в боротьбу різних партій, груп, ідеологій. Німецька література відобразила ці події, використавши всю палітру стилів XIX-XX століть: від натуралістичної поетики «шматків життя» до відтворення світу через символ, абстракцію, автономію форми.

Жахливі наслідки Другої світової війни та травматичний досвід стали приводом для створення «*Die Küchenuhr*». Зламане війною суспільство, що виступає головною темою короткої історії, письменник інтерпретує через декількох людей, навмисно не називає їхні імена, в такий спосіб, узагальнюючи проблему. Використовуючи антитезу «*Er hatte ein ganz altes Gesicht, aber wie er ging, daran sah man, dass er erst zwanzig war.*» (неп. У нього зовсім старе обличчя, але коли він підійшов, стало помітно, що йому було приблизно 20.) автор одночасно підкреслює внутрішній та зовнішній зламаний стан людей. Кухонний годинник став символом втраченої буденності, тихого мирного життя, та руйнації нації. Варто відмітити, що Борхерт майже не використовував опис війни, зокрема тільки факт про бомбу, яка зруйнувала будинок головного героя. Проте, це не завадить відчутти увесь біль людей, їхній психологічний стан, що завдала Друга світова війна. Їхня мовчазність, замкнутість, поведінка викриває повну картину, що відбувалася наприкінці першої половини XX століття (Grosse, 1995).

Ключовими словами та словосполученнями, безумовно, є «*Küchenuhr*» (неп. Кухонний годинник), «*halb drei*» (неп. пів на третю) «*Paradies*» (неп. рай) та також часто повторюється «*Und sie ist übrig geblieben*» (неп. І тільки він залишився). Через годинник та час який він показує, ми дізнаємося про корінь значення слова рай. Рай – це символ їжі, але задоволення не фізіологічних, а саме духовних потреб людини. Їжа – це мир, дім, затишна оселя, родина, порозуміння, братерство та любов.

Водночас В. Борхерт акцентує увагу на слова «*leise*» та «*still*», використовує їх послідовно, тим самим підвищуючи травматизм переживання. З точки зору семантики, «*leise*» від нім. перекладається як *тихий, тихо*; а «*still*» - мовчазний, без звуку. «*leise*» застосовує письменник у контексті спогадів про минулі часи, коли ще не було війни, було тихо, мирне життя. І вже коли знову йде лінія теперішнього часу, усвідомлення дійсності, використовується прислівник «*still*», аби показати той душевний біль, страждання, що викликає безмовність і спонукає до роздумів про майбутнє, чи буде воно взагалі?

Війна завжди вражає людей. Вольфганг Борхерт дуже добре уявляв, що самоочевидне і буденне щастя може бути швидко і стійко знищено безумством війни. Війна хоча і відбувається між державами, але завжди вражає окремих індивідів – приймають безпосередню вони участь чи ні – з повною твердістю. Це показує Борхерт наполегливо через цього чоловіка, який чіпляється за старий, зламаний годинник і, очевидно, близький до того, щоб втратити розум. Начебто закликає після прочитання запитати себе, а що для нас особисто означає той самий «рай», чи цінуємо ми у всій своїй глибині повсякденне життя у спокої, яке дозволяє нам жити нормальним життям з сім'єю та друзями (Weber, 2024).

Це безумовно антивоєнна розповідь. У хворобливих, болісних, але завжди щирих образах, монологів, Борхерт втілює пристрасне викриття війни, її злочинну безглузду жорстокість. Його герої, травмовані війною, відчувають свою безпорадність перед її грізною силою, їх свідомість неспроможна збагнути війну, проникнути в її соціальну природу. Війна зруйнувала та вбила не лише

фізично, але й знищила морально: стосунки, цінності, почуття, відчуття спокою, впевненості у завтрашньому дні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Borchert W. Generation ohne Abschied. Das Gesamtwerk. Hamburg: Rowohlt Verlag, 1949. 348 p.
2. Grosse W. Wolfgang Borchert, Kurzgeschichten: Interpretation. Oldenbourg, 1995. 189 p.
3. Weber E. Nachkriegsliteratur: Alles über die Literatur nach dem Zweiten Weltkrieg (1945–1990), 2024. URL: <https://abi.unicum.de/abitur/abitur-lernen/>.

MACROECONOMIC CHALLENGES FACING NEW COUNTRIES'

ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION

Tetiana Khadzhylii, Marharyta Mokhno

Odesa I. I. Mechnikov National University

Accession to the European Union remains an important factor in promoting stability and economic growth in Europe. The importance of European unity was demonstrated during the energy, geopolitical crises and throughout the COVID-19 pandemic, highlighting the need for European countries to address global challenges together. Russia's open military attack on Ukraine in 2022 led three neighboring countries to the east to apply for EU membership, along with prompting key decisions by the European Council, further underscoring the geopolitical significance of EU enlargement. This is one of the reasons why ten partners, including the six Western Balkan countries and Turkey, Ukraine, Moldova, and Georgia, are seeking to establish closer ties with the EU (Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 2024). In this article, we will discuss the challenges on the path to the accession of Turkey, Ukraine, and Moldova to the European Union.

The **relevance** of this study is due to the need to analyze the most significant macroeconomic outcomes of the accession of Eastern European countries and Turkey, an economically developed country, to the European Union, in order to develop strategies for addressing them. The **material** includes provisions from the works of domestic and foreign researchers studying the challenges and opportunities of EU enlargement, as well as periodicals and statistics from official websites. **Comparative, statistical, and descriptive methods** were used in the study.

The issue of macroeconomic outcomes related to Turkey, Ukraine, and Moldova's joining the European Union has already been considered by many notable researchers, including A. Belke (Belke, 2004), B. Rudloff (Rudloff, 2022), S. Fleming (Fleming, 2023), and H. Foy (Foy, 2023), etc.

The main requirements that countries must meet for accession to the EU are the Copenhagen criteria. The **economic dimension** is «the existence of a functioning market economy, as well as the ability to cope with competitive pressures and market forces within the EU» (Shaipova, 2023).

Table 1. Macroeconomic indicators of Turkey, Ukraine, Moldova

Country	Indicator	GDP per capita (current US \$), 2023	Agricultural land (sq. km), 2021	Agriculture, forestry, and fishing, value added (% of GDP), 2023
Turkey		12985,8	380890	6,2
Ukraine		5181,4	413110	8,6
Moldova		6650,6	22750	7,6

Table 1 shows the macroeconomic indicators of Turkey, Ukraine, and Moldova. The data are taken from the World Bank (World Bank Open Data). Based on the GDP per capita data in Table 1, Moldova and Ukraine, among the three potential EU candidates, would be eligible for greater financial assistance from the budget, as their levels of economic development are lower than those of Turkey. According to a study by the General Secretariat of the Council of the EU (Foy, 2023), the accession cost of all current candidate countries over seven years is estimated at €186 billion, or €25.57 billion per year. This will force the EU to face difficult decisions: increase contributions from current members (many of whom will shift from being net recipients to net contributors), reduce support for current beneficiaries (such as Poland and Hungary), or reconsider program thresholds and scopes. Under current conditions, Ukraine could potentially claim about 20 percent of the total EU budget (Adam, 2023). Brussels is committed to providing financial support to EU members whose GDP levels are below the Union average. Consequently, the admission of new member states will impact the EU budget, requiring additional resources to cover increased expenditures, particularly in the areas of agriculture and cohesion policy.

In a policy paper for the International Center for Defense and Security, M. Emerson, an Associate Senior Research Fellow at the Centre for European Policy Studies, proposes several strategies to offset the costs of Ukraine's EU accession. Firstly, transitional periods can be established during negotiations, allowing payments to Ukraine and other new members to be temporarily limited. Secondly, the costs of

EU expansion can be linked to reconstruction expenses, which would be partially funded by other international donors, including the G7, the IMF, the World Bank, the EBRD, the private sector, and reparations from frozen Russian assets (approximately €278 billion). Lastly, contributions to the EU budget could be deferred if funded through EU bonds with maturities of up to 30 years (Stanicek, 2023: 7).

The report by the Franco-German Working Group on EU Institutional Reform, entitled *Sailing on High Seas: Performing and Enlarging the EU for the 21st Century*, proposes policies and reforms to make EU institutions «enlargement-ready». Addressing potential challenges associated with future enlargement, the report emphasizes that the EU budget should increase both in nominal terms and as a percentage of GDP in the upcoming budget period. The prospect of Ukraine's enlargement and reconstruction, along with the need for €600 billion a year to meet the EU's emission reduction targets, requires a much larger EU budget (Stanicek, 2023: 4).

On the other hand, there is a macroeconomic challenge associated with agriculture. The reallocation of Common Agricultural Policy (CAP) funds has historically been a controversial issue in enlargement negotiations, as existing member states fear reductions in their budget shares. This issue was highlighted during the 2004 enlargement, which included major agricultural producers like Poland and was preceded by significant CAP reform. Following a Franco-German agreement, the agricultural budget was capped, and new members had to undergo a 10-year phasing-in process to reach parity in agricultural payments (Stanicek, 2023).

Currently, aside from Ukraine and Turkey, most EU candidate countries have relatively modest agricultural land areas, ranging from one to three million hectares. Serbia, with 3.5 million hectares, has an agricultural area similar to that of the Czech Republic (Stanicek, 2023). In contrast, Ukraine has an expansive 41.3 million hectares of farmland, with agriculture contributing 8.6% to its GDP – a higher rate than other candidates. Due to Ukraine's extensive agricultural sector, its accession could pose budgetary challenges, likely prompting reforms to the CAP.

A longer phasing-in period may be necessary for Ukraine, depending on whether it can sustain agricultural competitiveness amid wartime conditions or will require special reconstruction support. Another key condition for Ukraine's accession is the completion of pre-war land market reforms to ensure transparency and fairness in land transactions, which would help reduce corruption and protect smaller farms from large-scale acquisitions (Rudloff, 2022).

Any attempt to assess the ultimate impact of Ukraine's membership on the EU agricultural budget should consider the CAP model in effect at the time of enlargement, along with the conditions agreed upon in the accession agreement. Since formal enlargement negotiations with Ukraine have not yet begun and the current CAP only came into effect in 2023, no official reforms have been proposed at this stage (Stanicek, 2023: 7-8).

Thus, European integration continues to play a decisive role in stabilizing relations and promoting economic development in Europe, especially in the face of current geopolitical challenges. The integration of new members requires significant financial resources and reforms to the EU's internal policies, particularly in agriculture and cohesion. Brussels offers solutions to alleviate the burden on the budget, such as transition periods and support from international donors to cope with the difficulties described above. Regarding threats to EU agriculture, a long phasing-in period for Ukraine to the CAP may be proposed. In the future, the goal is to study other candidate countries for EU accession using the same macro indicators and, additionally, the level of migration.

REFERENCES

1. Adam R. Is more less? The challenges facing EU enlargement. *GIS Reports*. 2023. URL: <https://www.gisreportsonline.com> (Accessed: 03.11.2024).
2. Belke A. Turkey and the EU: On the costs and benefits of integrating a small but dynamic economy. *Intereconomics*. Hamburg, 2004. Vol. 39 (6). P. 288-292.
3. Stanicek B., Przetacznik J., Roman A. Enlargement policy: Reforms and challenges ahead. *European Parliamentary Research Service*. 2023. URL: <https://www.europarl.europa.pdf> (Accessed: 03.11.2024).
4. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. 2024 Communication on EU enlargement policy. Brussels, 2024. URL: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/document/pdf> (Accessed: 03.11.2024).

5. Fleming S., Foy H. The 'Monumental Consequences' of Ukraine Joining the EU. *Financial Times*. Brussels, 2023. URL: <https://www.ft.com/> (Accessed: 11.11.2024).
5. Foy H. EU estimates Ukraine entitled to €186bn after accession. *Financial Times*. Brussels, 2023. URL: <https://www.ft.com/content/> (Accessed: 09.11.2024).
6. Shaipova Yu. Economic integration with the EU: Will Ukraine be able to meet the requirements necessary for accession? [Економічна інтеграція з ЄС: чи зможе Україна вийти на планку, необхідну для вступу?] *Економічна правда*. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/> (Accessed: 03.11.2024).
7. Ukraine's possible EU accession and its consequences. *Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP)*; Rudloff B. [at al.]. Berlin, 2022. URL: <https://www.swp-berlin.org/> (Accessed: 09.11.2024).
8. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/> (Accessed: 09.11.2024).

ECONOMIC DETERMINANTS OF UKRAINIAN POLITICS

Tetiana Khadzhylii, Kateryna Kaluhina

Odesa I. I. Mechnikov National University

A **determinant** is a defining feature of an object – such as an event, phenomenon, or characteristic – that has a direct impact on, and/or determines, another event or phenomenon. Economic and social status have the most significant impact on the political life of a society. The **purpose** of this investigation is to determine the economic reasons behind the implementation of certain domestic and foreign policies in Ukraine. The **relevance** of this article lies in examining how Ukraine's economic conditions function as both a constraint and a motivator in its political sphere, influencing everything from domestic policy priorities to international alliances. A **descriptive method** is used in this paper to analyze the impact of economic determinants on Ukrainian politics.

The interconnection between politics and the economy is seen as an obvious fact, as they are key areas of social relations. This idea was most fully developed by K. Marx within the Marxist paradigm. The theoretical concept of '**base and superstructure**' defines the base as a combination of all economic relations within a society, while the superstructure refers to the other relationships and ideas in society that are not directly related to production, including its political views and decisions. Therefore, the economic basis of society determines the political superstructure, and the influence of the base is predominant. Therefore, the economic basis of society determines the political superstructure processes, and base's influence is predominant (Козюк, 2015). However, the influence of the economic system on the formation of the political process has been emphasized by representatives of almost all approaches. The determination by the economy was especially studied in the theories of modernization by S. Lipset and in the theory of transit by A. Przeworski (Тымовс, 2011).

Economic instability increases the need for social support for the population, especially in the context of the current situation in Ukraine: a large number of

internally displaced people, a growing elderly population, high unemployment, and low incomes. State policy in Ukraine aims to support socially vulnerable groups, which, in turn, affects the state budget and obliges the government to increase spending on social programs. For example, a new program that gives a thousand hryvnias to every citizen in Ukraine. The Prime Minister of Ukraine, Denys Shmyhal, stated that the program was introduced to support vulnerable families during the winter and to stimulate demand for Ukrainian goods and services. The money will be credited to a new national cashback card, which was also created to boost demand for domestic products (Артемчук, 2024).

Stimulating demand for Ukrainian products is another key determinant of government decisions. For 2024, the budget allocates a record 45 billion UAH for business support programs, the development of new production facilities, and demand stimulation (Свириденко, 2024). By purchasing products from Ukrainian manufacturers, we are not only directly supporting the country's economy but also directly paying salaries to workers, which helps support the army (since almost all taxes during the invasion are directed to this purpose) as well as the functioning of hospitals and public services (Офіційний портал КМДА).

In October, the Verkhovna Rada approved a bill for a historic tax increase. According to the Prime Minister, the money is needed to cover the funding shortfall for the army and additional mobilization. At the same time, it is known that military spending this year alone is at least 500 billion hryvnias short. The Prime Minister emphasized the lack of funds from international partners for the Ukrainian army, which is why Ukraine finances it using domestic resources, including taxes (Денисова, 2024).

Since the beginning of the full-scale invasion, the dollar has risen significantly, primarily due to the deterioration of the overall economic situation. As a result, the NBU had to fix the exchange rate, and in October 2023, the central bank switched to a managed floating regime. Currently, the Ukrainian government is forced to pursue policies aimed at controlling inflation and stabilizing the national currency (Національний банк України). The NBU is compelled to manage the hryvnia by

selling foreign currency to prevent a sharp rise in the exchange rate. This is important for preserving the purchasing power of the population and ensuring price stability, as excessive short-term volatility erodes market confidence and impacts both the financial and real goods markets.

As for international politics, the influence of international economic organizations should be noted. They have always played, and continue to play, a key role in the financial stabilization of not only Ukraine but many Eastern European countries in general, often acting as an independent force in the domestic political arena, supporting or condemning the government's actions. The policies implemented by economic organizations such as the IBRD, EBRD, IMF, and WTO in relation to the countries of this region have often influenced domestic political development, ethnic and national policies, and election results (Тумовс, 2011).

When referring to Ukraine's foreign policy, it is impossible not to mention integration with the European Union. Since the signing of the Association Agreement between the European Union and Ukraine, relations between the two sides have developed based on the principles of political association and economic integration. To join the EU, Ukraine needs to implement a range of European integration reforms across almost all spheres of economic life and beyond. Some of these have already been carried out, such as the reorientation of foreign trade from Russia to the EU. For further cooperation and eventual membership, Ukraine must continue its trade relations with the European Union and deepen sectoral integration into the EU Internal Market. Additionally, it is essential to ensure the functioning of a market economy capable of withstanding competition in the EU market (European integration portal).

In conclusion, as we have seen by examining recent changes in domestic policy, economic determinants largely shape political decisions in Ukraine. We have analyzed this in the context of recent changes in the tax system, an increase in currency interventions, social aid, and the stimulation of demand for domestic goods. Economic determinants also shape the direction of Ukraine's foreign policy, orienting it toward European integration, market diversification, and strengthening economic

security. When the authorities introduce a new demographic strategy or pension reforms in the future, due to the significant ageing of the population, low birth rate, and outflow of migrants from Ukraine, it will also be possible to explore the economic determinants of these future decisions.

REFERENCES

1. Артемчук О. Шмигаль пояснив мету “тисячі Зеленського”: є 3 основні цілі. *Економічна правда*, 2024. URL: <https://www.epravda.com.ua> (дата звернення: 13.11.2024).
2. Валютні інтервенції НБУ. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/> (дата звернення: 13.11.2024).
3. Денисова Д. Кого та як торкнуться зміни податків. *ФОКУС*, 2024. URL: <https://focus.ua/uk/economics/> (дата звернення: 12.11.2024).
4. Європейська інтеграція: головне – Європейська інтеграція – European integration portal. *European integration portal*. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/integration/euintegration/> (дата звернення: 12.11.2024).
5. Зроблено в Україні. *Офіційний портал КМДА*. URL: <https://kyivcity.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2024).
6. Історія економіки та економічної думки / ред.: В. Козюк, Л. Родіонова. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 792 с.
7. Свириденко Ю. Усі в плюсі, коли зроблено в Україні. Як подолати комплекс економічної меншовартості? *Forbes*, 2024. URL: <https://forbes.ua/money/> (дата звернення: 13.11.2024).
8. Тумовс Р. А. Детермінанти сучасного політичного процесу: національний і глобальний вимір. *Наукова періодика Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Київ, 2011. Вип. 2 (29). С. 100-104.

ONLINE ASSESSMENT: FORMATIVE AND SUMMATIVE

Olena Khromchenko

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Assessments allow learners and teachers to monitor progress towards achieving learning objectives. The type of assessment depends on learners and their capabilities, skills, age, knowledge, and many other factors.

Whatever the mode of learning and teaching, face-to-face or remote, the concept of assessment doesn't change. The difference may be in assessment methods and tools.

Formative assessment or assessment for learning takes place at all stages of learning. It lets learners demonstrate how and what they are learning and allows teachers to provide constructive feedback on learner performance throughout a course of study. In addition, it can help you to adjust your teaching strategies to your learners' needs. Assessment Reform Group defines assessment for learning as "... the process of seeking and interpreting evidence for use by learners and their teachers to decide where the learners are in their learning, where they need to go and how best to get there".

Summative assessment or assessment of learning informs the teacher on how much and how well a learner has learned by the end of a certain period of time. It also provides information on how well the learners are prepared for the next stage or level and identifies gaps in learning. Summative assessment normally takes place at the end of the unit, term, or year in the form of a test or exam and traditionally is very structured and standardized. It aims at comparing learners' academic achievements with outcomes defined by the National Standards (In Ukraine, National Standards in the context of education refer to the official learning objectives and benchmarks set by the Ministry of Education and Science of Ukraine. These standards outline the knowledge, skills, and competencies that students are expected to acquire at different stages of their educational journey, from primary to secondary and higher education).

Besides assessment for/of learning, some educators today point out ‘assessment as learning’ which occurs when learners “... are their own assessors. Learners monitor their own learning, ask questions and use a range of strategies to decide what they know and can do, and how to use assessment for new learning” (Harapnuik, 2020).

While assessment of learning serves a crucial role in measuring outcomes, assessments For and As Learning focus on enhancing the learning process through feedback, collaboration, and reflection. These formative approaches foster a growth mindset, encourage learner autonomy, and promote deeper, more meaningful learning experiences.

It is widely recognized that assessment has traditionally been a source of stress for learners for various reasons. Furthermore, crises such as pandemics or war significantly affect the processes of teaching and learning, especially assessment, intensifying anxiety levels. It is crucial to acknowledge that both teaching and learning are conducted under highly stressful circumstances. While students may not always be able to acquire the same amount of content as they would under normal conditions, they are still capable of developing essential communicative language skills with minimal content. Importantly, the National Standards remain unchanged during emergencies. Therefore, it is your responsibility to identify strategies that enable your students to meet the expected outcomes outlined by the Standards, while ensuring that assessment does not increase stress, anxiety, or demotivation.

REFERENCES

1. D. Artsymieieva, A. Witt, T. Gable Jr. Insights into Remote Learning and Teaching: Teacher’s Guide. Electronic edition. Kyiv: Mlyn Media, 2024. 122 p.
2. D. Harapnuik. Assessment OF/FOR/AS Learning. Available from: <https://www.harapnuik.org/?p=8475>

SYNTHESIS AND STUDY OF 4f-LUMINESCENCE OF EDTA-DERIVATIVE TETRAPHENYLPORPHYRIN COMPLEXES WITH YTTERBIUM

Valeriia Linnyk

Odesa I. I. Mechnikov National University

Nikolay Semenishyn

A.V. Bogatsky Physico-Chemical Institute NAS of Ukraine

Tetrapyrroles are one of the optimal compounds for obtaining objects emitting in the IR range (Puccini, 2024). Tetrapyrroles, such as porphyrins and phthalocyanines, are chemically stable macrocycles, some representatives of which are responsible for key processes in living organisms (photosynthesis, respiration, etc.), also due to the 18π -electron aromatic system of porphyrins, they exhibit a number of unique spectral-luminescent, optical, magnetic and catalytic properties (Altmann, 2023). The triplet levels of tetrapyrroles allow for effective intramolecular energy transfer to the resonance levels of the IR emitting Ln(III) = Nd, Ho, Er and Yb (Atal, 2023). In addition to the relative lability of such compounds, the main problem of the efficiency of sensitized 4f-luminescence is the presence of O-H and C-H bonds in the lanthanide environment. Replacing all Hydrogen atoms with Deuterium or Fluorine partially solves this problem (Hu, 2017), but this approach is very expensive, moreover, it does not solve the problem of the lability of these compounds.

To avoid these difficulties, in our work, we proposed the coordination of the lanthanide along the EDTA-modified periphery of the porphyrin. This allows to obtain a stable complex and reduce the influence of O-H and C-H bonds (Semenishyn, 2023).

Unlike previous works, the porphyrin was modified with H₄EDTA not only at the *para*-position of one of the phenyl substituents, but also its *ortho*-isomer and its complexes with ytterbium were obtained (Fig. 1). It was demonstrated that the position of the EDTA-Ln fragment significantly affects the intensity of the infrared radiation of the lanthanide ion: it increases upon transition from the *para*- to the *ortho*-isomer.

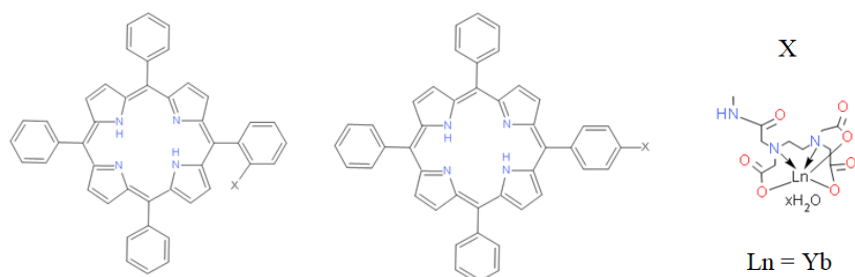

Fig. 1. Structure of the studied substances.

The intensity of the 4f-luminescence of the *ortho*-isomer is approximately 50% higher than that of the complex with Yb of the *para*-isomer (Fig. 2).

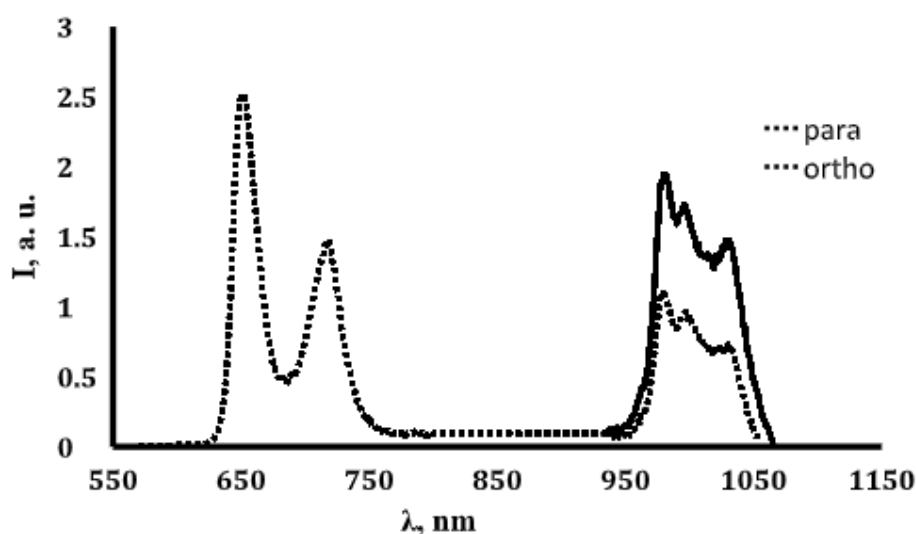

Fig. 2. Emission profile of isomeric Yb complexes: molecular fluorescence (•••), 4f-luminescence of *ortho*- (—) and *para*-isomer (- - -).

This is also confirmed by luminescent titration of the removal of H₄edta-porphyrins with copper (II) acetate. The experiment confirmed the 1:1 composition of both isomer complexes and showed a more effective quenching of the molecular fluorescence of the *ortho*-substituted porphyrin, compared to the *para*-substituted one.

REFERENCES

1. Puccini, A., Liu, N., Hemmer, E. (2024). Praseodymium-Doped Nanoparticles: Candidates for Near-Infrared-II Double- and Single-Band Nanothermometry. *ACS Materials Letters*, 6, (4), 1327-1337. doi: [10.1021/acsmaterialslett.3c01554](https://doi.org/10.1021/acsmaterialslett.3c01554)
2. Altmann, A., Eden, M., Hüttmann, G., Schell, C., Rahmzadeh, R. (2023). Porphyrin-based sensor films for monitoring food spoilage. *Food Packaging and Shelf Life*, 38, 101105. doi: [10.1016/j.fpsl.2023.101105](https://doi.org/10.1016/j.fpsl.2023.101105)

3. Atal, K., Phageria, U., Kumari, S., Dhayal, Y., Bugalia, S. (2024). A review on designing and synthesis of lanthanide based macrocyclic complexes and their potential applications. *Inorganica Chimica Acta*, 561, 121857. doi: [10.1016/j.ica.2023.121857](https://doi.org/10.1016/j.ica.2023.121857)
4. Hu J.Y., Ning Y., Meng Y.S., Zhang J., Wu Z.Y., Gao S., Zhang J.L. (2017). Highly near-IR emissive ytterbium(III) complexes with unprecedented quantum yields. *Chemical Science*, 8, (4), 2702-2709. doi: [10.1039/C6SC05021B](https://doi.org/10.1039/C6SC05021B)
5. Semenishyn N.N, Smola S.S, Rusakova N.V. (2023) Lanthanide-porphyrins and lanthanide-phthalocyanines: development of stable and effective infrared 4f-emittive compounds. *Ukrainian Chemistry Journal*, 89, (4), 73-89. doi: 10.33609/2708-129X.89.04.2023.73-89

ДРАМАТУРГІЧНИЙ ТЕКСТ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ДИСКУРС

Дмитро Манза

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ВСТУП. Дискурсивні практики сучасного комунікаційного процесу в драматургічних текстах пов'язані з визначенням тексту, його інформативних характеристик, особливостей передачі інформації від відправника до одержувача. Складність інтерпретації тексту як результату комунікації пояснюється тим, що, з одного боку, він трактується і сприймається як предмет мовлення, а з іншого – як літературний твір, акт художньої творчості. Будь-який художній текст, витвір стає художньою комунікацією, тому в схемі «дійсність – смисл – текст» смисл втілюється в образній системі, відповідно замінюючись «дійсність – образ – текст», що представляє художній текст як певну єдність, сукупність відображення дійсності і вигадки, поєднання правди і фантазії. Художній текст є об'єктом художньої комунікації, внаслідок чого набуває низки специфічних ознак-характеристик: часової (довгоіснуючої); семіотичної (породжує, створює нові тексти на базі одного); емотивної (суб'єктивність тексту) (Синявська, 2019, 38).

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Для дослідження використано системний та типологічний методи аналізу, що дає змогу проаналізувати драматургічний текст з погляду дискурсивних теорій.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. А. Овчиннікова у статті «Комунікація театральна» у «Сучасному театральному-драматичному словнику» сучасний етап розвитку театру характеризує так: «На час виникнення режисерського театру сформувалася відносно стійка та ієрархічно впорядкована модель театральних комунікацій. Виникнення наприкінці ХХ століття феномену постдраматичного театру нічого кардинально нового у неї не додало, щоправда, зміна ряду парадигм сценічної виразності істотно змістила ряд аксіологічних параметрів у комунікативних зв'язках, у першу чергу, у відносинах «драматург – режисер», «вистава – глядач», «режисер – актори» (Овчиннікова, 2007, 404).

Можемо зробити висновок, що автор аналізує процес комунікації за історичним принципом, який є найбільш коректним та продуктивним: очевидно, що зі змінами у самому театральному процесі, в його організації, ієрархії, залученні тих чи інших засобів виразності, змінювалися (принаймні, коригувалися) і характер та скерованість комунікативних зв'язків.

Дослідниця особливостей театральної комунікації А. Липківська, узагальнивши напрацювання в цьому питанні пропонує «структурну модель театального процесу у взаємовідносинах п'єса (текст) / трупа / глядач та інші елементи» розглядати у вигляді схеми «драматург – п'єса – трупа – глядач», і при цьому додає: «Трупа у подальшому розвитку театру отримала будівлю, технічне обладнання тощо; ще через деякий час з'являється режисер, котрий координує всі компоненти в єдиному художньому задумові»: (цитата за Липківською, 2012, 183-198). Підсумовуючи думки А. Овчиннікової, А. Баканурського, А. Липківської можемо простежити історичний шлях розвитку театру: «Театр представляє виставу глядачам» (західноєвропейський театр Нового часу) – «режисер допомагає акторам зображувати персонажів, створених драматургом, перед глядачами» (початок ХХ сторіччя) – «режисер за допомогою п'єси, акторів, техніки сцени, втілює для глядачів свій задум» (кінець ХХ сторіччя). Таку трансформацію комунікативних пріоритетів ми пов'язуємо з «еволюцією не лише драматургії, а й усього мистецтва театального видовища: від містеріально-ритуальної основи до домінуючого становища драматурга, що надалі призвело до ототожнення театру з драмою, а самої драми – з літературою та поезією. Згодом, із появою театальної будівлі в Європі, зокрема сцени-коробки, переважне значення набуває театр як певна сукупність різних мистецтв («синтетичне мистецтво» Р. Вагнера). Але драматург так само є однією з головних дійових осіб у театрі.

З появою режисури відбувається поступове витіснення драматурга та драматургії на другий план, а надалі й актора. Драматург переходить у підлегле становище, а драма є текстом, який утворений причинно-наслідковим чи якимсь іншим зв'язком». Літературний текст, згідно з логікою, стає «рядом фактів

«першої уявної реальності», відібраних та оцінених драматургом, які складають зовнішні та внутрішні обставини п'єси» (Липківська, 2012, 183-198).

Надалі виникає та оформлюється режисерський задум – «подієвий ряд «другої уявної реальності» – майбутньої вистави, вирішений в єдиній образній системі та підпорядкований образному розумінню ідеї, первісно пов'язаної з уявленням про сценічну форму, що втілює її та існує лише в уяві режисера». Наслідком реалізації режисерського задуму стає театральний текст – «подієвий ряд, втілений акторами на кону як «ряд образів подій», пов'язаних між собою «образами дій», та такий, що визначає всі компоненти вистави та скерований на створення єдиної образної системи. Враховуючи систему К. Станіславського, будуємо свою схему поділу на «дії» та «події» в якості засадничих понять, а щодо комунікативної ланки «вистава – глядач» вживаємо термін «художній образ вистави». Згідно з І. Цунським, останній являє собою «філософсько-образну формулу театального тексту, «макрознак», що дорівнює усьому витворові мистецтва в цілому та є «третьою уявною реальністю», котра виникає у глядача в процесі сприйняття театального тексту» (Цунський, 2000, 169).

ВИСНОВКИ. Отже, проаналізувавши дискурсивну методіку творення драматургічного тексту з погляду комунікативістики можемо говорити про взаємодію та переплетення трьох уявних реальностей, які створюють тканину тексту вистави, в процес творення якого залучені драматург, режисер глядач.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баканурський А. Г., Овчиннікова А. П. Сучасний театально-драматичний словник. Одеса: Студія «Негоціант», 2007. 304 с.
2. Липківська А. До проблеми комунікації у театальному мистецтві. *Сучасне мистецтво*. 2012. Вип. 8. С. 183–198.
3. Синявська Л. І. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ століття: комунікативні стратегії: монографія. Одеса: КП ОМД, 2019. 302 с.
4. Цунський І. В. Театральна герменевтика і проблема мінімальної одиниці аналізу театального тексту: Проблема розуміння театального тексту. *Суспільні науки і сучасність*. 2000. Вип. 3. С. 161–171.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ірина Марчук, Діана Волкова

Національний університет «Одеська юридична академія»

Професійна компетентність фахівців у контексті реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР) є важливою складовою для досягнення розвитку суспільства. Мета тез – вивчення та аналіз можливостей реалізації цілей сталого розвитку в освітньому процесі в академічному середовищі в силабусах з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Цілі сталого розвитку (ЦСР) були ухвалені Організацією Об'єднаних Націй у 2015 році як універсальний заклик до дій щодо скорочення бідності, захисту планети та забезпечення миру і процвітання для всіх людей до 2030 року. Існує 17 основних цілей сталого розвитку:

1. Подолання бідності.
2. Подолання голоду.
3. Міцне здоров'я.
4. Якісна освіта.
5. Гендерна рівність.
6. Чиста вода та належні санітарні умови.
7. Відновлювана енергія.
8. Гідна праця та економічне зростання.
9. Інновації та інфраструктура.
10. Скорочення нерівності.
11. Сталий розвиток міст та спільнот.
12. Відповідальне споживання.
13. Боротьба зі зміною клімату.
14. Збереження морських екосистем.
15. Збереження екосистем суходолу.
16. Мир та справедливість.
17. Партнерство заради стійкого розвитку.

Зазначені цілі взаємодоповнюють одна одну, тому дії в одній сфері також впливають на результати в інших сферах. Професійна компетентність педагога

вищої школи, орієнтована на сталий розвиток суспільства в цілому, включає кілька ключових аспектів:

1. Екологічна свідомість: фахівці повинні розуміти вплив своєї діяльності на навколишнє середовище та вміти застосовувати екологічно безпечні практики.

2. Соціальна відповідальність: важливо враховувати соціальні аспекти, такі як рівність, інклюзія та справедливість у професійній діяльності.

3. Економічна ефективність: компетентність включає здатність до ефективного використання ресурсів та впровадження інноваційних рішень для підвищення продуктивності.

Формування такої компетентності вимагає інтеграції принципів сталого розвитку в освітні програми з імплементацією відповідних методів навчання. Це включає розробку нових навчальних матеріалів, проведення тренінгів та підвищення кваліфікації викладачів. Наведемо приклад завдання для індивідуальної роботи з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність». *Тема:* «Civil Society: Justice for All (Громадянське суспільство: справедливість для всіх)». *Project Idea:* Investigate the role of civil society organizations in promoting social justice. *Objective:* Examine how non-governmental organizations (NGOs) and community groups work towards achieving social justice. *Method:* Case studies of specific NGOs, interviews with activists, and analysis of their impact on policy changes. *Outcome:* Create a detailed report or presentation on the effectiveness of civil society organizations in advocating for justice.

Професійна компетентність фахівців-педагогів у контексті реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР) є ключовим аспектом для забезпечення якісної освіти та підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців. Отже, основні позиції наступні:

1. Інтеграція принципів сталого розвитку: педагоги повинні включати принципи сталого розвитку в навчальні програми, щоб здобувачі розуміли важливість екологічної, соціальної та економічної стійкості.

2. Розвиток критичного мислення: важливо навчати здобувачів критично мислити та аналізувати інформацію, що сприятиме здатності приймати обґрунтовані рішення в умовах швидких змін.

3. Інноваційні методи навчання: використання сучасних технологій та інноваційних методів навчання допомагає зробити освітній процес більш ефективним і цікавим для здобувачів.

4. Міждисциплінарний підхід: педагоги повинні сприяти міждисциплінарному підходу, що дозволяє здобувачам бачити зв'язок між різними галузями знань та їхнім впливом на сталий розвиток.

5. Постійне професійне зростання: педагоги постійно вдосконалюють свої знання та навички, щоб відповідати сучасним вимогам та викликам.

Ці аспекти допомагають формувати компетентних фахівців, здатних сприяти сталому розвитку суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кабінет Міністрів України. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року (№179). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzheniya-nacionalnoyi-eko-a179>

2. Організація Об'єднаних Націй. Україна. Наша робота над досягненням Цілей сталого розвитку в Україні. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>

3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року (722/2019) URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

4. Професійна освіта для сталого розвитку суспільства: цивілізаційні виклики, наукові здобутки, освітні інновації — Національна академія педагогічних наук України URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/

5. Цілі сталого розвитку. United Nations Development Programme. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>

6. Marchuk I. Intercultural education: diversity management in the context of academic environment. Intercultural education: diversity management in the context of academic environment. Scientific collection Interconf. No 53. Melbourne, Australia. April 25-26. 2021. Pp. 125 – 127. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/11929>

7. Marchuk I. The issue of intercultural education in the context of academic environment. The Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference «Scientific Research in XXI Century». Ottawa, Canada. June 18-19. 2021. Pp.115-117. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/issue/view/18-19.06.2021/81>

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ПОГЛЯД УЧАСНИКІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

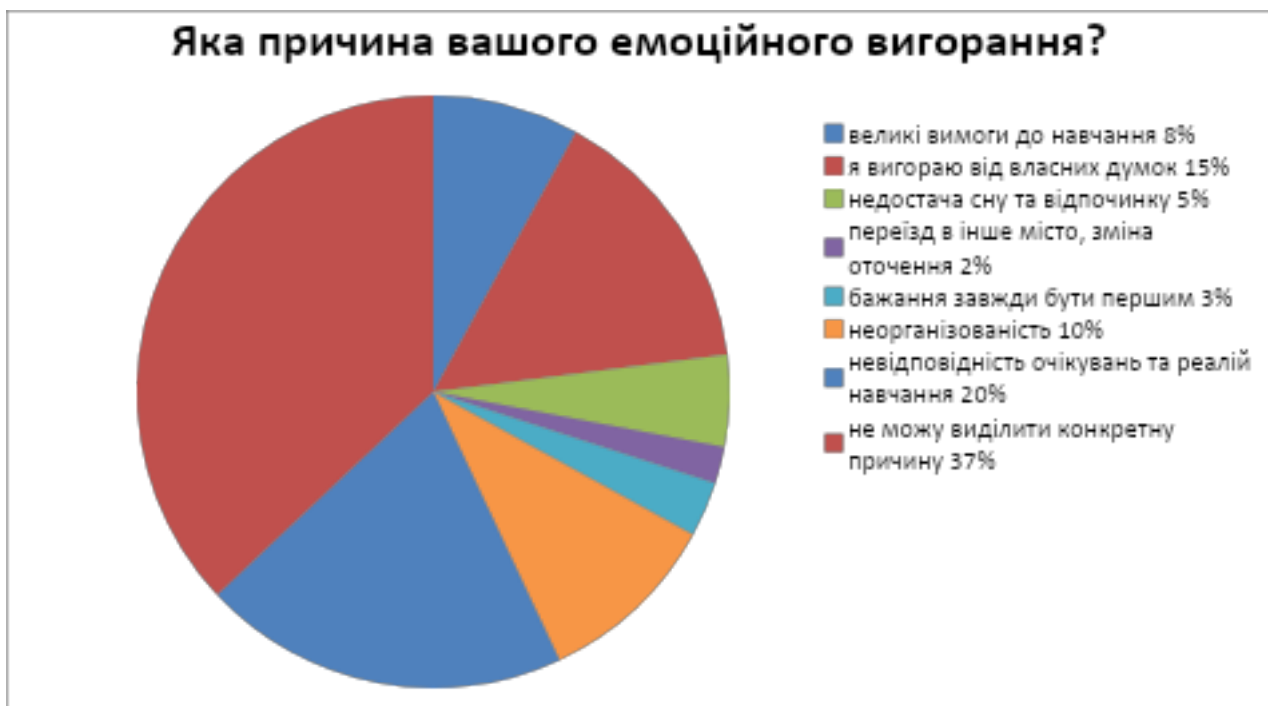
Лариса Миронова, Вікторія Григораш

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Для багатьох здобувачів вищої освіти ця тема є особисто важливою, оскільки вони самі стикалися з емоційним вигоранням, зокрема у процесі вивчення іноземних мов. На думку О. Сергеєнкової, емоційне вигорання варто розглядати як процес поступової втрати студентом емоційної, фізичної й когнітивної енергії, що проявляється в симптомах фізичної втоми, розумового та емоційного виснаження, зниження задоволення від виконання навчальної діяльності (Сергеєнкова, 2017). На початку навчання здобувачі сповнені ентузіазму, ставлять перед собою амбітні цілі, але з часом починають відчувати дедалі більшу втомленість і роздратування. Ситуація погіршується через високі власні очікування та часте порівняння себе з іншими, що лише посилювало відчуття незадоволення собою і результатами. Ці відчуття поступово привели до зниження продуктивності, втрати інтересу до навчання і виникнення сумнівів щодо власних можливостей у мовному розвитку. Ми у попередніх роботах досліджували професійне та емоційне вигорання учасників освітнього процесу, тому розуміли проблему з якою зіштовхнулися здобувачі першого року навчання. Відчуваючи необхідність знайти вихід з цього стану та бажаючи краще зрозуміти, чому так відбувається, здобувачки факультету РГФ Корчак А. та Маренченко А. вирішили детально дослідити питання емоційного вигорання при вивченні іноземних мов, його прояви, причини та способи подолання. Наше спільне завдання, викладачів та здобувачів, – проаналізувати аспекти емоційного вигорання при вивченні мов, розглянути, чому саме вивчення мов може спричиняти стрес і виснаження, які фактори впливають на розвиток цього явища. Було проведене опитування для розуміння того, чи здобувачі насправді знайомі з цією проблемою, чи розуміють її природу. Всі респонденти на питання про існування явища емоційного вигорання відповіли ствердно. Наведемо деякі відповіді здобувачів:

- я розумію це як процес емоційного виснаження, коли людина не відчуває конкретні емоції в тих моментах, в яких людині притаманно їх відчувати;
- це неспроможність натхненно виконувати дії, навіть ті, що приносили задоволення чи є важливими для навчання, праці, життя;
- це той стан, коли бажання щось робити відпадає зовсім, це втрата сенсу того, що ти робиш. Після тривалого відпочинку не відчувається полегшення, а настрої та самопочуття залишаються пригніченими;
- дуже важко змушувати себе щось робити загалом. Також я одночасно відчуваю особисту провину за те, що зі мною відбувається;
- в моєму розумінні емоційне вигорання – це стан глибокої апатії та втрата будь-якої цікавості до речей які раніше приносили задоволення;

Майже 85% опитаних здобувачів зазначили, що вони коли-небудь стикалися з емоційним вигоранням. Як ми можемо помітити, відповідь кожного сходиться на тому, що емоційне вигорання – це стан глибокої апатії та втрата будь-якої цікавості до речей, які раніше приносили задоволення. Звісно, коли ми, викладачі, помітили цікавість до цієї проблеми у здобувачів, то всі разом спробували виявити причини цього явища. Ось результати опитування про причини виникнення емоційного вигорання:

Як ми бачимо, серед найвагоміших причин є невідповідність очікувань та реалій навчання, неорганізованість, великі вимоги до навчання та виконання домашніх завдань; недостатня кількість часу на сон та відпочинок. 15% здобувачів відчувають емоційне вигорання від власних думок про життя та майбутнє. Велика кількість опитуваних (37%) зазначили, що вони не можуть надати відповідь на це питання, тобто, на емоційний стан впливають або декілька факторів, або респонденти не задумувалися про природу такого явища.

Емоційне вигорання при вивченні мов проявляється у ряді психологічних, когнітивних та фізичних симптомів, які сигналізують про те, що організм і психіка потребують відпочинку та розвантаження. Знання про основні прояви вигорання допомагає своєчасно виявити цей стан і вжити заходів для його подолання. Здобувачі зазначають такі основні прояви емоційного вигорання під час навчання та при вивченні мов:

- відчуття тривоги, стресу та незадоволення собою;
- зниження продуктивності та відсутність прогресу;
- втрата інтересу до мови та бажання припинити навчання;
- соматичні прояви: втома, головний біль, проблеми зі сном;
- емоційна нестабільність та дратівливість;
- відчуття безвиході та зниження самооцінки.

Отже, ми вважаємо, що емоційне вигорання є серйозним психологічним станом, який особливо часто зустрічається у процесі інтенсивного навчання, зокрема при вивченні іноземних мов. Постійне навантаження на пам'ять, необхідність зберігати концентрацію, високі очікування до власних результатів та порівняння з іншими створюють сприятливі умови для виникнення цього стану. Поступово це призводить до зниження продуктивності, втрати мотивації та навіть фізичних симптомів, що потребує швидкого втручання і розробки індивідуальних методів подолання вигорання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сергеєнкова О. П. Криза фахового навчання як підґрунтя емоційного вигорання студентів. *Збірник наукових праць*. Київ, 2017. № 27. С. 77–81

CONCEPTUAL METAPHORS IN POLITICAL DISCOURSE IN ENGLISH POLITICAL LANGUAGE

Олена Набока

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

This research examines the role and function of metaphors in political discourse, focusing on the analysis of English political language. The study explores how metaphors are used to understand and influence political phenomena, their impact on public perception, and their role in shaping political worldviews. By analysing various conceptual metaphor fields identified by prominent linguists, this research aims to uncover common patterns of metaphorization across different linguistic and cultural contexts. The study highlights the pragmatic potential of metaphors in political speeches and media texts, emphasising their ability to evoke emotions and influence public opinion. The findings contribute to understanding the cognitive and linguistic mechanisms underlying political communication and propaganda in different cultural settings.

Metaphors are a tool for understanding politics, and they compare complex political phenomena with more understandable objects or phenomena. The more metaphors are used in political speeches, the stronger their ability to influence listeners, as such speeches evoke certain emotions. For example, in his study, the American linguist and psychologist J. Mio (Mio J. S., Katz A. N., 2018) proved that the public perceived American presidents who used the most metaphors in their inaugural speeches as more charismatic.

A particular interest is now being shown in the comparative study of political discourses of communities with different national and cultural characteristics. Events worldwide are forcing intercultural communication and international cooperation to move differently. It is essential to compare the English and Ukrainian languages of politics, as they are the languages of states that significantly impact politics worldwide.

The study of political texts in the media pays excellent attention to the metaphorical presentation of concepts, as metaphors can change human thinking and create a particular worldview for political propaganda.

J. Charteris-Black, a British linguist, explained the reason for the popularity of metaphors in this discourse: metaphor uses language to activate subconscious emotional associations and influence human beliefs (Charteris-Black J.,2018).

Metaphorisation is often applied to abstract areas, such as time, space, a person, social environment, thought activity, and economic and political spheres, represented in language by phenomena known from empirical experience. As it has been emphasised, the creation of journalistic texts is based on influencing the audience, and therefore, metaphors are very dynamic. They can affect people's subconscious through the language consciousness, thus becoming an information weapon. Political leaders are trying to do everything they can to get as many people on their side as possible.

Linden wrote: “The powers that be impose their metaphors with equal success in national politics and everyday communication” (Linden A., & Perutz K, p. 185).

Therefore, giving a clear definition of political metaphor is pretty challenging. We have tried to derive our definition by comparing the functions and properties of metaphor with the functions and properties of the political speech genre.

In our opinion, political metaphor is a genre-specific type of metaphor used by authors in political texts and speeches to exert a particular influence on the audience and form the necessary emotional response.

Linguists of different language groups began to monitor political texts compared to English. They identified standard fields of metaphorisation in political texts, thereby drawing parallels between linguistic cultures and complementing the general linguistic reality of metaphor subfields.

H. Pennink (Pennink H.,2014), having studied the political speeches of American presidents, identified 25 subspheres of metaphorisation and distributed them in descending order: “Struggle”, “Mechanism”, “Construction/building”, “Path”, “Disease/health”, “Movement”, “Nature/animals”, “(Un)limitations”,

“Unity/meeting/friendship”, “Vision”, “Position”, “Myth”, ‘Supply, Game/Sport, Reservoir, Leadership/Influence, Balance/Weight, Rarity/Water, Finance/Economy, Mathematics, Religion, Body, Transport/Ship, Fabric, Emotion.

In any case, Lakoff and Johnson, in their work “Metaphors We Live By” (Lakoff G., Johnson M.,1980), where metaphor first became a conceptual phenomenon, identified specific conceptual fields based on which the central metaphors of politics are built. For example, “Economy is a building”, “A bad economy is a disease”, “Economy is a body”, “Anger is fire”, and “Time is money/commodity”.

Czech linguist M. Dvořák (Dvorák, M.,2003) conducted her research using English political speeches as source texts, the topics of which were in one way or another related to the work of the European Union. She also relied on the traditional classification of metaphors by P. Newmark (Newmark P. 2008), identified 598 metaphorical expressions and analysed them. She identified 12 characteristic fields of metaphorisation. Here are some examples: “State/Political Institution – Man”, “Government/Society/Life – Construction”, “Power/Life – Game/War”, and “Crisis/Religion – Disease”.

We have combined the classifications of the above linguists so that when working with metaphors, we can easily determine which metaphor can be considered a common basic one and supplement it based on the results of our research.

Analysing metaphors in political discourse reveals their significant role in shaping public perception and understanding of complex political phenomena. This research has identified a wide range of conceptual metaphor fields commonly used in political language, such as "Power as war/game," "State as a person," and "Economy as a building/body." These metaphors are linguistic devices and cognitive tools that can influence thought patterns and emotional responses. Furthermore, the study underscores the importance of metaphor analysis in understanding the subtle mechanisms of political persuasion and propaganda. Emails in political speeches and media texts can significantly impact public opinion and political decision-making by evoking subconscious emotional associations. This research contributes to the

growing cognitive linguistics and political discourse analysis field. It provides a framework for further cross-cultural studies on metaphor usage in politics and offers insights into the complex relationship between language, thought, and political action. Future research could expand on these findings by exploring how digital media and globalisation affect the use and spread of political metaphors across linguistic boundaries.

ЛІТЕРАТУРА

1. Charteris-Black J. (2018). *Analysing political speeches: Rhetoric, discourse and metaphor* (2nd ed.). Red Globe Press. 298 p.
2. Dvorak, M. (2003). Metaphorising memory: reconfiguration in modernist and postmodern writings. *Etudes Anglaises* 56.3, 56(3), 298–309. <https://doi.org/10.3917/etan.563.0298>
3. Lakoff G., Johnson M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago, L.: The University of Chicago Press. 242 p.
4. Linden A., & Perutz K. (2010). *More magic of metaphor: Stories for leaders, influencers, motivators and spiral dynamics wizards*. Crown House Publishing. 256 p.
5. Mio J. S., Katz A. N. (Eds.). (2018). *Metaphor: Implications and Applications*. Psychology Press. 292 p.
6. Newmark P. A. (2008). *Textbook of Translation*. Harlow: Pearson Education Limited. 292 p.
7. Pennink H. (2014). *An analysis of metaphor used in political speeches responding to the financial crises of 1929 and 2008*. Gent: University Gent.

АКАДЕМІЧНИЙ ДИСКУРС В УКРАЇНСЬКІЙ ДИСКУРСОЛОГІЇ

Валерія Неклесова

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Академічний дискурс має доволі довгу традицію вивчення в українській лінгвістичній думці. Однак, і дотепер існують розбіжності у розумінні та тлумаченні цього поняття. Термінологічний апарат української дискурсології містить поняття *академічний дискурс*, *науковий дискурс*, *науково-академічний дискурс* та *педагогічний дискурс*, якими активно послуговуються українські лінгвісти вже декілька десятиліть.

Поняття *дискурс* ми, услід за Ф. Бацевичем (2006, 27), розуміємо як інтерактивний і трансактивний тип комунікативної діяльності, який є синтезом когнітивних, мовних і позамовних чинників, що формують мовленнєві жанри і мовленнєві акти. Також науковець виокремлює типи дискурсу спираючись на складники комунікативної моделі Р. Якобсона: рекламний, газетний, театральний, літературний, політичний, релігійний дискурс тощо. У нашій роботі ми зосередимо увагу на термінологічному окресленні терміну *академічний дискурс*. Зважаючи на те, що поняття академічного дискурсу є дотичним до інших видів дискурсу, питання його співвідношення з суміжними термінами *науковий дискурс*, *науково-академічний дискурс* та *педагогічний дискурс* ми залишаємо для подальших наукових розвідок.

Наукові погляди на термін *академічний дискурс* містять декілька підходів. Серед них, зокрема, визначається розуміння академічного дискурсу як інституційного дискурсу, що вміщує у собі нормативно організовану взаємодію між різностатусними та рівними учасниками комунікації у конекції з позалінгвальними чинниками (Гохман 2018, 42). Отже, поняття академічний дискурс містить у собі всі різновиди усної та письмової комунікації в академічному середовищі.

Другий підхід розглядає академічний дискурс у більш вузькому розумінні, як такий, що охоплює лише спілкування у межах навчальних закладів, «метою якого є передати інформацію, знання, необхідні для отримання вищої освіти»

(Шилюк 2016). У межах такого погляду ми дещо обмежуємо поняття академічного дискурсу та зосереджуємося на усній комунікації зі зменшеною часткою письмової.

На нашу думку, з метою більш повно окреслити дослідницькі одиниці та термінологічні поняття академічного дискурсу, варто звернутись до ширшого поняття, яке містить у собі всі види взаємодії академічної спільноти.

Відповідно до вищезазначених підходів лінгвісти виокремлюють жанри, які можуть існувати у межах академічного дискурсу. Більш вузький підхід, що концентрується на реалізації освітніх практик, містить такі жанри академічного дискурсу як лекція, дискусія, семінар, колоквіум, інтерв'ю, консультація, індивідуальне заняття викладача зі студентом, презентація, лабораторне заняття (Шилюк, 2014, 280). Тут бачимо акцент на усній комунікації, що значно звужує сферу досліджень, адже оминаються такі жанри як анотація, реферат, судження, інтерпретування, коментар, повідомлення, огляд літературних джерел, рецензія, відгук, твір, есе, презентація виступу, методичні вказівки, силабус, текст навчальної екскурсії, тест, співбесіда, опитування, звіт, електронна кореспонденція (Король 2020, 76).

Як можна помітити, жанрова різноманітність, яка включається у поняття академічного дискурсу є дуже поширеною, що є свідомством різноманітності моделей комунікації у межах досліджуваного явища. Цей підхід є більш широким та охоплює усе розмаїття наукової комунікації. Подальшими науковими питаннями, які чекають на своє розв'язання, є актуалізація академічного дискурсу поміж інших дискурсів, окреслення дослідницьких одиниць та визначення термінологічної сфери.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. *Вступ до лінгвістичної генеології: Навчальний посібник*. К.: Видавничий центр "Академія", 2006. 248 с.
2. Гохман К. Є. Академічний дискурс у системі інституційних дискурсів. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2018. № 26. С. 37-46.
3. Король Л. Л. Жанрові аспекти іноземномовного академічного дискурсу. *Актуальні питання теоретичної та прикладної лінгвістики*. Колективна монографія. Полтава: Полтавський ін-т економіки і права Університету «Україна», 2020. С. 72-80.

4. Шилюк В. В. Дистинктивні ознаки академічного дискурсу: жанри та лінгвістичні особливості. *Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном: збірник наукових праць*. 2014. С. 277-280.
5. Шилюк В. В. Дистинктивні особливості академічного дискурсу. *Тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д.І. Квеселевича (1935-2003) 13 травня 2016 р.* 2016 а. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/33779/1/article%202.pdf>

THE EXTRALINGUISTIC IMPACT OF AI-GENERATED VISUALS ON PUBLIC SPEECH PERCEPTION AND EFFECTIVENESS

Iryna Onyschuk, Iryna Rudik

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

The rapid development of artificial intelligence (AI) has transformed many aspects of communication, particularly in creating visual content. In public speaking, where visual aids have always played a significant role, AI-generated visuals bring both exciting possibilities and new challenges. This study explores an often-overlooked area: how AI-created visuals influence how audiences perceive and respond to public speeches.

The research aims to investigate the cognitive and psychological processes behind the impact of visuals and compare the effectiveness of AI-generated visuals with traditional visual aids in public speaking.

Extralinguistic communication involves non-verbal elements that enhance spoken messages. Research has shown that visual aids can significantly boost audience attention, information recall, and key point support (Jobin, 2019). For example, (Pan & Ke, 2024) found that well-designed visuals can increase information retention by up to 65% compared to speeches without them.

The emergence of AI in visual content generation has opened new ways for creating dynamic and personalised visual aids. Recent advancements in generative adversarial networks (GANs) and other AI techniques have enabled the production of highly realistic and context-specific images (Lim, 2023). Despite these advancements, their use in public speaking is not well investigated.

This study used a mixed-methods approach to examine the impact of AI-generated visuals on speech perception and effectiveness. Participants aged 18-65 were divided into two groups:

Group A: Viewed speeches with AI-generated visuals.

Group B: Viewed speeches with traditional visual aids.

Speakers delivered eight 6.40-minute speeches in the PechaKucha format, accompanied by either AI-generated or traditional visuals. Post-speech

questionnaires were designed to measure comprehension, engagement, and overall effectiveness. Participants reported that AI-generated visuals were more dynamic and contextually relevant. Some participants expressed concerns about the authenticity of AI-created images.

The enhanced effectiveness of AI-generated visuals is due to several factors:

- AI visuals simplify complex information, making it easier for audiences to understand and remember.
- Dynamic, personalised visuals engage the brain more, aiding memory formation and recall.
- AI visuals can adapt in real-time, providing a personalised experience that resonates with the audience.
- The uniqueness of AI visuals attracts attention and interest, though further research is needed to see if this effect diminishes over time.

AI-generated visuals can revolutionise communication across various fields:

1. Education: Enhancing learning materials for improved student comprehension and retention.
2. Corporate Communications: Creating more effective presentations, reports, and training materials.
3. Political Campaigns: Developing more impactful and persuasive messaging.
4. Scientific Communication: Explaining complex scientific concepts more effectively to diverse audiences.
5. Public Health Messaging: Creating more effective and culturally adaptive public health campaigns.

Ethical Considerations:

The use of AI-generated visuals raises important ethical questions:

- Authenticity and transparency in content creation;
- Potential for misinformation or manipulation;
- Privacy concerns related to data used in AI training;
- Equity in access to AI technology for visual creation.

This research demonstrates the significant extralinguistic impact of AI-generated visuals on public speech perception and effectiveness. The cognitive and psychological insights gained provide a foundation for understanding why AI-generated visuals are effective in public speaking contexts.

This study faces limitations due to its relatively small sample size and focus on short-term effects. Future research should explore the long-term impacts of AI-generated images, evaluate their effectiveness across different cultural settings, and examine potential effects on critical thinking skills. As AI continues to evolve, further studies are needed to develop frameworks for the responsible use of AI-generated content in public speaking and to explore its potential in various communication settings. Balancing the benefits of AI-generated visuals with ethical considerations will be crucial for harnessing this technology responsibly and effectively in public discourse.

REFERENCES

1. Jobin, A., Ienca, M. & Vayena, E. The global landscape of AI ethics guidelines. *Nat Mach Intell* 1, 389–399 (2019). URL: <https://doi.org/10.1038/s42256-019-0088-2>
2. Lim, T., Gottipati, S., & Cheong, M. L. (2023). Ethical Considerations for Artificial Intelligence in Educational Assessments. In J. Keengwe (Ed.), *Creative AI Tools and Ethical Implications in Teaching and Learning* (pp. 32-79). IGI Global. URL: <https://doi.org/10.4018/979-8-3693-0205-7.ch003>
3. Pan, B. & Ke, Y. An analysis of the impact of content-generation-based AI design tools on the visual arts. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*, 2024, Sciendo, vol. 9 no. 1. URL: <https://doi.org/10.2478/amns-2024-3038>

ЖОЕЛЬ ПОМРА ЯК АВАНГАРДИСТ СУЧАСНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ТЕАТРУ

Нанушка, Татьяна, Соня Подковирофф

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

У наш час професії драматурга та режисера у французькому театрі дедалі більше зближуються. Драматурги часто працюють разом із театральною трупю, стаючи членами акторської спільноти. Наприклад, автор Ренан Шено співпрацює з режисером Давидом Бобе, підключаючи до створення тексту акторів, музикантів, танцюристів. Часто режисери самі пишуть п'єси, як Марьон Обер для своєї трупи, яка складається з актрис. Багато драматургів створюють свої театральні компанії, як Жоель Помра La compagnie Louis Brouillard або Олів'є Пі L'Inconvénient des boutures (Недоречність осаду). Таким чином, для просування п'єси автор часто стає її постановником та продюсером, що зумовлено економічними та соціальними реаліями існування театральних спільнот у Франції.

Творчість Жоеля Помра досліджується з погляду комунікативістики та типологічного методу, що дає змогу узагальнення та типологізації текстів автора-драматурга.

Результати дослідження. Про творчість Жоеля Помра можна сказати, що він вдається до «колективної творчості», працюючи зі своєю театральною трупю, та звертається до «соціально спрямованих сюжетів». Жоель Помра – один із провідних сучасних французьких режисерів та драматургів, який створив незвичайну естетику вистави та унікальну модель існування театральної Компанії, що є новою комунікативною стратегією режисерського театру. Творчість цього майстра цікавить ще й тому, що вона надзвичайно різноманітна та продуктивна. Він отримав безліч літературних та театральних нагород, серед яких вісім премій Мольєра, премія Станіславського, премія Бомарше, премія Палмера та інші.

Насамперед, привертає увагу незвичність театральної Компанії, заснованої Жоелем Помра в 1990 р. «Компані Луї Бруйяр» існує вже 27 років під керівництвом одного режисера та драматурга. Небагато театральних спільнот Франції успішно працюють протягом такого тривалого терміну. «Компані Луї Бруйяр» ставить у середньому по одній п'єсі на рік, але власного майданчика не має, його вистави ставляться на різних сценах у різних містах Франції. Так, "Полюси" (Ples, 1995) поставлені в Національному драматичному центрі Оверні, "Мій друг" (Mon ami, 2001) - в Театрі Парі-Вілетт, "Що ми зробили?" (Qu'est-ce qu' on a fait?, 2003) - у Національному драматичному центрі Нормандії, "До миру" (Au Monde, 2004) і "Торгівці" (Les Marchands, 2006) - у Національному театрі Страсбурга. У 2006 р. одразу три спектаклі Помра «До миру», «Червона шапочка» та «Торгівці» були показані в рамках ювілейного шістдесятого Авіньйонського фестивалю, що сприяло неймовірній популярності французького автора-режисера. У 2007 р. Помра удостоюється Гран-Прі в галузі драматургії за п'єсу «Торгівці». Цього ж року «Компані Луї Бруйяр» стає на три роки резидентом Театру Буфф дю Нор, який очолює Пітер Брук, на сцені якого в жовтні 2007 р. виходить їхня нова вистава «Я тремчу» (Je tremble). З 2010 до 2013 р.р. Жоель Помра стає запрошеним автором (artiste associé) театру Одеон та Національного Брюссельського театру. Цей статус означає, що він протягом певного терміну працює в театрах, де немає постійного режисера (стандартна ситуація для Франції), творить у їхніх майстернях та представляє на їх сценах кілька спектаклів у сезон, але при цьому залишається «вільним художником», співпрацює з іншими театрами, та не перериває роботи з власною трупю «Компані Луї Бруйяр».

Незвичайний і сам підхід Помра до створення драматургічних творів та вистав. Не маючи єдиного театального майданчика для творчості, Помра знаходиться у процесі безперервного пошуку, експерименту, доопрацювання своїх п'єс та вистав. На думку Помра, робота над виставами не припиняється ніколи навіть у процесі гастролей. Проводячи репетицію нової п'єси з частиною своєї трупи, займаючись новим проєктом, майстер не випускає з уваги вже

створений варіант п'єси. Жоель Помра підкреслює, що він ніколи не хотів очолити будь-який Драматичний центр (Centre dramatique) для того, щоб продовжити свої дослідження на більш зручній і звичній сцені: «Я мрію про можливість зберегти для життя всі мої вистави і таким чином створити репертуар, що складається з п'єс, кількість яких збільшується щороку. Ідеально було б грати наші твори протягом 20-30 років та довше. Спостерігати, як старіють актори разом із спектаклями» (Coulombe, 1998)(1).

Режисер-драматург має особливий підхід до процесу постановки кожної вистави. Сам Помра розрізняє дві категорії п'єс: «спонтанні п'єси» (Les pièces spontanées), які народжуються в процесі постановки, — «Я тремчу», «Поєднання двох Кореї» (La réunification des deux Corées., 2013), і п'єси з більш визначеним, заздалегідь опрацьованим текстом, такі як "Торгівці" або "Моя холодна кімната" (Ma chambre froide, 2011).

Для роботи зі «спонтанними» п'єсами Помра (2) на репетиціях планує спільну канву вистави. Пояснюючи основну ідею та мотиви дійових осіб, автор просить своїх акторів програти на майданчику ситуацію, яку він описував. Часто режисер навіть не знає, у яких стосунках будуть його герої. Дія вибудовується у процесі імпровізацій, що спрямовуються режисером. Актори на майданчику розкривають різні амплуа своєї ролі. відносин персонажів, проясняючи та уточнюючи основну лінію сюжету. Імпровізація не так допомагає в написанні тексту, як у визначенні можливого розвитку ситуації, дозволяє виявити природну реакцію людини в запропонованих обставинах. Потім автор вистави розмірковує та вибудовує своє бачення цієї ситуації, свій сюжет.

Жоель Помра часто створює образи своїх персонажів, орієнтуючись на характер актора, його особисті якості. Він стверджує, що без участі акторів п'єса не може бути написана, вистава не може бути поставлена. Актор долучається до створення п'єси внаслідок творчого пошуку. Цікаво, що спільна робота над текстом у процесі написання п'єс дозволяє деяким акторам офіційно ставати співавторами вистави та отримувати гонорари та права нарівні з Помра.

Під час створення спектаклю «Круги/Версії» (Cercles/Fictions, 2010) Жоель Помра спочатку не надавав значення фіксованому тексту, зосередившись на опрацюванні сценографії, актори імпровізували під час роботи з текстом протягом репетицій, щоб уявити історію якомога ближче до реальності. Для «Торгівців» автор вистави вирішив, що єдина актриса вимовляє текст оповідачки, і потрібно було створити персонажів, які імпровізуватимуть у процесі оповіді-дії. Команда довго працювала над тим, щоб створити атмосферу військового заводу на сцені, щоб зрозуміти, як рухаються персонажі, визначити сценографію та змонтувати окремі епізоди. У процесі репетицій на сценічному майданчику виробилася певна організація вистави. Навіть після випуску вистави текст п'єси може бути змінений автором за певних умов. Комунікативна стратегія організації тексту у Помра включає три процеси: написання п'єси, репетиції і сама вистава, — всі вони зливаються в одну мобільну дію, що постійно змінюється.

Викликає подив незвичайна продуктивність у роботі Компанії, щосезону вона дає по 200-300 вистав. Наприклад, з моменту створення у 2004 по 2015 роки. «Червона шапочка» пройшла понад 900 разів; у сезоні 2012-2013 р. «Велика та неймовірна історія комерції» була зіграна 86 разів у двадцяти різних містах.

Такий графік роботи можливий завдяки особливій організації фінансової діяльності «Компані Луї Бруйар». Продуктивність театральної Компанії та активна діяльність окремого автора-режисера були б неможливі без допомоги державних структур. Для того щоб держава надавала театральній компанії фінансову допомогу, їй потрібно насамперед зарекомендувати себе як стабільну організацію, конкурентоспроможну та багату на творчі ідеї та проєкти. «Компані Луї Бруйар» субсидується Міністерством культури Франції та Регіональним управлінням у справах культури (DRAC). Державні дотації становлять не більше 10% від бюджету Компанії, при створенні нових проєктів допомагають спонсорські гроші, але основу економіки «Компані Луї Бруйар»

становлять прибутки від турне. Щосезону від чотирьох до семи вистав перебувають на гастролях, під час яких трупа дає до трьох сотень вистав.

Заслуговує уваги, що в 2021 вистава «Це дитя» за однойменною п'єсою Жоеля Помра була поставлена в Україні Олегом Мельничуком. У виставі підіймаються питання взаємовідносин поколінь, в яких діти відстоюють право бути самими собою, а дорослі не готові йти на поступки, аби прийняти ті соціальні, культурні й моральні цінності, які притаманні молодому поколінню .

Висновки. Отже, Жоель Помра завдяки своїй трупі та комунікативній стратегії поєднання автора та режисера в одній персоні знімає протиріччя між драматургом та режисером, пропонує новий тип стосунків та комунікації, де в комунікативну модель залучені автор-режисер, актори, сценаристи, глядачі та вся театральна Компанія на рівні адресанта повідомлення та творця тексту, що уможлиблює новий спосіб комунікації між адресантом та адресатом, які зустрічаються буквально в процесі текстотворення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Coulombe M.-P. UBERSFELD, Anne, Lire le théâtre III : le dialogue de théâtre, Paris, Belin, 1996. L'Annuaire théâtral: Revue québécoise d'études théâtrales. 1998. No. 23. P. 165. URL: <https://doi.org/10.7202/041353ar>
2. Pommerat, J. Pinocchio. Arles: Actes sud, 2008. 96 p.

ПЕРЕКЛАД І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Олена Пожарицька, Вадим Зеленський

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Актуальність цього дослідження визначається зростаючою роллю перекладу у сучасному світі, де точність передачі змісту та культурних нюансів стає необхідною для міжкультурної комунікації. У минулому переклад виконував функції адаптації іноземних ідей до місцевих контекстів. Сьогодні переклад набуває значення механізму забезпечення порозуміння, що потребує обережного підходу для уникнення викривлень та хибних інтерпретацій. Метою роботи є дослідження вербальних конструкцій та лінгвальних стратегій, що використовуються для пом'якшення або посилення значень у політичному перекладі, зокрема через аналіз культурно специфічних формулювань.

Основним матеріалом є політичні висловлювання, що містять елементи мовної ввічливості, зокрема фраза *“I would like you to do us a favor though”*. Використовуються методи лінгвістичного аналізу, зокрема теорія мовленнєвих актів Гордона і Лакоффа (Gordon & Lakoff) для розгляду формулювань як стратегії «негативної ввічливості» і аналіз подвійних об'єктів за методикою Хейла і Кейзера (Hale & Keyser).

Результати показали, що специфіка перекладу політичних фраз значною мірою залежить від лексичних та граматичних елементів, що впливають на тон і сприйняття висловлювань. Дослідження довело, що навіть м'які формулювання у політичному дискурсі можуть викликати неоднозначність, особливо якщо вони використовуються владними особами.

У політичному контексті переклад може стати прикладом до помилкової інтерпретації повідомлення і навіть викликати серйозні наслідки. Яскравим прикладом цього є телефонна розмова між президентом США Дональдом Трампом і президентом України Володимиром Зеленським у 2019 році. Висловлювання Трампа, яке було перекладене як *“I would like you to do us a favor though”* (Скандальна розмова, 2019), спричинило політичний скандал.

Для розуміння усієї комунікативної ситуації важливо звернутися до теорії мовленнєвих актів, зокрема до досліджень Гордона і Лакоффа, які стверджують, що такі формулювання можуть бути частиною стратегії «негативної ввічливості», що передбачає використання м'яких форм для збереження соціальної дистанції і уникнення тиску на слухача (Brown & Levinson, 1987, 132). Однак у політичній комунікації, де соціальні параметри, такі як дистанція (*D*), влада (*P*) та статус (*R*), мають велике значення, навіть пом'якшені форми прохання можуть бути сприйняті як тиск. Як зазначає Джон Серль (John Searle), в політичному контексті прохання, яке виходить від особи з владою, може бути сприйняте як вимога, навіть якщо формально це виглядає як ввічливе прохання. Фраза “*I would like*” виходить за межі простої ввічливості, натякаючи на приховане очікування відповіді, хоч і без прямого примушування. Стале словосполучення (collocation) “*do someone a favor*” (Cambridge Dictionary, 2024) додає цій фразі елемент доброзичливості та підтримки, який не передбачає зобов'язуючої відповіді (див. Табл.1).

Таблиця 1. *Аналіз граматичної структури фрази з подвійною об'єктною конструкцією “I would like you to do us a favor though” (Скандальна розмова, 2019)*

Частина речення	Синтаксична роль і тип	Функція в структурі
I	Підмет (Subject)	Особа, що замовляє послугу чи показує намір.
would like	Дієслово (головне, Main Verb)	Виражає бажання чи намір.
you	Реципієнт (перший об'єкт, Recipient - DP1) (вторинний підмет у межах складеного додатку)	Особа, що отримує послугу.
to do	Інфінітив (Infinitive) (вторинний присудок у межах складеного додатку)	Допоміжне дієслово для вираження наміру.
us	Об'єкт (другий об'єкт, Theme - DP2)	Одержувач послуги, в даному випадку – група осіб.
a favor	Об'єкт (дія, Object - NP)	Те, що надається, послуга.
though	Прислівник (Adverbial)	Модулює сенс, концентрує увагу на проханні.

Окрім семантичних особливостей, варто звернути увагу на граматичну структуру цієї фрази. Відповідно до теорії Кена Хейла і Джея Кейзера, така конструкція є стандартною для англійської мови, де дієслово має два додатки, які взаємодіють з ним через конкретне синтаксичне структурування (Emonds,

2007). “*I would like you to do us a favor though*” є типовим прикладом конструкції подвійного об’єкта (double-object construction), що складається з двох додатків: *you* (реципієнт) та *a favor* (об’єкт дії). У традиційній граматиці такі конструкції аналізуються як речення зі складним додатком (Complex Object), де складний додаток “*you to do*” є похідною від клаузи “*that you (should) do*” та на глибинному синтаксичному рівні представляє собою вторинний підмет та вторинний присудок.

Альтернативний переклад, міг би виглядати як «Було б важливо, щоб ви надали нам послугу» або «Ми очікуємо, що ви зробите нам послугу». Такий переклад, замість збереження м’якої форми «хотів би», висвітлює прихований підтекст очікування, яке й могло сприйматися як тиск.

Отже, переклад у міжкультурному контексті стає набагато складнішим завданням, ніж просто передача слів, він перетворюється на акт інтерпретації, який може значно вплинути на сприйняття повідомлення. Ввічливі формулювання, звичні в одній культурі, в іншій можуть набувати вигляду вимоги або тиску. Таким чином, перекладач стає не тільки мовним посередником, а й інтерпретатором намірів мовця, що вимагає надзвичайної обережності. Майбутні дослідження мають у планах зосередитися на розробці універсальних принципів для точнішого і культурно-зваженого передавання значень у політичних і дипломатичних висловлюваннях, що дозволить зменшити ризик непорозумінь і сприяти кращому міжкультурному діалогу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скандальна розмова Зеленського з Трампом: повна розшифровка. *Корреспондент.net*. URL: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/> (дата звернення: 11.11.2024).
2. Brown, P., Levinson, S. *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. 345 p.
3. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/do-a-favour> (дата звернення: 11.11.2024).
4. Emonds, J., & co-author. Double Object Constructions. December 2007. URL: <https://www.researchgate.net/publication/229763264> (дата звернення: 11.11.2024).

ПОНЯТТЯ ЕМОТИВНОЇ СИТУАЦІЇ

Олександра Приходченко

Запорізький національний університет

Категоріальна ситуація – це родове поняття, стосовно якого аспектуальні, темпоральні, кваліфікативні, локативні та інші подібні ситуації є видовими поняттями. У категоріальній ситуації виділяються: а) системно-категоріальна основа даної ситуації (аспектуальної, модальної, буттєвої, посесивної, локативної тощо) і б) усі ті елементи оточення певної форми чи конструкції, які взаємодіють з її системно-категоріальним значенням, беручи участь у формуванні семантичних комплексів, що виражаються в мовленні. Вони отримують назву мовленнєвого середовища. Збираючи та аналізуючи висловлювання, в яких міститься той чи той комплекс категоріальної ситуації, дослідник прагне відобразити суттєві ознаки семантичних категорій у різноманітті варіантів, які представлені в мовленні.

В теорії емоцій відзначається певна логіка відносин між типовою ситуацією та самою емоцією. Саме це співвідношення цих важливих понять робить дану ситуацію категоріальною. Категоріальними є й реакції комунікантів на певну ситуацію, хоча можливі й непередбачені реакції.

Під категоріальною емотивною ситуацією розуміється типова життєва (реальна чи художньо зображена) ситуація, у якій задіяні емоції комунікантів: спостерігача чи читача.

Останнім часом при аналізі мовної картини світу дедалі більше уваги звертається на внутрішній світ людини, на емоції, які багато в чому є рушійною силою мовленнєвої і позамовної поведінки індивіда.

Весь оточуючий нас світ є депозитарієм емоцій: він описує емоційні категоріальні ситуації, вербальну та невербальну емоційну поведінку людини, способи, засоби та шляхи комунікації емоцій, у ньому відображено емоційний видовий та індивідуальний досвід людини, способи її емоційного рефлексування. Отже, розвідки емоцій у мові проводяться переважно з опорою на поняття емотивної ситуації, тобто ситуації, у якій суб'єкт відчуває певні

емоції.

В межах даного дослідження є необхідним, по-перше, виділити структуру емотивної ситуації, по-друге, вивчити репрезентацію емотивних ситуацій з множинним та одиничним суб'єктом і, нарешті, виділити особливості репрезентації емотивних ситуацій.

Ми пропонуємо таку схему ситуації **емотивної ситуації**: суб'єкт 1 (той, на кого впливає ситуація) → хронотоп (місце, час) → причини виникнення певної емоції → суб'єкт 2 (той, хто впливає) → результат / вплив (ситуації).

Можна назвати такі компоненти емотивної ситуації: суб'єктний; локативний; емотивний; каузальний; темпоральний.

В окремо взятій емотивній ситуації не обов'язково присутні усі п'ять компонентів. Необхідно проаналізувати репрезентацію емотивних ситуацій з погляду представленості компонентів, щоб визначити, які є найбільш частотними, і навіть виявити особливості репрезентації емотивних ситуацій, які пов'язані з домінантністю їх компонентів.

1. Суб'єктний компонент.

Виділяють такі типи суб'єкта: 1) побутовий, 2) професійний, 3) контекстуальний, 5) територіальний, 6) національний, 7) глобальний. Доцільність виділення типів суб'єкта пояснюється необхідністю перевірки положення про те, що характер емоції залежить від стану суб'єкта. Також необхідно зазначити, що суб'єкт може бути виражений експліцитно або імпліцитно, тобто визначатися в результаті аналізу репрезентації емотивної ситуації.

2. Локативний компонент.

В емотивній ситуації локативний компонент може бути домінантним, оскільки через нього вводиться і суб'єкт, що відчуває емоцію, і сама емоція.

Широка локалізація емоції або її нелокалізованість обумовлена тим, що у більшості таких випадків у домінантній позиції представлений емотивний компонент. Це дозволяє дійти висновку, що важливість того чи того компонента

емотивної ситуації, отже, певної інформації, передається її репрезентацією на синтаксичному рівні позиції підмету.

3. Емотивний компонент.

Постановка лексеми, що репрезентує емоцію, у позицію підмету переносить акцент на саму емоцію, тобто на такі її характеристики як зміст, інтенсивність, тривалість тощо. Домінантним компонентом емотивної ситуації можна назвати компонент, за допомогою якого автор вводить інформацію про емоцію, що переживається суб'єктом.

Емотивний компонент, як і суб'єктний та локативний, може бути виражений експліцитно або імпліцитно. У прикладах репрезентації емотивних ситуацій, емоція, що відчувається суб'єктом, номінована лексемами – *fear, anger, sadness* тощо.

4. Каузальний компонент.

Незважаючи на різні способи репрезентації причини, що викликала емоцію у суб'єкта, цей компонент завжди виділяємо. Розглядаючи репрезентацію на синтаксичному рівні, слід зазначити, що в більшості випадків події, що є причиною, описані у підрядній частині складного речення. Ця інформація вводить автором за допомогою прийменників *by, because, for, to, after, that*. Ряд може бути продовжений.

5. Темпоральний компонент.

Даний компонент представляє інтерес, оскільки він указує не тільки на час, коли суб'єкт відчуває емоцію, але і на тривалість емотивного стану.

Каузальний і темпоральний компоненти не є доміантними, оскільки інформація, що передається ними, несе додатковий характер. Однак, каузальний компонент наявний у кожній емотивній ситуації.

Отже, в емотивній ситуації можна виділити п'ять компонентів – суб'єктний, локативний, емотивний, каузальний та темпоральний. Вони не завжди всі представлені в окремо взятій ситуації; інформація, яку завжди репрезентовано – причина виникнення емотивного стану. Дані додаткового характеру представлені за допомогою темпорального компоненту, який не завжди є

домінантним. Утім даний компонент може передавати інформацію про тривалість емотивного стану, що становить особливий інтерес для дослідження особливостей репрезентації емотивних ситуацій; інформація, що передається суб'єктивним, локативним та емотивним компонентами, може бути як експлікованою, так і імплікованою.

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ

Ганна Приходько

Запорізький національний університет

На сучасному етапі особливий інтерес дослідників викликають проблеми, пов'язані з мовною картиною світу, мовною особистістю, мовною свідомістю, дискурсом, національно-культурною складовою комунікації. Усе більше уваги приділяється вивченню концептів-універсалій культури. Активно розвиваються такі наукові напрямки, що мають інтеграційний характер, як етнопсихолінгвістика, когнітивна наука й лінгвокультурологія.

Лінгвістами було висунуто припущення про існування тріади – когнітивні процеси – мовні структури – мовна поведінка, де утверджується нерозривний зв'язок між мовними та мисленнєвими категоріями.

Ми вважаємо, що оскільки між компонентами цієї системи існують двосторонні зв'язки, то аналіз мовної поведінки особистості відкриває доступ до когнітивного світу людини, який не підлягає спостереженню, що сприяє виявленню закономірностей ментальної діяльності як окремої особистості, так і нації в цілому.

Мета дослідження полягає у вивченні факторів зовнішнього середовища етносу, які беруть участь у формуванні мовної картини світу, та їхнього впливу на етнічну свідомість, котра отримує відображення в лексичній системі певної мови.

Мовна картина світу – це зафіксоване в лексиці відповідної мови специфічне бачення (тобто логічне осмислення, відчуття й оцінювання) реального світу й усього, що вноситься в нього людською свідомістю. Існує така кількість мовних картин світу, скільки існує мов, кожна з яких відображає унікальний результат багатовікової роботи колективної етнічної свідомості над осмисленням і категоризацією буття людини. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема інтелектуального засвоєння поглядів на світ, які напрацьовуються іншими народами в інших умовах і під впливом інших факторів.

Національна мовна картина світу є результатом відображення колективною свідомістю етносу зовнішнього світу в процесі свого історичного розвитку одночасно з пізнанням цього світу. Зовнішній світ і свідомість – це два фактори, котрі породжують мовну картину світу будь-якої національної мови.

Унікальність вербального відображення світу визначається як особливостями національного складу мислення, так і об'єктивними, а іноді досить очевидними розбіжностями перших двох складових – природного середовища й матеріальної культури. Ці дві складові наявні в кожного представника етносу в безпосередніх відчуттях. Вони є невід'ємною частиною ментально-лінгвального комплексу людини, його інформаційними цілісностями. Знання національно-специфічних прототипів спільних для більшості мов концептів – це складова когнітивної бази будь-якого соціуму, об'єднаного спільною мовною свідомістю. Тому проникнення в іншомовну картину світу неможливе без знання національно-специфічних прототипів спільних понять.

Прототипічність приписується в науковій літературі не лише матеріальним об'єктам, але й ситуаціям, реакціям на ситуацію. Прототип, таким чином, є ідеальною мисленнєвою репрезентацією будь-якого концепту або узагальненим образом ідеального представника тієї категорії (об'єкта, ситуації, характеристики, емоції тощо), яка називається тим чи іншим словом.

Зовнішній світ і свідомість – це ті два фактори, які породжують мовну картину світу будь-якої національної мови. Усе те, що перебуває за межами єдиного понятійного базису (тобто всі національно-специфічні нюанси світоосмислення, світовідчуття та світооцінки), накладається на універсальну логіко-понятійну основу й утворює ту частину мовної картини світу, яка й несе в собі національну специфіку. Кожна мова по-своєму деталізує будь-яку із універсалій.

Перспективою подальшої наукової розвідки є системне вивчення складових мовної картини світу, способів вербалізації національно-специфічних концептів у мовах та подолання лакун у міжмовному спілкуванні.

ІНШОМОВНИЙ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРС: МОВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА КОГНІТИВНІ ВИКЛИКИ

Лада Ростомова

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Як унікальний феномен сучасної комунікації іншомовний інтернет-дискурс активно впливає на мовні практики та когнітивні процеси користувачів. Поява глобальної мережі Інтернет та її поширення сприяли формуванню нового мовного середовища, де відбувається взаємодія між носіями різних мов, культур та соціальних груп. Важливою рисою інтернет-дискурсу є те, що він охоплює не лише передачу інформації, але й сприяє створенню нових мовних норм та інтерпретаційних моделей. У контексті іншомовного дискурсу в Інтернеті часто спостерігається мовна гібридизація, коли користувачі, що взаємодіють з іншомовним контентом, адаптують нові мовні елементи до своєї рідної мови. Цей процес супроводжується когнітивними викликами, оскільки користувачі повинні обробляти й інтегрувати іншомовні слова та фрази у свою мовну свідомість.

Наше дослідження зосереджене на аналізі мовних трансформацій, що відбуваються в іншомовному інтернет-дискурсі, та розглядає когнітивні виклики, які виникають у процесі сприйняття та використання іншомовних елементів у мережі. Особлива увага приділяється тому, як глобалізація сприяє поширенню англійських термінів у різних мовних середовищах і як користувачі взаємодіють із цими мовними запозиченнями в умовах мультимодального онлайн-середовища (Barton & Lee, 2015, 108).

Феноменальність сучасної комунікації полягає в лінгвістичній її багатогранності, що набуває особливого значення у контексті іншомовного дискурсу. Іншомовний інтернет-дискурс є відносно новим явищем, яке виникло разом із розвитком глобальної мережі Інтернет і охоплює різноманітні форми комунікації, що реалізуються у віртуальному просторі. Іншомовний дискурс в Інтернеті відзначається специфічними рисами, які відрізняють його від традиційних видів дискурсу, зокрема можливістю

залучення мов різних національностей та культур, що сприяє розвитку міжкультурного діалогу та інтеграції мовних спільнот. Завдяки глобалізації та поширенню Інтернету, іншомовний дискурс стає доступним для широкої аудиторії, сприяючи не лише обміну інформацією, але й формуванню нових мовних норм та соціокультурних моделей поведінки (Crystal, 2017, 211).

Оскільки Інтернет став невід'ємною частиною життя сучасного суспільства і суттєво впливає на всі аспекти людської діяльності, дослідження іншомовного інтернет-дискурсу набуває дедалі більшої актуальності. Іншомовний дискурс в Інтернеті створює простір для взаємодії між представниками різних культур, що часто призводить до формування нових мовних явищ, таких як неологізми, гібридні форми слів або ж запозичення з однієї мови до іншої. Наприклад, популярні серед користувачів Інтернету англійські терміни на кшталт *influencer*, *challenge*, *fake news* швидко стають частиною повсякденного словника в інших мовах, зокрема в українській, через активне використання в соціальних мережах та онлайн-ЗМІ. Це явище відображає одну з ключових характеристик іншомовного дискурсу в Інтернеті — його здатність впливати на процеси мовної адаптації та запозичення. Важливим аспектом цього феномена є те, що користувачі можуть не лише активно взаємодіяти з іншомовним контентом, але й брати участь у процесах його творення, що сприяє зближенню різних культур та розмиванню національних мовних кордонів (Androutsopoulos, 2015, 67).

Когнітивний аспект вивчення іншомовного інтернет-дискурсу є важливою складовою для розуміння того, як відбувається процес адаптації нових мовних елементів у свідомості користувачів. Інтернет створює нові виклики для когнітивної обробки інформації, зокрема, коли мова йде про взаємодію з іншомовним контентом. Використання іншомовних слів та фраз у повсякденному спілкуванні вимагає від користувача певних когнітивних зусиль для інтерпретації та асиміляції цих елементів у свою мовну картину світу. Наприклад, термін *cognitive load* (когнітивне навантаження), що використовується в психології та когнітивній лінгвістиці, часто аналізується в

контексті іншомовного дискурсу. Користувачі, які взаємодіють із текстами, насиченими іншомовними елементами, стикаються з підвищеним когнітивним навантаженням, оскільки їм необхідно не лише розуміти зміст повідомлення, але й адаптувати нові мовні форми до вже існуючої мовної системи. Це особливо важливо для тих, хто не володіє іншомовною лексикою на високому рівні, але активно взаємодіє з глобальним інтернет-контентом (Herring, 2019, 110).

Когнітивний підхід до вивчення іншомовного інтернет-дискурсу дозволяє досліджувати, як користувачі категоризують і осмислюють нові слова і концепції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Androutsopoulos, J. (2015). Networked multilingualism: Some language practices on Facebook and their implications. *International Journal of Bilingualism*, 19(2), 185-205. <https://doi.org/10.1177/1367006913489198>
2. Barton, D., & Lee, C. (2015). *Language online: Investigating digital texts and practices*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315817842>
3. Crystal, D. (2017). *Internet linguistics: A student guide*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315645490>
4. Döring, N., & Mohseni, M. R. (2020). Gendered language use in user-generated content: Contexts, forms, and impact of online gendered language. *Feminist Media Studies*, 20(5), 681-698. <https://doi.org/10.1080/14680777.2019.1639342>
5. Herring, S. C. (2019). Internet pragmatics. *Journal of Pragmatics*, 143, 253-266. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2018.09.018>

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВДОСКОНАЛЕННІ НАВИЧОК ВИМОВИ

Ірина Рудік, Марина Тер-Григор'ян

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Поява штучного інтелекту (ШІ) справила глибокий вплив на сферу вивчення мов, пропонуючи нові інструменти та методології, які вирішують давні проблеми. Володіння англійською мовою має особливе значення для студентів, які займаються професійним навчанням, зокрема в галузі бізнесу та права. Студенти, яким потрібні мовні навички, адаптовані до професійного контексту, стикаються зі специфічними проблемами вимови, коли мають справу з технічною та офіційною лексикою, яка має важливе значення для чіткої і точної комунікації.

Програмне забезпечення для розпізнавання мовлення на основі штучного інтелекту стає все більш поширеним у прагненні вдосконалити навички усного мовлення, в основному завдяки його здатності створювати персоналізовані цикли зворотного зв'язку. У режимі реального часу ці інструменти є цінним доповненням до програмного забезпечення, призначеного для професійного навчання англійської мови, особливо в діловому та юридичному контекстах. У статті розглядається потенціал інструментів штучного інтелекту для покращення вимови студентів, які вивчають англійську мову за професійним спрямуванням, з особливим акцентом на інструментах, що використовують технологію розпізнавання мови, алгоритми машинного навчання та обробку природної мови. Ті, хто вивчає англійську мову професійного спрямування (ESP) у сфері бізнесу та права, часто стикаються з особливими проблемами, пов'язаними із вимовою. Мова, якою користуються студенти бізнес-спеціальностей, повинна бути чіткою та переконливою, оскільки вони часто представляють інформацію, ведуть переговори з клієнтами та спілкуються з колегами. Студенти-юристи, з іншого боку, потребують точності в юридичній термінології та формальних висловлюваннях. Недоліки традиційних методів, таких як зазубрювання, полягають у тому, що їм бракує рівня конкретності та

персоналізації, необхідного для задоволення цих вимог. На відміну від них, інструменти ШІ здатні адаптувати зворотний зв'язок на основі індивідуальних потреб учнів у вимові, тим самим підвищуючи чіткість і впевненість (Yanqing & Qiaoli, 2022). Відомі інструменти ШІ, зокрема ELSA Speak, Google Speech-to-Text API і Microsoft Azure Speech, використовують складні алгоритми для надання зворотного зв'язку щодо точності та плавності вимови. Наявні дані свідчать про те, що ці інструменти мають потенціал для підвищення рівня залученості та надання цінного, негайного коригувального зворотного зв'язку (Vančová, 2023). Інструменти штучного інтелекту (ШІ) стають дедалі поширенішими в різних контекстах, пропонуючи низку переваг.

Нами були проаналізовані дані за допомогою кількісних та якісних методів, з особливим акцентом на точність вимови та задоволеність студентів, що користувались ELSA Speak, Google Speech-to-Text API та традиційними модулями вимови. Результати дослідження демонструють ефективність інструментів зі штучним інтелектом у вирішенні специфічних вимог до вимови. Зворотній зв'язок на основі штучного інтелекту характеризується точністю, цілеспрямованістю та повторенням, що допомагає студентам опанувати складні вимовні моделі, які є важливими у відповідних сферах.

На відміну від традиційних методів, інструменти на основі ШІ пропонують динамічну реакцію на окремі помилки, спрямовуючи студентів до поступового вдосконалення. Для оптимізації ефективності ШІ в контексті англійської мови професійного спрямування важливим фактором є кастомізація. Рекомендується, щоб модулі вимови зосереджувалися на галузевій термінології, що дасть змогу студентам англійської мови професійного спрямування набути впевненості у словниковому запасі, який стосується їхніх галузей. Крім того, алгоритми машинного навчання можна вдосконалити, щоб ефективніше вирішувати фонетичні проблеми, які є унікальними для кожної галузі.

Хоча це дослідження демонструє потенціал штучного інтелекту в навчанні вимови, воно також виявляє його обмеження. Незважаючи на свою ефективність, інструменти штучного інтелекту все ще перебувають на ранніх

стадіях розвитку для задоволення конкретних потреб англійської мови професійного спрямування. Було б корисно зосередити майбутні дослідження на створенні більш спеціалізованих інструментів ШІ, які б враховували нюанси ділової та юридичної мови.

Подальше розширення дослідження для вивчення довгострокового впливу на вимову сприяло б більш повному розумінню. Використання інструментів на основі штучного інтелекту відкриває широкі можливості для вдосконалення вимови в контексті англійської мови професійного спрямування. Ці інструменти пропонують персоналізовану систему зворотного зв'язку на вимогу, яка вирішує специфічні проблеми ділової та юридичної мови. Дослідження ілюструє, що штучний інтелект має потенціал для трансформації навчання вимови англійської мови професійного спрямування, роблячи його більш ефективним, доступним та адаптованим до професійних вимог. З розвитком технологій штучного інтелекту вони, ймовірно, відіграватимуть дедалі важливішу роль у навчальних програмах з англійської мови професійного спрямування, забезпечуючи студентів вимовними навичками, необхідними для ефективної професійної комунікації в бізнесі та юриспруденції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Vančová, H. AI and AI-powered tools for pronunciation training. *Journal of Language and Cultural Education*, Sciendo, vol. 11 no. 3, 2023 pp. 12-24. URL: <https://doi.org/10.2478/jolace>
2. Yanqing Liu & Qiaoli Quan. AI Recognition Method of Pronunciation Errors in Oral English Speech with the Help of Big Data for Personalized Learning. *Journal of Information & Knowledge Management (JIKM)*, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., vol. 21(Supp02), 2022. pp 1-19.

ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ З АКАДЕМІЧНОГО ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Олена Румянцева

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Вступ. Для багатьох студентів першого рівня вищої освіти виконання дослідницького проєкту наприкінці курсу або кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є одним із найскладніших завдань, з яким вони стикаються. Добре виконаний дослідницький проєкт або кваліфікаційна робота у письмовій формі англійською мовою є одним із найцінніших завдань для студентів протягом чотирьох років навчання в університеті, особливо для випускників за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», які, ймовірно, будуть виконувати аналітичні дослідження з різноманітних економічних, політичних та бізнес орієнтованих проблем протягом їхньої трудової кар'єри.

Варто зазначити, що академічна іншомовна комунікативна компетентність є важливою навичкою не лише на 2 та 3 рівнях вищою освіти, її потрібно розвивати починаючи з бакалаврського рівня вищої освіти, як це робиться у закордонних ЗВО. Однією з основних цілей її розвинення є зміцнення дослідницького потенціалу нації та вдосконалення критичного мислення дослідників-початківців, здатності висловлювати наукові ідеї та доносити їх до міжнародної наукової спільноти як усно (на наукових конференціях), так і у письмовій формі (в наукових статтях) англійською мовою (Вергун & Смицька, 2022; Румянцева, 2023; Смоліна 2010; Li & Simonson, 2016; McGoldrick, 2008).

Метою дослідження є аналіз досвіду викладання англійської мови академічного спрямування для економічних спеціальностей та обґрунтування необхідності впровадження курсу з академічного письма у ОПП за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». Курс з академічного письма в галузі економіки ймовірно не тільки покращить навички письма студентів, але й допоможе вдосконалити критичне мислення і розуміння матеріалу, створювати оригінальні економічні моделі. Окрім того,

вищезазначений курс покращить здатність студентів висловлювати свої ідеї в письмовій формі англійською мовою та писати в академічному стилі з урахуванням вимог економічної дисципліни, готуючи здобувачів до представлення кваліфікаційної бакалаврської роботи англійською мовою, а також до майбутньої роботи в сфері міжнародної економіки. Усі вищевказані чинники обумовлюють **актуальність** розробки та впровадження педагогічної підтримки у рамках дисципліни «Англійська мова академічного спрямування», а саме її напрямків – аналіз академічних текстів та академічне письмо англійською мовою.

Методи та матеріал дослідження. Аналіз досліджень і публікацій у сфері викладання англійської мови академічного спрямування підтверджує, що студенти які навчалися з використанням підходу емпіричного дослідження, тобто від студентів вимагали зібрати й проаналізувати дані, а потім представити свої висновки за допомогою різних інструментів звітності в сфері економіки з подальшим (письмовим та усним) представленням результатів свого аналізу, демонструють покращене запам'ятовування макроекономічних концепцій, вдосконалення професійної та академічної мови. Такі завдання допомагають студентам формувати та зберігати навички, які вони, швидше за все, використовуватимуть протягом навчання на другому рівні вищої освіти та у своїй професійній кар'єрі (Santos and Lavin, 2004). МакГолдрік (2008) розглядає важливість досвіду написання аналізу зібраного матеріалу та представлення результатів, де особлива увага приділяється орієнтації на процес проведення досліджень і опис результатів на противагу підходу, орієнтованому на вивчення змісту.

Варто зазначити, що українські здобувачі вищої освіти, для яких англійська є іноземною мовою, потребують вдосконалення навичок, що базуються на симбіозі аналітичного читання за фахом та академічного письма в набагато більшому обсязі ніж студенти-носії мови.

Результати дослідження. Аналіз попередніх досліджень та власного досвіду автора у сфері викладання дисципліни «Академічне письмо

(англійською мовою)» демонструє, що одним з із найкращих способів удосконалити навички здобувачів вищої освіти в цій дисципліні є комбінація методик аналітичного читання та академічного письма у рамках ЕАР.

Здобувачам пропонуються наступні завдання з читання та письма, наприклад: читати та аналізувати державні звіти з економіки та звіти країн ЄС, публікації економістів, які є експертами у професійній галузі, і одночасно писати анотовану бібліографію на основі вищевказаних економічних публікацій, а також наукових статей, які презентують різні погляди та методи вирішення проблеми. Особлива увага приділяється навчанню, спрямованому на розмежування фактів та думок, а також структуруванню своїх власних аргументів, використанню доказів та спілкуванню з аудиторією в процесі Q&A сесії. Слід зазначити, що аналітичне читання текстів з інших суміжних дисциплін і жанрів, таких як політологія, історія, філософія, журналістика, а також художньої літератури, є важливим чинником у розвитку навичок з академічного письма у сфері економіки, тому що цей процес служить додатковим інструментом розширення словникового запасу.

Інша стратегія розвитку навичок письма – це регулярні практики з різних видів письма. Здобувачі першого рівня вищої освіти МЕВ згідно з програмою мають вміти писати: імейли, прес-релізи, порядок денний засідань бізнес компанії, план дій та звіти компанії, повідомлення, анотації до наукових статей, конспекти лекцій, стислий виклад навчальних відео, ТЕД лекцій, бізнес кореспонденцію різного типу, дописи в блогах про поточні економічні проблеми, публіцистичні статті для студентських газет чи журналів, доповіді та презентації для студентських конференцій, аналітичні записки. Очевидно, що навичкою вищого рівня для здобувачів, яку всіляко потрібно розвивати, – є написання дослідницької кваліфікаційної роботи англійською мовою. Чим більшою та ширшою буде практика здобувачів, там більше вони зможуть розвинути свій власний стиль та впевненість.

Наступна стратегія розвитку навичок з письма полягає в представленні та отриманні фідбеку щодо письмової роботи здобувача. Викладач з ЕАР, науковий

керівник або студенти-одногорупники залучаються з цією метою у читання чернетки курсової та/або кваліфікаційної роботи з подальшим наданням конструктивних коментарів та пропозицій стосовно поліпшення дослідження та мови тексту дослідження. Надання фідбеку одногрупниками розцінюється як тактика, спрямована на роботу в команді, взаємооцінювання та взаєморозвиток.

Дієва стратегія розвитку навичок з академічного письма полягає в ретельному перегляді та редагуванні тексту дослідження здобувачем. *Перегляд* – це процес удосконалення змісту, структури та логіки написання, який може відбуватися самостійно та незалежно, або за підтримкою наукового керівника чи викладача з ЕАР. Визначаючи стратегію *редагування* як процес виправлення граматики, орфографії, пунктуації та стилю написаного, слід зазначити, що дана стратегія може бути реалізованою самостійно з використанням всіляких онлайн додатків, або за підтримкою більш досвідченого одногрупника чи ЕАР викладача.

Ефективною стратегією розвитку навичок з академічного письма є також вивчення досвіду професіоналів у цій сфері через відвідування семінарів, майстер-класів або курсів з навичок письма як офлайн, так і онлайн, де здобувач може отримати поради та ефективні практики від викладачів та експертів. Здобувачам пропонується стежити за блогами та подкастами про навички письма, наприклад: The Economist's Style Guide; Kevin T. Johns Writing Coach; The Writing Center; The Writing Coach.

Висновки. Необхідною передумовою впровадження ЕАР вже на першому рівні вищої освіти є ефективне поєднання у рамках даної дисципліни аналітичного читання за фахом та академічного письма, що має забезпечити безперервний розвиток дослідницької діяльності та комунікативної компетентності здобувачів бакалаврського ступеня за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», та з високою ймовірністю може призвести до збільшення кількості кваліфікаційних (бакалаврських) робіт написаних і захищених англійською мовою, а в подальшому до збільшення публікацій результатів досліджень на міжнародному рівні. Подальшим напрямом

дослідження вважаємо перевірку гіпотези щодо покращення навичок з академічного письма у разі імплементації загального Google Classroom з академічного письма для здобувачів першого рівня освіти, де вони можуть ділитися своїми науковими гіпотезами та ідеями, а також розмішувати, переглядати та корегувати текстуальні частини свого дослідження. Зворотній зв'язок викладачів ЕАР може допомогти здобувачам визначити сильні та слабкі сторони, покращити ясність і послідовність письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вергун, Т., & Смицька, Т. (2022). Формування загальнонаукової іншомовної лексичної компетенції у студентів з використанням теоретико-методологічних основ у процесі навчання іноземної мови. Молодий вчений, 10 (110), 101-105. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-20>
2. Румянцева О.А. Розвиток дослідницької компетентності через навчання академічному читанню та письму. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». Київ : Видавнича група «Наукові перспективи», 2023. № 11(25). С. 577-592. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11\(25\)-577-592](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11(25)-577-592)
3. Смоліна С. В. (2010). Методика формування іншомовної лексичної компетенції. Іноземні мови. № 4. 16-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2010_4_4
4. Li, I., & Simonson, R. (2016). Capstone Senior Research Course in Economics. The Journal of Economic Education, 47, 161-167. DOI: <https://doi.org/10.1080/00220485.2016.1146103>
5. McGoldrick, K. M. (2008). Writing Requirements and Economic Research Opportunities in the Undergraduate Curriculum: Results from a Survey of Departmental Practices. The Journal of Economic Education, 39, 287-296. DOI: <https://doi.org/10.3200/JECE.39.3.287-296>
6. Santos, J., & Lavin, A. (2004). Do as I do, not as I say: Assessing outcomes when students think like economists. Journal of Economic Education, 35(2), 148-161.
7. The Economist's Style Guide. URL: <https://www.economist.com/how-to-write-well>
8. The Writing Center. URL: <https://writingcenter.fas.harvard.edu/writing-disciplines>
9. The Writing Coach. URL: <https://rebeccalweber.com/podcast/>
10. Kevin T. Johns Writing Coach. URL: <https://www.kevintjohns.com/>

ENHANCING STUDENT ENGAGEMENT AND LEARNING THROUGH FORMATIVE AND AUTHENTIC ASSESSMENTS

Ігор Сосницький

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Informal formative assessment is generally completed during the instructional cycle and used to inform a teacher's instructional practice to directly impact student growth and learning (Conderman & Hedin, 2012). These assessments include warm-ups, technological response system use, anticipation sets, pre-tests, graphic organizers, and exit slips. These types of assessments give the instructors a quickly accessed sample set of what her students knew ahead of a lesson, during a lesson, or after a specific set of instructional outcomes were taught. Warm-ups are gap-fills, error correction, or open-ended questions that allow students to demonstrate what they know based on a previous lesson, or show a teacher what a student knows prior to a new lesson. Like warm-ups, pretests can be used to assess what students know prior to a unit of study giving instructors valuable information for planning purposes. Anticipation guides are especially engaging as they captivate student attention and utilize higher order thinking skills. Response systems are an effective tool for instructors to assess current knowledge and then determine whether to reteach a concept or not. They also allow teachers to give corrective feedback when cards, dry erase boards, or devices are being used. Moreover, teachers who use technological systems excite and motivate students by integrating smartphone or interactive response system use into a lesson. Technological response platforms like Kahoot also allow teachers to download spreadsheets for analysis and data collection. Graphic organizers can be used at any time during a unit of study, but are most commonly used during instruction for the purposes of organizing information. These tools give students an easy way to organize new content so that it can be more easily assimilated. Additionally, teachers can review the organizers to check what students are comprehending and where gaps might exist. Finally, exit slips are used to quickly assess what students understand from a lesson taught that day. They can be a simple index card with three questions or directions to write three examples of a concept.

Teachers can also create exit slips that incorporate the 3-2-1 strategy where students write three things they learned, two things they still want to know, and one clarifying question. These are especially beneficial to instructional planning as teachers can quickly identify patterns and note what to reteach and when to move on to the next concept (Conderman & Hedin, 2012). Instructors indicated that more detail and information was understood from formative assessment on student ability at regular intervals. For example, one instructor noted that by using warm-ups, graphic organizers, and anticipation sets, she was able to quickly assess how much background knowledge students had and what resources she needed to use to augment student schema. These types of assessments are valuable modes of data collection and offer instructors the opportunity to assess students while maintaining an environment of low stress and therefore reduce emotional barriers to success. Informal formative assessments decreased worry and concern, rarely resulted in an inability to perform a task, and engaged students thereby reducing student indifference and increasing overall student performance.

A fundamental feature of assessment that promotes learning is one that is authentic (Rawlusk, 2018). According to Baron and Boschee (1995), authentic assessment is a process where students accomplish a real-life task while demonstrating a specific set of behaviors or skills. This type of assessment allows students an opportunity to exhibit their ability through activities such as interviews, discussion, role-playing, presentations, and group work. These types of activities are beneficial to student emotional function because in many cases the students are working individually. They are able to work with peers and interact in a way that does not require all language areas to be mastered. In some instances, students are also able to prepare for their task in advance thereby reducing the pressure associated with improvised performance. Additionally, these types of assessment integrate experiential learning by inviting students to interact with members of their community, which often may result in higher levels of engagement (Kohonen, Jaatinen, Kaikkomen, & Lehtovarra, 2014).

REFERENCES

1. Baron, Mark A., Boschee F. (1995). *Authentic Assessment: The Key to Unlocking Student Success*. Technomic Pub.
2. Conderman, Greg & Hedin, Laura. (2012). Classroom Assessments That Inform Instruction. *Kappa Delta Pi Record*. 48. 162-168. 10.1080/00228958.2012.733964.
3. Kohonen, T. (2014). *Classroom Assessment for Language Teaching*. Cambridge : Cambridge Scholars Publishing.
4. Rawlusk, P. E. (2008). Assessment in Higher Education and Student Learning. *Journal of Instructional Pedagogies*, V. 21, 1-34.

МІЖНАРОДНА КОМУНІКАЦІЯ В НАУЦІ: ВПЛИВ БАГАТОМОВНОСТІ НА ОБМІН ЗНАННЯМИ

Оксана Столяренко

Вінницький національний технічний університет

Олена Столяренко

Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського

ВСТУП. Наука — це сфера, яка значною мірою залежить від ефективної комунікації між дослідниками з усього світу. Сучасні виклики, пов'язані з глобалізацією та інтернаціоналізацією наукових досліджень, роблять багатомовність одним з важливих факторів, що впливають на обмін знаннями. У цій статті ми дослідимо, як багатомовність впливає на наукову комунікацію, її переваги та перешкоди, а також розглянемо стратегії, які сприяють покращенню обміну інформацією.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Дослідження проблем міжнародної комунікації в науці проводяться представниками кількох галузей, включаючи лінгвістику, соціологію, наукові комунікації, культурологію та управління наукою. Основними дослідниками в цій сфері є академічні установи, аналітичні центри, наукові журнали та індивідуальні вчені. Такі відомі університети та науково-дослідні центри як Гарвардський університет, Кембриджський університет, Європейський інститут мовних досліджень, активно публікують роботи на тему міжнародної комунікації та багатомовності.

Організації ООН та ЮНЕСКО сприяють дослідженням щодо багатомовності та її впливу на науку, підтримуючи міжнародні програми співпраці (Городенко та Цимбаленко, 2023).

Дослідження міжнародної комунікації в науці потребують міждисциплінарного підходу, а використання різних методів дозволяє глибше зрозуміти, як багатомовність впливає на обмін знаннями та допомагає знайти рішення для подолання мовних бар'єрів у науці.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Багатомовність, тобто володіння кількома мовами, має значний вплив на наукову співпрацю. Ось кілька ключових аспектів цього впливу:

- доступ до різних джерел інформації: знання декількох мов дозволяє вченим працювати з першоджерелами різними мовами, що збагачує їхній науковий горизонт. Це важливо, оскільки перекладені матеріали можуть втрачати нюанси, властиві оригінальному тексту, особливо в складних наукових концепціях;
- підвищення якості співпраці: можливість спілкування мовою партнера зміцнює відносини між дослідниками, створює атмосферу довіри та сприяє глибшому розумінню один одного. Це особливо актуально у міжнародних дослідницьких проєктах, де представники різних культур повинні працювати разом;
- поширення наукових знань: багатомовність сприяє поширенню наукових відкриттів та результатів у країнах, де мова оригіналу недоступна. Це дозволяє забезпечити рівні можливості для участі в глобальних наукових дискусіях (Столяренко Ок., Столяренко Ол., Магас, 2021).

Основною перевагою багатомовності в науці є отримання доступу до ширшої аудиторії, адже наукові статті, публікації та презентації, підготовлені різними мовами, здатні охопити більшу кількість читачів та слухачів. Це розширює вплив дослідження та сприяє кращій репутації вченого.

Володіння іноземною мовою, зокрема англійською, сприяє зменшенню мовних бар'єрів. Багатомовні дослідники здатні краще зрозуміти міжнародних колег, що у свою чергу сприяє плідному обміну ідеями та зменшує ризик непорозумінь.

Важливу роль в цьому процесі відіграє підтримка міжкультурної компетенції, так як знання кількох мов дозволяє вченим враховувати культурні особливості та нюанси, що допомагає уникнути конфліктів і створює гармонійні умови для співпраці. (Столяренко Ок., Столяренко Ол., 2018).

Проте слід зауважити, що вивчення іноземних мов вимагає значних зусиль та часу, що може бути складним для зайнятих науковців. Підтримання високого рівня володіння кількома мовами також є тривалим процесом. Працюючи у команді, де одні члени володіють мовами краще за інших, можуть виникати нерівності в розподілі обов'язків або непорозуміння. Також завжди існує великий ризик втрати нюансів при перекладі: переклад складних наукових термінів або концепцій може призводити до помилок або втрати частини інформації.

Щоб підвищити ефективність багатомовної комунікації в науці, доцільно використовувати певні стратегії. Насамперед необхідно розробляти спеціальні навчальні програми для вчених. Організація мовних курсів та тренінгів для науковців може допомогти їм покращити мовні навички та здатність працювати в багатомовному середовищі (Овчарова та Бодико, 2016). По друге, використання сучасних перекладацьких технологій, а зокрема, інструментів автоматизованого перекладу та підтримка нейромереж може полегшити розуміння матеріалів та покращити комунікацію. По третє, дослідникам варто надавати свої роботи мовами, які використовуються найчастіше в їхній галузі, щоб забезпечити доступність для ширшої аудиторії, тобто уможливити публікацію матеріалів кількома мовами. Не менш важливим аспектом підвищення ефективності багатомовної комунікації є залучення професійних перекладачів. Співпраця з перекладачами, які мають спеціалізацію у наукових текстах, допомагає уникнути помилок у термінології та підвищити якість перекладу (Столяренко Ок., Столяренко Ол., 2019).

ВИСНОВКИ. Багатомовність є важливою складовою міжнародної наукової комунікації, яка сприяє поширенню знань, підвищенню якості співпраці та підтримці культурної компетенції. Незважаючи на виклики, пов'язані з багатомовністю, її переваги значно перевищують недоліки. Стратегії, що спрямовані на розвиток мовних навичок серед науковців та використання сучасних технологій, допомагають подолати мовні бар'єри і створюють умови для ефективного обміну знаннями.

Багатомовність сприяє розвитку глобальної науки, роблячи її більш відкритою та інклюзивною для всіх учасників процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Городенко Л., Цимбаленко Є. Українські теоретики масової комунікації: огляд основних праць. *Актуальні питання масової комунікації*. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Випуск 34. 2023. С.18-41
2. Овчарова Л. П., Бодяко В. П. Участь України в європейських наукових програмах: тенденції та перспективи. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. Випуск 18, 2016. С. 33–42.
3. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Інтеркультурна освіта, ідея єдності людського роду в контексті вивчення іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. *Знання. Освіта. Освіченість : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції*, Вінниця: ВНТУ, 28–29 вересня 2018 р. 195 с. С. 157–161.
4. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Сучасні орієнтири мовної та полікультурної освіти в умовах реформування та демократизації суспільства в Україні. *Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов сучасному мультилінгвальному просторі : матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції*, 20 листопада 2019 р., Вінниця / гол. ред. Т. І. Ямчинська. Вінниця, 2019. 353 с. С. 118–121.
5. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В., Магас Л. М. Особливості навчання іноземної мови у контексті діалогу культур. *Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі: матеріали Всеукраїнської науково практичної конференції*, 24 листопада 2021 р. Вінниця / гол. ред. Т. І. Ямчинська. Вінниця, 2021. 358 с. С. 145–146.

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ФАКТОРИ РИЗИКУ СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ

Вікторія Ульянова, Лариса Миронова

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

У сучасному світі знання іноземних мов є важливою навичкою, яка відкриває нові можливості для самореалізації, кар'єрного зростання та спілкування з людьми з різних культур. Однак інтенсивне вивчення мов може призвести до емоційного вигорання – стану, коли людина відчуває втому, втрату мотивації та розчарування, а також певну втрату сенсу в навчанні. Таким чином, у даній роботі буде детально розглянуто природу емоційного вигорання при вивченні мов, його особливості та причини виникнення.

Синдром емоційного вигорання був доданий до оновленої Міжнародної класифікації хвороб, ухваленої під час 72-ї сесії Всесвітньої Асамблеї охорони здоров'я. Нова редакція цього документа набула чинності з 1 січня 2022 року. Водночас Всесвітня організація охорони здоров'я пояснила, що емоційне вигорання не є хворобою, а професійним феноменом. Воно увійшло до 11-го перегляду Міжнародної класифікації хвороб як професійне явище, але не класифікується як хвороба. Термін «синдром емоційного вигорання» був вперше введений у 1974 році американським психологом Гербертом Фрейденбергером, який описав його як «виснаження, що виникає внаслідок надмірного навантаження на власні ресурси та сили» (Freudenberger, 1974).

Синдром емоційного вигорання – це стан фізичного та емоційного виснаження, яке є результатом надмірної роботи, високих вимог до самого себе і постійного стресу. Виявляється як у формі фізичної втоми, так і в почутті психологічної та емоційної виснаженості. Це також стан, при якому людина відчуває моральне виснаження через накопичений стрес та стриманість почуттів. Отже, нині у більшості випадків учені емоційне вигорання вважають «результатом впливу комплексу стресогенних факторів» (Цільмак, 2022, 37).

Проявів емоційного вигорання багато, і здебільшого вони пов'язані з

виконанням професійних обов'язків, до яких належить і навчання в університеті. Причинами емоційного вигорання при вивченні мов можуть бути:

- постійне навантаження на пам'ять та інтелектуальні ресурси. Вивчення іноземних мов вимагає від людини значних розумових зусиль і здатності засвоїти великий обсяг інформації. На відміну від багатьох інших навичок, де можна розраховувати на швидке досягнення результатів, опановування мови потребує тривалих регулярних зусиль. Для більшості людей процес засвоєння нового мовного матеріалу стає складним через постійне навантаження на пам'ять та інтелектуальні ресурси;

- навантаження на короткотривалу і довготривалу пам'ять. Короткотривала пам'ять активно задіяна при вивченні лексики, граматичних конструкцій та фразових зворотів. Людина повинна утримувати в пам'яті нові слова та правила, повторювати і знову використовувати їх у різних контекстах, щоб перетворити цю інформацію на стабільні знання. Це постійне навантаження може призводити до відчуття перевтоми, оскільки пам'ять потребує відпочинку для оптимальної роботи. Довготривала пам'ять залучена при запам'ятовуванні великої кількості матеріалу на тривалий період. Якщо людина не практикує регулярно мову, засвоєна інформація швидко забувається, що викликає відчуття марно витрачених зусиль і розчарування, особливо коли стає важко згадати те, що вивчалось раніше;

- навантаження на концентрацію та увагу. Для успішного засвоєння матеріалу необхідна висока концентрація та зосередженість. Проте, тривале перебування у стані підвищеної уваги спричиняє когнітивне виснаження. Людині стає складніше зосередитися, а відсутність чіткої концентрації призводить до помилок, що викликає додатковий стрес. Щобільше, навчання мови зазвичай включає багато одночасних завдань, таких як аудіювання, читання, говоріння та письмо. Це багатовекторне навантаження може сприяти появі когнітивної перевантаженості, коли мозок просто не встигає обробляти всі необхідні процеси одночасно;

- інтелектуальні ресурси та складність матеріалу. При вивченні нової мови

потрібно освоювати численні елементи – від звукових особливостей і фонетики до складних граматичних правил та ідіоматичних виразів. Кожен із цих елементів вимагає різних видів розумової діяльності: одні частини мови запам'ятовуються механічно, інші потребують логічного осмислення, а ще інші вимагають інтуїтивного використання у мовленні. Рівень навантаження зростає в міру освоєння складніших мовних конструкцій, коли потрібно орієнтуватися в багатьох аспектах одночасно. Наприклад, під час розмови необхідно не лише правильно побудувати речення, але й підібрати відповідну лексику, адаптуватися до культурних відтінків мови, швидко реагувати на співрозмовника – усе це вимагає значного залучення інтелектуальних ресурсів; - ризик перевтоми та його наслідки. Постійне навантаження на пам'ять та інтелектуальні ресурси з часом призводить до перевтоми. Це може виражатися в таких симптомах, як зниження продуктивності, втрата мотивації та інтересу до навчання, труднощі із запам'ятовуванням навіть простих речей і зростання почуття тривожності. Внаслідок цього в людини може виникнути відчуття, що вивчення мови стає надто виснажливим, і з'являється бажання уникнути занять. Цей стан відомий як когнітивне або емоційне вигорання – людина відчуває, що її розумові ресурси просто вичерпалися.

Таким чином, розуміння здобувачами синдрому емоційного вигорання є суттєвим для підтримки психічного здоров'я та загального добробуту в особистому та професійному контексті. Це усвідомлення дозволяє учасникам освітнього процесу швидше розпізнавати симптоми, запобігати негативним наслідкам і створювати комфортне середовище як для себе, так і для оточуючих, що підвищує якість життя в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Freudenberger H.J. Staff Burn-Out. *Journal of Social Issues*. 1974. 30 (1). С. 159–165.
2. Цільмак О. Провідні технології самодопомоги в процесі психологічної практики. *Юридична психологія*. 2022. Т. 30. №. 1. С. 37-47.

ПОКРАЩЕННЯ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Тетяна Хвалибога, Дмитрій Хвалибога

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

ВСТУП. Викладання медичних дисциплін англійською мовою іноземним студентам є важливим аспектом сучасної медичної освіти, але воно супроводжується низкою труднощів. Однією з основних проблем є недостатня підготовка викладачів, що працюють із медичною термінологією англійською мовою. Крім того, брак відповідних навчальних матеріалів, культурні та освітні відмінності серед студентів, а також необхідність адаптації програм до міжнародних стандартів значно ускладнюють навчальний процес. Для подолання цих викликів необхідно запроваджувати курси підвищення кваліфікації для викладачів, розробляти програми перекладу навчальних матеріалів, а також адаптувати навчальні програми з урахуванням культурних особливостей студентів. Успішне впровадження таких стратегій сприятиме підвищенню якості медичної освіти та забезпеченню конкурентоспроможності студентів на міжнародному рівні.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ. Для дослідження труднощів та шляхів удосконалення процесу викладання медичних дисциплін англійською мовою іноземним студентам було використано такі методи: аналіз літератури, опитування викладачів та студентів, інтерв'ю з експертами, аналіз навчальних матеріалів, практичні спостереження. Матеріали дослідження включають анкети для викладачів і студентів, тексти наукових статей та рецензії на підручники і навчальні посібники, результати інтерв'ю з експертами, зразки навчальних планів та програм, адаптованих до вимог міжнародних стандартів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Недостатня підготовка викладачів є однією з основних труднощів, яка виникає під час викладання медичних дисциплін англійською мовою. Для подолання цієї проблеми необхідно організувати курси підвищення кваліфікації для викладачів, що спеціалізуються

на медичній термінології англійською. Залучення методистів із досвідом викладання іноземною мовою може суттєво допомогти в розробці ефективних стратегій. Також корисним буде забезпечення викладачів можливістю брати участь у міжнародних конференціях та програмах обміну досвідом із колегами з інших країн. Створення внутрішніх груп підтримки, де викладачі могли б обмінюватися напрацьованими матеріалами та методиками, сприятиме вдосконаленню якості навчання (Zayikina T. S., 2019).

Брак відповідних навчальних матеріалів також створює суттєві труднощі, адже більшість ресурсів, які використовуються в Україні, написані українською мовою. Для вирішення цього питання необхідно розробити програму перекладу та адаптації наявних підручників і посібників для викладання англійською. До цього процесу можна залучити студентів і молодих викладачів, які працюватимуть під керівництвом досвідчених професорів. Використання відкритих міжнародних ресурсів, таких як open-access статті, підручники та мультимедійні матеріали, також значно полегшить навчальний процес. Крім того, важливо заохочувати викладачів та студентів до інтеграції додаткових онлайн-курсів із платформ на кшталт Coursera чи edX.

Культурні та освітні відмінності серед студентів, які навчаються англійською мовою, можуть спричиняти непорозуміння. Для уникнення таких ситуацій викладачам варто організовувати тренінги, спрямовані на адаптацію до роботи з іноземними студентами, враховуючи їхню культурну специфіку та попередній досвід. Введення курсів з академічних навичок для студентів допоможе їм краще зрозуміти західні підходи до навчання. Також корисним є проведення інтерактивних воркшопів, які сприятимуть діалогу між викладачами та студентами щодо можливих відмінностей у системах освіти та культурних контекстах (Hantimurova N. I., 2023).

Необхідність адаптації програм і планів навчання вимагає значних зусиль, але це можна вирішити шляхом створення спеціальних робочих груп із викладачів та методистів, які б працювали над перекладом навчальних матеріалів і розробкою англомовних тестів та завдань. Адаптивний підхід, за

якого частина курсів викладається англійською мовою поступово, допоможе полегшити перехід для як студентів, так і викладачів. Важливо також розробляти навчальні програми, які враховують міжнародні стандарти, щоб забезпечити актуальність матеріалів для англомовних студентів.

Емоційна і практична складність навчання англійською мовою для студентів-медиків може бути подолана завдяки організації мовних підготовчих курсів перед початком навчання. Такі курси допоможуть студентам покращити свої знання англійської та підготуватися до навчання технічних дисциплін. Використання візуальних і мультимедійних матеріалів, які спрощують сприйняття складних тем, також може стати ефективним інструментом. Практичні заняття у невеликих групах або парах дозволять студентам краще розвивати мовні та професійні навички.

Щодо виклику, пов'язаного з міжнародними стандартами та вимогами, викладачам слід організовувати семінари та тренінги, присвячені міжнародним медичним протоколам і стандартам. Експерти з цієї галузі можуть надавати консультації щодо адаптації навчальних програм. Інтеграція міжнародних стандартів у підручники та лекційні курси сприятиме підвищенню якості освіти та забезпечить конкурентоспроможність випускників.

Нарешті, відсутність системи зворотного зв'язку можна вирішити шляхом створення платформ для анонімного опитування студентів. Такі опитування дозволять отримувати чесний і конструктивний зворотний зв'язок. Регулярні консультаційні години, під час яких студенти можуть ставити питання викладачам, сприятимуть усуненню непорозумінь. Використання цифрових платформ, таких як Moodle чи Google Classroom, дозволить забезпечити студентів доступом до матеріалів і пояснень у будь-який час (Hantimurova N. I., 2023). Це також дозволить надавати детальні інструкції до завдань, які полегшать процес навчання. Такі підходи здатні ефективно вирішити зазначені труднощі та сприяти покращенню якості викладання медичних дисциплін англійською мовою.

ВИСНОВКИ. Таким чином, для подолання труднощів, які виникають при викладанні медичних дисциплін англійською мовою іноземним студентам, необхідно взяти комплекс заходів. Підготовка викладачів через курси підвищення кваліфікації, адаптація навчальних матеріалів і впровадження міжнародних стандартів є ключовими аспектами для покращення якості навчання. Організація тренінгів для викладачів та студентів, а також інтеграція додаткових ресурсів, таких як онлайн-курси і мультимедійні матеріали, допоможе зменшити бар'єри в навчанні. Крім того, важливо розробляти програми, які враховують культурні та освітні особливості студентів, а також сприяють їх адаптації до навчального процесу. Запровадження таких ініціатив дозволить ефективно вирішувати проблеми, пов'язані з викладанням медичних дисциплін англійською мовою, підвищити якість освіти та забезпечити конкурентоспроможність випускників на міжнародному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Hantimurova, N. I., Hantimurov, A. V., Humenna, I. R. (2023). Adaptation component as a constituent of foreign students successful training in medical universities of Ukraine. *Medical Education*, 4, 64-69.
2. Zayikina, T. S., Ryndina, N. D., Titova, G. Yu. (2019). Current challenges during the teaching of clinical disciplines to English-speaking foreign students and the ways to solve them. *Medical Education*, 1, 61-63.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Авхутська Анастасія, магістрантка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, e-mail: tusik.mdvdv@gmail.com

Агібалова Тетяна, кандидат філологічних наук, доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет; e-mail: tanika.fem@gmail.com

Базелева Тетяна, магістрантка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, e-mail: tanechkabaz@gmail.com

Бігунова Наталя, доктор філологічних наук, професор, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: natalbig@ukr.net

Благорозумна Анна, викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: annablag777@gmail.com

Віт Надія, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: vit.nadya@ukr.net

Віт Юлія, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: vit.nadya@ukr.net

Волкова Діана, студентка, Національний університет «Одеська юридична академія»; e-mail: imarchuk6@gmail.com

Григораш Вікторія, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: hryhorash.victoriia@onu.edu.ua

Деменко Павло, аспірант, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: pd617619@gmail.com

Дімова Лариса, кандидат педагогічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: dimovalara5@gmail.com

Домбровська Софія, аспірантка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: sloika.lolo@gmail.com

Зеленський Вадим, магістрант, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, e-mail: super.vadim96@ukr.net

Іванченко Андрій, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: andrey.ivanchenko.86@gmail.com

Калугіна Катерина, студентка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: khadzhylii.tetiana@onu.edu.ua

Каравасва Тетяна, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: tkaravaeva@ukr.net

Колегаєва Ірина, доктор філологічних наук, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: irina_kolegaeva@ukr.net

Кравченко Ніна, доктор філологічних наук, професор, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, e-mail: kravchenko.nina@odu.edu.ua

Крамаренко Анастасія, викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: nastenakramarenko7@gmail.com

Кривоніс Діана, викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: kkrivonosdiana@gmail.com

Лінник Валерія, магістрантка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: linnik.valerija@gmail.com

Манза Дмитро, аспірант, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: dmmanza16@gmail.com

Марчук Ірина, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет «Одеська юридична академія»; e-mail: imarchuk6@gmail.com

Миронова Лариса, старший викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: lary_sa@ukr.net

Мохно Маргарита, студентка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: khadzhylii.tetiana@onu.edu.ua

Набока Олена, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: elenanaboka17@gmail.com

Неклесова Валерія, доктор філологічних наук, професор, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, e-mail: neklesova.valerie@gmail.com

Онищук Ірина, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: i.onyshchuk@onu.edu.ua

Подковирофф Нанушка Татяна Соня, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: nanouchka.ts.podkovyroff@gmail.com

Пожарицька Олена, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова.

Попович Ірина, викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: iipredbox@gmail.com

Приходченко Олександра, кандидат філологічних наук, доцент, Запорізький національний університет; e-mail: prihodchenkoaleksandra@gmail.com

Приходько Ганна, доктор філологічних наук, професор, Запорізький національний університет; e-mail: anna.prihodko.55@gmail.com

Ростомова Лада, кандидат психологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: rostomova1@gmail.com

Рудік Ірина, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: i.rudik@onu.edu.ua

Румянцева Олена, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: elena.rumyantseva@onu.edu.ua

Савілова Лариса, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: natalbig@ukr.net

Сосницький Ігор, старший викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: migov1970@gmail.com

Столяренко Оксана, кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький національний технічний університет; e-mail: oksanny-81@ukr.net

Столяренко Олена, доктор педагогічних наук, професор, Вінницький національний технічний університет; e-mail: olena-best@ukr.net

Тер-Григорьян Марина, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Ульянова Вікторія, кандидат філологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: ulyanova.viktoria@onu.edu.ua

Хаджилій Тетяна, викладач, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: khadzhylii.tetiana@onu.edu.ua

Хвалибога Димитрій, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського; e-mail: gorpinich@tdmu.edu.ua

Хвалибога Тетяна, доктор педагогічних наук, професор, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського; e-mail: gorpinich@tdmu.edu.ua

Хромченко Олена, кандидат педагогічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: okne4morh@gmail.com

Черніченко Маргарита, магістрантка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; e-mail: chernichenkomargo83@gmail.com

